

TANGAZO LA SERIKALI NA. 371 la tarehe 26/04/2019

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)

SURA 287

KANUNI ZA UCHAGUZI WA MWENYEKITI
WA KITONGOJI KATIKA MAMLAKA ZA
MIJI MIDOGO ZA MWAKA 2019

TANGAZO LA SERIKALI NA. 371 la tarehe 26/04/2019

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)

SURA 287

Zimetungwa chini ya Kifungu 201A

**KANUNI ZA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA KITONGOJI KATIKA
MAMLAKA ZA MIJI MIDOGO ZA MWAKA 2019**

MPANCILIO WA KANUNI

Kanuni	Jina	Uk
1	Jina.....	3
2	Eneo la matumizi na tarehe ya kuanza kutumika.....	3
3	Tafsiri.....	3
4	Tangazo la uchaguzi kwa umma.....	4
5	Majina na mipaka ya Vijiji na Vitongoji.....	5
6	Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi.....	5
7	Kuzingatia sheria, kanuni, maelekezo na matangazo.....	5
8	Maelekezo kuhusu Uchaguzi.....	6
9	Orodha ya Wapiga Kura.....	6
10	Uandikishaji wa wapiga kura.....	6
11	Pingamizi kuhusu uandikishaji.....	7
12	Sifa za mpiga kura.....	8
13	Kupoteza sifa ya kupiga kura.....	8
14	Sifa za Mgombea.....	8
15	Kupoteza sifa ya kuwa Mgombea.....	9
16	Muda wa kuchukua na kurudisha fomu za uteuzi.....	10
17	Utaratibu wa uteuzi wa Wagombea.....	10
18	Kupita bila kupingwa.....	11
19	Kujitoa kwa Mgombea.....	11
20	Kufariki kwa Mgombea.....	11
21	Ukombo wa kuwa madarakani.....	11
22	Pingamizi kuhusu uteuzi.....	11

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

23	Kamati ya Rufaa.....	12
24	Sifa za Wajumbe wa Kamati ya Rufaa.....	12
25	Majukumu ya Kamati ya Rufaa.....	12
26	Kampeni za Uchaguzi.....	13
27	Wajibu wa Jeshi la Polisi.....	13
28	Mabadiliko ya ratiba.....	14
29	Masharti ya Kampeni.....	14
30	Mahali, vituo na muda wa kupigia kura.....	14
31	Masanduku ya kura.....	15
32	Karatasi za kupigia kura.....	15
33	Utambulisho wa mpiga kura.....	15
34	Upigaji kura.....	16
35	Usaidizi kwa wenye mahitaji maalum.....	16
36	Kuahirisha upigaji Kura.....	17
37	Kuhesabu kura.....	17
38	Matokeo ya Mwenyekiti wa Kitongoji.....	18
39	Taratibu za kurudia Uchaguzi.....	18
40	Masuala yasiyobatilisha matokeo.....	18
41	Malalamiiko kuhusu uendeshaji wa Uchaguzi.....	18
42	Nafasi wazi.....	19
43	Uchaguzi Mdogo.....	19
44	Kiapo.....	20
45	Makosa ya Uchaguzi.....	20
46	Kinga.....	21
47	Waangalizi wa Ndani wa Uchaguzi.....	22
48	Taratibu za Maadili.....	22
49	Miongozo.....	22
50	Eiimu ya Mpiga Kura.....	22
51	Kufutwa kwa Kanuni za Uchaguzi Tangazo la Serikali Na. 320 la Mwaka 2014.....	22

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Mji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

**SEHEMU YA KWANZA
MASHARTI YA UTANGULIZI**

Jina	1. Kanuni hizi zitajulikana kama Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Mji Midogo za Mwaka 2019.
Eneo la matumizi na Tarehe ya kuunza kutumika	2. Kanuni hizi zitatumika katika Vitongoji vyote vilivymo katika maeneo ya Mamlaka za Mji Midogo na zitaanza kutumika mara baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali.
Tafsiri	3. Katika Kanuni hizi isipokuwa pale itakavyoelezwa vinginevyo:-
Sura 258	"Chama cha Siasa" maana yake ni Chama cha Siasa kilichopata usajili wa kudumu kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Siasa;
Sura 287	"Kitongoji" maana yake ni sehemu ya eneo la utawala katika eneo la Mamlaka ya Mji Midogo kwa mujibu wa Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamiaka za Wilaya);

"Mamlaka ya Uchaguzi maana yake ni Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa;"

"mkazi" maana yake ni raja wa Tanzania ambaye anaishi kwenye eneo la Kitongoji na ambaye ana kaya au anaishi katika kaya au taasisi iliyopo katika eneo la Kitongoji; |
	"Msimamizi wa Uchaguzi" maana yake ni Mtumishi yeyote wa umma atakayeteuliwa na Mamlaka ya Uchaguzi kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi;
	"Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi" maana yake ni mtumishi yeyote wa umma aliyeetuuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi kuwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi chini ya Kanuni hizi;
	"Mtendaji wa Mamlaka ya Mji Midogo" maana yake ni Mtendaji Mkuu wa shughuli za Serikali katika Mamiaka ya Mji Midogo na ni pamoja na mtumishi yeyote wa umma atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mtendaji wa

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

Mamlaka ya Mji Midogo kwa mujibu wa Kanuni hizi;

“mtumishi wa umma” maana yake ni mtu yeyote aliyeajiriwa katika utumishi wa umma;

“Orodha ya Wapiga Kura” maana yake ni orodha ya majina ya wapiga kura illyoandaliwa chini ya Kanuni hizi;

Sura 357
“raia” maana yake ni raia wa Tanzania kwa mujibu wa Sheria ya Uraia;

“sehemu ya matangazo ya uchaguzi” maana yake ni sehemu maalum iliyoteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi kwa ajili ya kutolea matangazo au taarifa mbalimbali za Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi

“siku ya uteuzi” maana yake ni siku ya kutangaza majina ya wanaostahili na wastostahili kugombea nafasi za uongozi chini ya Kanuni hizi;

“Uchaguzi” maana yake ni Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamiaka za Miji Midogo;

“Uchaguzi Midogo” maana yake ni uchaguzi ambaa utafanyika baada ya kuwepo kwa nafasi wazi ya Mwenyekiti wa Kitongoji;

“wakati wa uchaguzi” maana yake ni muda ambaa uchaguzi wa kawaida au Uchaguzi Midogo unafanyika kwa mujibu wa Kanuni hizi na unaanzia tarehe ya tangazo la uchaguzi hadi matokeo ya uchaguzi yanapotangazwa;

“Waziri” maana yake ni Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa.

SEHEMU YA PILI
TANGAZO LA UCHAGUZI

Tangazo la uchaguzi kwa umma

4. (1) Kutakuwa na uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji ambaa utafanyika kwa mujibu wa Kanuni hizi baada ya Waziri kutoa Tangazo la Uchaguzi kwa umma.
(2) Tangazo la Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni Ndogo

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

ya (1) litatolewa katika magazeti ya Kiswahili na Kiingereza yanayosambazwa nchi nzima na katika vyombo mbalimbali vya habari si chini ya siku tisini kabla ya siku ya uchaguzi.

- (3) Tangazo litakalotolewa na Waziri litaelekeza mambo yafuatayo:
- (a) ratiba ya uchaguzi na shughuli zinazohusika; na
 - (b) masharti muhimu ya uchaguzi kwa mujibu wa Sheria na Kanuni hizi.

Majina na mipaka
ya Vitongoji

5. Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza katika sehemu ya matangazo ya uchaguzi majina na mipaka ya Vitongoji vilivymomo katika eneo la Halmashauri husika siku sabini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi kwa ajili ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji.

Wasimamizi na
Wasimamizi
Wasaidizi wa
Uchaguzi

6. (1) Kutakuwa na Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo au mtumishi wa umma atakayeteuliwa kusimamia uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi.
(2) Mtu hateuleliwa kuwa Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi endapo ni:
- (a) kiongozi wa chama cha siasa;
 - (b) Mgombea;
 - (c) Hakimu au Jaji;
 - (d) kiongozi wa dimi;
 - (e) askari wa jeshi lolote;
 - (f) Katibu Tawala wa Wilaya;
 - (g) Katibu Tawala wa Mkoa;
 - (h) Mkuu wa Wilaya; au
 - (i) Mkuu wa Mkoa.

Kuzingatia sheria,
kanuni, maelekezo
na matangazo

7. Kila Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Wajumbe wa Kamati ya Rufaa au mtumishi wa umma atakayeteuliwa kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi atasimamia Uchaguzi kwa kuzingatia sheria, kanuni, maelekezo na matangazo yatakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi.

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

**SEHEMU YA TATU
MAELEKEZO YA UCHAGUZI**

- Maelekezo kuhusu uchaguzi 8. (1) Msimamizi wa Uchaguzi statoa maelekezo ya Uchaguzi siku sitini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi.
- (2) Maelekezo ya Uchaguzi, kwa mujibu wa Kanuni hizi, yataelekeza mambo yafuatayo:
- (a) tarehe ya kufanyika kwa Uchaguzi;
 - (b) muda na sehemu ya kuandikisha wapiga kura;
 - (c) muda na mahali pa kufanya Uchaguzi;
 - (d) kuwataka wakazi wote wenyewe sifa za kupiga kura washiriki uchaguzi;
 - (e) kuwataka wakazi wenyewe umri wa miaka ishirini na moja au zaidi wanaotaka kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji kuchukua formu za kugombea zitakazopatikana kwenye ofisi ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
 - (f) tarehe na muda wa kuchukua na kuridisha formu za maombi ya kugombea uenyekiti Kitongoji kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
 - (g) siku ambayo uteuzi utafanyika na sehemu ya matangazo ya uchaguzi ambapo formu za wagombea zitabandikwa;
 - (h) muda wa kuweka pingamizi dhidi ya uteuzi na kusikilizwa kwa pingamizi;
 - (i) tarehe ya kusikiliza rufaa dhidi ya uamuvi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
 - (j) kipindi cha kuendesha mikutano ya kampeni za Uchaguzi; na
 - (k) masuala mengine yanayohusu uchaguzi.
- Orodha ya Wapiga Kura 9. (1) Kutakuwa na Orodha ya Wapiga Kura kwa ajili ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji.
- (2) Kwa madhumuni ya Kanuni Ndogo ya (1), Msimamizi wa Uchaguzi atafanya uteuzi wa watumishi wa umma watakapoandikisha na kuandaa Orodha ya Wapiga Kura katika Vitongoji siku hamsini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi.
- (3) Watendaji wa Vijiji, Mitaa na Kata hawataateuliwa wala hawataruhusiwa kuandikisha au kuandaa orodha ya wapiga kura.
- Uandikishaji wa Wapiga Kura 10. (1) Uandikishaji na uandaaji wa Orodha ya Wapiga Kura utaanza siku ya arubaini na saba kabla ya siku ya Uchaguzi na utafanyika kwa muda wa siku saba kwa

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

kutumia somu ilioainishwa katika Jedwali la Kwanza la Kanuni hizi katika majengo ya umma na pale ambapo hakuna jengo la umma, uandikishaji utafanyika kwenye sehemu ambayo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa amekubaliana na Viongozi wa Vyama vya Siasa;

- (2) Vituo vya uandikishaji wa wapiga kura vitafunguliwa saa mbili kamili asubuhi na kufungwa saa kumi na mbili kamili jioni.
- (3) Chama cha Siasa kitaruhusiwa kuteua wakala wake kwa kila kituo cha uandikishaji wa wapiga kura wakati wa uandikishaji wa wapiga kura.
- (4) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika sehemu ya matangazo ya uchaguzi nakala ya Orodha ya Wapiga Kura siku moja baada ya kukamilika kwa uandikishaji wa wapiga kura na atatunza nakala halisi ya Orodha hiyo.
- (5) Mkazi ambaye amejiandikisha katika Orodha ya Wapiga Kura atakuwa na haki ya kukagua Orodha ya Wapiga Kura katika muda wa siku saba tangu tarehe ya Orodha hiyo kubandikwa sehemu ya matangazo ya uchaguzi ili:
 - (a) kuweka pingamizi kuhusu usahihi wa Orodha hiyo;
 - (b) kuomba Orodha irekebishwe kwa:-
 - (i) kuongeza jina lake;
 - (ii) kubadilisha taarifa zilizoko katika Orodha hiyo; au
 - (iii) kufuta jina liliroodheshwa kwa vile aliyeorodheshwa amefariki.

Pingamizi kuhuso
uandikishaji

11. (1) Mkazi ambaye amejiandikisha katika Orodha ya Wapiga Kura anaweza kuweka pingamizi dhidi ya mtu kuandikishwa kuwa mpiga kura kabla ya kumalizika kwa muda wa kukagua Orodha ya Wapiga Kura.
- (2) Pingamizi chini ya Kanuni Ndogo ya (1) litawasilishwa kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ambaye atatakiwa kutoa uamuvi kuhuso pingamizi liliowekwa ndani ya siku mbili tangu tarehe ya mwisho ya ukaguzi wa Orodha ya Wapiga Kura.
- (3) Endapo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataridhika na pingamizi liliowekwa chini ya Kanuni hii, atarekebisha Orodha ya Wapiga Kura iliyotangazwa katika muda wa siku mbili isipokuwa kama uamuvi

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

- wake umekatiwa rufaa.
- (4) Endapo mtu aliyeweka pingamizi au aliyewekewa pingamizi hatoridhika na uamuizi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kuhusu pingamizi liliowasilishwa kwake, mtu huyo atawasilisha rufaa kwa Msimamizi wa Uchaguzi ndani ya muda wa siku mbili tangu kutolewa kwa uamuizi wa pingamizi.
- (5) Msimamizi wa Uchaguzi, baada ya kupokea rufaa hiyo, ataishughulikia na kuitolea uamuizi ndani ya muda wa siku nne tangu siku ya kupokea rufaa hiyo.
- (6) Uamuizi wa Msimamizi wa Uchaguzi kuhusu rufaa iliyowasilishwa chini ya Kanuni Ndogo ya (4) utakuwa wa mwisho.
- Sifa za mpiga kura**
12. Mkazi ye yote wa Kitongoji atakuwa na haki ya kupiga kura endapo atakuwa na sifa zifuatazo:
- (a) ni raia wa Tanzania;
 - (b) ana umri wa miaka kumi na nane au zaidi;
 - (c) ni mkazi wa eneo la Kitongoji;
 - (d) hana ugonjwa wa akili uliothibitishwa na Daktari anayetambulika na Serikali au Bodi ya Utalibuu; na
 - (e) awe amejiandikisha kupiga kura katika Kitongoji husika.
- Kupoteza sifa ya kupiga kura**
13. Mtu hatakuwa na haki ya kupiga kura endapo:
- (a) hana mojawapo ya sifa zilizoainishwa katika Kanuni ya 12; au
 - (b) amejiandikisha kupiga kura katika kituo zaidi ya kimoja.
- Sifa za Mgombea**
14. Mkazi ye yote wa Kitongoji anaweza kugombea unyenekiti wa Kitongoji endapo:-
- (a) ni raia wa Tanzania;
 - (b) ana umri wa miaka ishirini na moja au zaidi;
 - (c) ana uwezo wa kusoma na kuandika Kiswahili au Kiingereza;
 - (d) ana shughuli halali ya kumwezesha kuishi;
 - (e) ni mkazi wa eneo la Kitongoji;
 - (f) ni mwanachama wa Chama cha Siasa na amedharminiwa na Chama hicho;
 - (g) hajawahi kupatikana na hatia kwa kosa la utovu wa uaminifu katika kipindi cha miaka mitano kabla ya tarche ya Uchaguzi; na
 - (h) hana ugonjwa wa akili uliothibitishwa na

Daktari anayetambulika na Serikali au Bodi ya Utabibu.

Kupoleza sifa ya kuwa mgombea

15. (1) Mtu hatakuwa na sifa za kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji endapo:
- (a) amepoteza au hana sifa za mgombea zilizoainishwa katika Kanuni ya 14;
 - (b) amehukumiwa hukumu ya kifo na Mahakama za Tanzania au anatumikia kifungo cha zaidi ya miezi sita jela;
 - (c) ana mkataba au maslahi kwenye kampuni ambayo ina mkataba na Mamlaka ya Serikali za Mitaa ambayo anagombea nafasi ya uongozi na hajatangaza kuwepo kwa mkataba au maslahi yake kupitia kwenye gazeti linalopatikana katika eneo husika au mbaa za matangazo katika ofisi ya Kitongoji;
 - (d) amepoteza sifa ya kupiga kura chini ya Kanuni hizi au kwa mujibu wa Sheria yeoyote inayohusu makosa ya uchaguzi;
 - (e) hatojaza fomu ya tamko la kuheshimu taratibu za maadili; au
 - (f) ataa jiriwa au kuteuliwa katika wadhifa wowote katika Utumishi wa Umma au kuchaguliwa katika nafasi ya udiwani, ubunge, uspika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, umakamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania au urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.
- (2) Kwa madhumuni ya Kanuni ya 15(1)(b):
- (a) adhabu mibili au zaidi za kifungo zinatotakiwa kutumikiwa kwa kufuatana zitachukuliwa kuwa ni adhabu tofauti iwapo kati ya adhabu hizo hakuna inayozidi miezi sita jela lakini endapo kati ya adhabu hizo kuna inayozidi miezi sita jela itachukuliwa kuwa ni adhabu moja; au
 - (b) kifungo cha jela kilichosababishwa na kushindwa kulipa faini hakitohesabiwa kuwa ni adhabu ya kifungo.

**SEHEMU YA NNE
UTEUZI WA WAGOMBEA**

- Muda wa kuchukua na kurodisha fomu za uteuzi
16. (1) Mtu yeyote anayekusudia kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji atatakiwa kuchukua fomu ya uteuzi wa kugombea nafasi husika siku zisizopungua tshirini na sita kabla ya siku ya uchaguzi kwa kadri itakavyoolekezwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
- (2) Mtu aliyechukua fomu kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) atatakiwa kurejesha fomu husika ndani ya muda wa siku saba tangu siku ya kwanza ya uchukua ji wa fomu iliyotangazwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
- (3) Fomu za uteuzi wa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji zitatolewa na kupokelewa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kuanzia saa muja na nusu asubuhi hadi saa kumi kamili jioni.
- (4) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi hatoruhusiwa kupokea kutoka kwa mtu yeyote fomu za uteuzi zitakazowasilishwa baada ya saa kumi kamili jioni ya siku ya mwisho ya kurejesha fomu.
- (5) Fomu ya uteuzi wa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji zitakuwa kama zilivyoainishwa katika Jedwali la Pili la Kanuni hizi.
- Utaratibu wa uteuzi wa Wagombea
17. (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atafanya uteuzi wa wagombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji siku kumi na tisa kabla ya tarehe ya Uchaguzi kuanzia saa mbili kamili asubuhi hadi saa kumi kamili jioni
- (2) Baada ya uteuzi kufanyika, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika majina ya wagombea wenyewe sifa na wasio na sifa za kugombea nafasi ya uenyekiti wa kitongoji sehemu ya matangazo ya uchaguzi.
- (3) Endapo baada ya saa kumi kamili jioni ya siku ya uteuzi kutakuwa hakuna mwombaji aliyejitekeza au kama waombaji wote walijitekeza hawana sifa zinazostahili, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atavitaarifu Vyama vya Siasa na wakazi wa Kitongoji kuhusu kukosekana kwa waombaji au kutokuwepo kwa waombaji wenyewe sifa.

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

- (4) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni Ndogo ya (3), Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atavitaarifu Vyama vya Siasa na wakazi wa Kitongoji husika kuhusu kurudiwa kwa mchakato wa uchaguzi baada ya siku arobaini kuanzia tarehe ya uteuzi.

Kupita bila kupingwa 18. Endapo siku ya uteuzi kutakuwa na mwombaji mmoja aliyejitekeza katika nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji na mwombaji huyo akateuliwa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mwombaji huyo kuwa ni mshindi wa nafasi aliyoomba kugombea kwa kupita bila kupingwa.

Kujitaa kwa mgombea 19. (1) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea aliyeteuliwa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji atajitoa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi wa mgombea huyo na wagombea waliobaki watapigwa kura ili kupata mshindi.
(2) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea aliyeteuliwa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji atajitoa na kubaki mgombea mmoja wa nafasi hiyo, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mgombea aliyebakili kuwa mshindi wa nafasi iliyombwa kwa kupita bila kupingwa.

Kufariki kwa mgombea 20. Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji atafariki, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha Uchaguzi wa nafasi hiyo na Chama cha Siasa kilichotoa mgombea aliyebariki kinaweza kuwasilisha jina la mwombaji mwiningine ndani ya siku arobaini tangu kuahirishwa kwa Uchaguzi ili hatua za uteuzi wa mgombea huyo zifanyike.

Ukomo wa kuwa madarakani 21. Mwenyekiti wa Kitongoji atakoma kushika nafasi hiyo siku saba kabla ya siku ya kuchukua semu za kugombea uongozi chini ya Kanuni hizi.

**SEHEMU YA TANO
UTARATIBU WA KUSHUGHULIKIA PINGAMIZI
NA RUFAA**

Pingamizi kuhusu uteuzi 22. (1) Mtu yeyle aliyeomba kuteuliwa kuwa mgombea au mgombea yeyle ambaye hakuridhika na uamuuli uliotolewa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au anapinga uteuzi wa mgombea yeyle, anaweza kuwasilisha pingamizi na kumwombaa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kupitia upya uamuuli

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

ulipofanyika ili amteue kuwa mgombea au atengue uteuzi anaoupinga na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kupitia pingamizi husika, anawenza kukubali au kulikataa pingamizi hilo.

- (2) Pingamizi chini ya Kanuni Ndogo ya (1) litawasilishwa kwa maandishi kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi muda wa siku mbili tangu uamuza au uteuzi ulipofanyika na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atasikiliza na kutoa uamuza katika muda usiozidi siku mbili kuanzia siku ya kupokea pingamizi hilo.
- (3) Mwombaji au mgombea ambaye hataridhika na uamuza wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa na haki ya kukata rufaa kwenye Kamati ya Rufaa ilioanzishwa chini ya Kanuni ya 23 katika muda usiozidi siku nne kuanzia tarehe ya uamuza wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.

Kamati ya Rufaa 23. (1) Kutakuwa na Kamati ya Rufaa katika kila Wilaya ambayo itasikiliza mapingamizi kuhusu uteuzi wa wagombea wa Uchaguzi katika Wilaya husika.

- (2) Wajumbe wa Kamati ya Rufaa watateuliwa na Katibu Tawala wa Mkoa, siku saba kabla ya siku ya uteuzi wa wagombea, kwa kuzingatia sifa zilizoainishwa katika Kanuni ya 24.

- (3) Kamati ya Rufaa itakuwa na wajumbe wafuatao:
- (a) Katibu Tawala wa Wilaya ambaye atakuwa Mwenyekiti;
 - (b) watumishi wanne wa umma kutoka taasisi za umma zilizopo katika Wilaya husika; na
 - (c) mtumishi immoja wa umma ambaye atakuwa Katibu na hatakuwa na haki ya kupiga kura.

Sifa za Wajumbe wa Kamati ya Rufaa 24. Mtu yeyote hatateuliwa kuwa Mjumbe wa Kamati ya Rufaa endapo:

- (a) anahuksika na uteuzi wa wagombea
- (b) ni Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo;
- (c) ni mtumishi wa Halmashauri; au
- (d) Kiangozi wa Chama cha Siasa katika ngazi yoyote.

Majukumu ya Kamati ya Rufaa 25. (1) Kamati ya Rufaa itakuwa na majukumu ya kupokea, kusikiliza na kutoa uamuza wa rufaa iliyowasilishwa chini ya Kanuni ya 22(3).

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

- (2) Kamati ya Rufaa itatoa uamuvi wa rufaa ndani ya muda wa siku nne kuanzia siku ya kupokea rufaa na uamuvi wake utakuwa wa mwisho.
- (3) Mtu aliyeomba kuteuliwa kuwa mgombea au mgombea ambaye hataridhika na uamuvi wa Kamati ya Rufaa atakuwa na haki ya kufungua shauri katika Mahakama ya Wilaya ndani ya muda wa siku thelathini baada ya matokeo ya uchaguzi kutangazwa.

**SEHEMU YA SITA
KAMPENI ZA UCHAGUZI**

Kampeni za Uchaguzi

26. (1) Kampeni za Uchaguzi zitafanyika siku saba kabla ya siku ya Uchaguzi.
- (2) Kila Chama cha Siasa kinachoeshiriki Uchaguzi kitawasilisha ratiba yake ya mikutano ya kampeni ya Uchaguzi kwa Msimamizi wa Uchaguzi si chini ya siku saba kabla ya kuanza kwa kampeni.
- (3) Msimamizi wa Uchaguzi ataunganisha ratiba za mikutano ya kampeni zilizowasilishwa na Vyama vya Siasa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (2) baada ya maridhiano na Vyama vya Siasa vimavyoshiriki Uchaguzi na atatakiwa kuwasilisha ratiba ya mikutano ya kampeni za Uchaguzi iliyouanganishwa siku tatu kabla ya kampeni kuanza kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya.
- (4) Endapo Vyama vya Siasa vitashindwa kuridhiana wakati wa uunganishaji wa ratiba za mikutano ya kampeni, Msimamizi wa Uchaguzi ataunganisha ratiba za mikutano ya kampeni na uamuvi wake utakuwa wa mwisho.
- (5) Mgombea au mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea kinaweza kuitisha na kuhutubia mikutano ya kampeni kwa mujibu wa ratiba ya mikutano ya kampeni iliyoandaliwa na kuwasilishwa kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya na mikutano hiyo itarabibiwa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.

Wajibu wa Jeshi la Polisi

27. (1) Mkuu wa Polisi wa Wilaya atakuwa na wajibu wa kuhakikisha ulinzi na usalama unakuwepo katika mikutano ya kampeni.
- (2) Ratiba ya mikutano ya kampeni za Uchaguzi itakayowasilishwa na Msimamizi wa Uchaguzi kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya chini ya Kanuni ya 26(3)

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

- itakuwa ni taarifa rasmi ya mikutano ya kampeni na mgombea au Chama chake hakitowajibika kutoa taarifa kwa Jeshi la Polisi.
- (3) Mikutano ya kampeni za Uchaguzi kwa mujibu wa ratiba iliynpitishwa itaanza saa mbili asubuhi na itamalizika saa kumi na mbili kamili jioni ya kila siku ya kampeni.
- Mabadiliko ya ratiba
28. (1) Endapo Mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea kitakusudia kufanya mabadiliko ya ratiba ya mikutano ya kampeni, mgombea au chama hicho kitafanya hivyo baada ya kuwasilisha kwa maandishi mapendekezo ya mabadiliko hayo kwa Msimamizi wa Uchaguzi na mapendekezo hayo kuridhiwa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (2).
- (2) Msimamizi wa Uchaguzi ataitisha kikao na Vyama vya Siasa vinavyoshiriki uchaguzi ili kujadili maombi ya mabadiliko ya ratiba na mabadiliko yatakayokubaliwa yatawasilishwa kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya kwa ajili ya kupatiwa ulinzi siku ya mkutano wa kampeni.
- Mosharti ya kampeni
29. (1) Mgombea, mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea kitatakiwa kuendesha mikutano ya kampeni za uchaguzi kwa mujibu wa ratiba na kwa kuzingatia muda uliowekwa chini ya Kanuni hizi.
- (2) Mgombea au mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea hakitaruhusiwa kuendesha kampeni za uchaguzi kwa:
- (a) kutumia rushwa;
- (b) kutoa maneno ya kashfa au lugha za matusi;
- (c) kufanya ubaguzi wa jinsia, mawimbile, ulemavu, dini, rangi, kabilia au ubaguzi mwiningine wa aina yoyote; au
- (d) kutoa maneno ambayo yanaweza kusababisha uvunjifu wa amani au kusababisha vurugu.
- Mahali, vituo na muda wa kupigia kura
30. (1) Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji utafanyika katika Vitongoji vilivyomo katika Mamlaka ya Mji Midogo.
- (2) Vituo vya kupigia kura vitakuwa katika majengo ya

- ummia yaliyopo katika Kitongoji husika na endapo Kitongoji hakina majengo ya umma, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kushauriana na wagombea au vyama vya siasa vyenye wagombea, atateua eneo lingine kuwa kituo cha kupigia kura.
- (3) Kura zitapigwa kuanzia saa mbili kamili asubuhi mpaka saa kumi kamili jioni.
- (4) Baada ya saa kumi kamili, askari atakaa nyuma ya mpiga kura wa mwisho ili kuzuia watu waliochelewa kupigia kura.
- Masanduku ya kura 31. (1) Kutakuwa na sanduku maalum la kupigia kura lililotengenezwa kwa namna itakayoniwezesha mpiga kura kutumbukiza kura yake kwa urahisi kwa kila ngazi itakayopigiwa kura bila ya kuruhusu kura hiyo kutolewa ndani ya sanduku hilo.
- (2) Kabla ya kuanza kupigia kura, Msimamizi wa Kituo atawaonesha wapiga kura sanduku la kupigia kura lililo wazi na atalifunga kwa lakiri kwa namna ambayo itazuia kufunguliwa bila kukata lakiri.
- Karatasi za kupigia kura 32. Kutakuwa na karatasi za kupigia kura kwa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji ambazo zitakuwa kama zilivyoainishwa katika Jedwali la Tatu la Kanuni hizi.
- Utambulisho wa mpiga kura 33. (1) Msimamizi wa Kituo statakiwa, kabla ya kumpatia mpiga kura karatasi za kupigia kura, kujiridhisha kama jina la mpiga kura huyo limeorodheshwa katika Orodha ya Wapiga Kura.
- (2) Kwa madhumuni ya Kanuni Ndogo ya (1), Msimamizi wa Kituo anaweza kumlaka mpiga kura aoneshe kitambulisho kitakachoonesha kuwa jina la mpiga kura huyo ndilo lilitomo kwenye Orodha ya Wapiga Kura.
- (3) Aina ya kitambulisho ambacho Msimamizi wa Kituo anaweza kumlaka mpiga kura kuonesha ni pamoja na:
- (a) kitambulisho cha mpiga kura;
- (b) kitambulisho cha kazi;
- (c) hati ya kusafiria;
- (d) kadi ya bima ya afya;
- (e) kitambulisho cha shule au chuo;
- (f) kitambulisho cha mifuko ya hifadhi ya jamii;

Kamuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

- (g) leseni ya udereva; au
(h) kitambulisho cha taifa.
- (4) Endapo mpiga kura atakuwa hana kitambulisho cha aina yoyote kati ya viliwyotajwa chini ya Kanuni Ndogo ya (3) lakini jina lake limo kwenye orodha ya wapiga kura iliyoandalialiwa kwa mujibu wa Kanuni hizi, Msimamizi wa Kituo atamruhusu mtu huyo kupiga kura baada ya kutambuliwa na wakazi wa eneo husika.
- Upigaji kuu 34. (1) Kura zitapigwa katika namna itakayozingatia usiri.
(2) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni ya 33, Msimamizi wa Kituo atampatia mpiga kura karatasi moja ya kupigia kura kwa nafasi ya mwenyekiti wa Kitongoji.
(3) Mpiga kura, baada ya kupewa karatasi ya kupigia kura, atapiga kura moja kwa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji.
(4) Baada ya kupiga kura, mpiga kura atatakiwa kuchovya kidole cha mkonono katika kidau cha wino.
(5) Wakati wa kupiga kura watu wafuatao wataruhusiwa kushuhudia kura zinavyopigwa:-
(a) Msimamizi wa Uchaguzi;
(b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(c) askari au afisa wa polisi, mgambo mwenye sare au afisa yeyote anayesimamia ulinzi ambaye atatambuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(d) Wakala wa Chama cha Siasa chenye mgombea; na
(e) mwangalizi wa Uchaguzi mwenye kitambulisho.
- (6) Bila kuathiri masharti ya Kanuni hizi, mtu yeyote hatoruhusiwa kubaki katika eneo la Kituo cha Kupigia Kura baada ya kupiga kura.
- Usaidizi kwa wenyewe mahitaji maalum 35. (1) Mpiga kura ambaye:
(a) kwa sababu ya uleimavu wa macho au uleimavu mwingine wowote; au
(b) hajui kusoma na kuandika,

anaweza kumwomba mtu yeote kumsaidia kupiga kura; isipokuwa mpiga kura huyo hataruhusiwa kumchagua Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, mgombea au wakala wake.

- (2) Bila kuathiri masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), mtu mmoja hataruhusiwa kumsaidia mpiga kura zaidi ya mmoja.

- Kuhirishu upigaji
kura
36. Endapo siku ya kupiga kura kutatokea jambo lolote litakalozua upigaji kura kuendelea kufanyika, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi baada ya kuwasiliana na Msimamizi wa Uchaguzi ataahirisha upigaji kura hadi siku inayofuata au siku nyingine anayoona inafaa ambayo haitazidi siku saba tangu siku ya Uchaguzi ulipoahitishwa.

SEHEMU YA NANE
KUHESABU KURA NA KUTANCAZA MATOKEO

- Kubesabu kura
37. (1) Kura zitahesabiwa na Msimamizi wa Kituo kwenye kituo cha kupigia kura mbele ya wagombea au mawakala wao.
- (2) Msimamizi wa Kituo, kabla ya kuanza kuhesabu kura, atafanya yafuatayo mbele ya wagombea au mawakala wao:
- (a) atahakiki idadi ya wakazi waliofiga kura;
 - (b) atahesabu idadi ya karatasi za kupigia kura ambazo hazikutumika na kuziweka katika bahasha maalum;
 - (c) atakagua lakiri na kuona kama haijafunguliwa;
 - (d) atakata lakiri; na
 - (e) atafungua sanduku la kupigia kura.
- (3) Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), wakali wa kuhesabu kura watu wafuatao wataruhusiwa kushuhudia kura zinavyohesabiwa:-
- (a) Msimamizi wa Uchaguzi;
 - (b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
 - (c) askari au Afisa wa Polisi, Mgambro wenyere sare au Afisa yeote anayesimamia ulinzi; na
 - (d) mwangalizi wa Uchaguzi mwenye kitambulisho.

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

- Matokeo ya Mwenyekiti wa Kitongoji**
38. (1) Msimamizi wa Kituo atamtangaza mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji aliyepeata kura nydingi kuwa Mwenyekiti wa Kitongoji.
- (2) Endapo idadi ya kura kwa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji italingana kwa wagombea wanaongoza, Msimamizi wa Kituo atatangaza matokeo hayo na kuwasilisha taarifa ya uchaguzi huo kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ambaye atapanga tarehe nydingine ya Uchaguzi ndani ya siku kumi na nne tangu tarehe ya uchaguzi.
- (3) Matokeo ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji yatajazwa kwenye fomu ya matokeo kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi ambayo itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi wa Kituo na kubandikwa kwenye sehemu ya matangazo ya Uchaguzi.
- Taratibu za kurudia Uchaguzi**
39. (1) Bila kuathiri masharti ya Kanuni hizi, Uchaguzi wa marudio unaotokana na kulingana kwa idadi ya kura utahusisha wagombea ambaio idadi ya kura zao zimelingana na itachukuliwa kuwa wagombea hao wameshateuliwa kuwa wagombea kwa mujibu wa Kanuni hizi.
- (2) Wagombea wanaoshiriki katika Uchaguzi wa marudio au Vyama vyao vya Siasa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) havitaruhusiwa kufanya kampanye za Uchaguzi wa marudio.
- Masuala yasyiyobatilisha matokeo**
40. Masuala yafuatayo hayatobatilisha matokeo ya uchaguzi au utekelezaji wa shughuli yoyote ya Uchaguzi:
- (a) kutokuwepo kwa mgombea au wakala wa mgombea wakati wa kupiga kura, kuhesabu kura au kutangaza matokeo; au
- (b) mgombea au wakala wa mgombea kukataa kusaini fomu ya matokeo.
- Malalamiiko kuhusu uendeshaji wa Uchaguzi**
41. Mgombaa yeyote ambaye hakuridhiha na matokeo ya Uchaguzi au uendeshaji wa Uchaguzi atakuwa na haki ya kufungua shauri katika Mahakama ya Wilaya ndani ya siku thelathini tangu siku ya kutangaza matokeo ya Uchaguzi.

**SEI IEMU YA TISA
NAFASI WAZI NA UCIIAGUZI MDOGO**

- Nafasi wazi 42. (1) Nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji itakuwa wazi endapo yataokea mambo yafuatayo:
- (a) kifo cha Mwenyekiti;
 - (b) Mwenyekiti kujiuzulu wadhifa wake;
 - (c) Mwenyekiti kukosa sifa za kuwa ngombea;
 - (d) kubatilishwa kwa matokeo ya Uchaguzi;
 - (e) Mwenyekiti kukoma kuwa mwanachama wa Chama cha Siasa kilichomdhmini;
 - (f) Mwenyekiti kuhama Kitongoji;
 - (g) Mwenyekiti kutoitisha mikutano mitatu ya kawaida mfululizo bila kuwa na sababu za msingi;
 - (h) Mwenyekiti kutohudhuria mikutano mitatu mfululizo ya kawaida bila kuwa na sababu ya msingi;
 - (i) kugawanywa Kitongoji; au
 - (j) Mwenyekiti au Mjumbe kuvuliwa madaraka kwa mujibu wa Sheria.
- (2) Endapo litatokea jambo lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1) ya Kanuni hii, Mtendaji wa Mamlaka ya Mji Mdogo atatoa taarifa kwa Msimamizi wa Uchaguzi katika kipindi kisichozi siku saba tangu kutoka kwa jambo hilo.
- Uchaguzi Mdogo 43. (1) Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza kuwepo kwa nafasi wazi ya uenyekiti wa Kitongoji ndani ya siku kumi na mme baada ya kupokea taarifa kutoka kwa Mtendaji wa Mamlaka ya Mji Mdogo juu ya kuwepo kwa nafasi iliyoachwa wazi.
- (2) Nafasi wazi ya uenyekiti wa Kitongoji itajazwa kwa kufanya Uchaguzi Mdogo kwa utaratibu uliopo katika Kanuni hizi.
- (3) Nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji itajazwa katika muda wa siku sitini baada ya kutangazwa kuwa wazi.
- (4) Uchaguzi Mdogo hautafanyika chini ya Kanuni hizi endapo muda uliosalia kabla ya Uchaguzi wa kawaida ni mizzi sita au pungufu yake.

**SEHEMU YA KUMI
UTARATIBU WA KUAPISHWA**

- Kiapo 44. (1) Wafuatau watatakiwa kuapa kiapo cha uaminifu na kutunza siri mbele ya Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao chini ya Kanuni hizi:-
(a) Msimamizi wa Uchaguzi;
(b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(c) Msimamizi wa kituo;
(d) Mwenyekiti na Wajumbe wa Kamati ya Rufaa;
(e) Mawakala wa Vyama vya Siasa; na
(f) Mtumishi ye yote wa umma atakayeteuliwa kusimanis shughuli za uchaguzi chini ya Kanuni hizi.
(2) Endapo Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya hawezi kupatikana, Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi anaweza kuwaapisha watu walijotajwa katika aya za (c), (d), (e) na (f) za Kanuni Ndogo ya (1).
(3) Wenyeviti wa Vitongoji, kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao, wataapa kiapo cha utii na uadilifu mbele ya Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya katika tarehe na sehemu itakayopangwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
(4) Viapo vilivyotajwa katika Kanuni hii vitakuwa kama vilivyoairishwa katika Jedwali la Tano la Kanuni hizi na watakaoapishwa watapewa nakala za viapo.

**SEHEMU YA KUMI NA MOJA
MAKOSA NA ADIIABU**

- Makosa ya Uchaguzi 45. (1) Mtu ye yote atakuwa ametenda kosa la uchaguzi endapo:
(a) ataharibu orodha ya wapiga kura au nyaraka zozote zinazohusiana na Uchaguzi;
(b) atatoa taarifa za uongo ili aweze kupiga kura au kugombea nafasi ya uenyékiti wa Kitongoji;
(c) atajiandikisha au kupiga kura zaidi ya mara moja kwa wagombea wa nafasi moja;
(d) atatishia wapiga kura au wagombea ili kuvuruga Uchaguzi;
(e) atafanya kamperi siku ya Uchaguzi;

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

- (f) ataonyesha ishara au kuvaa mavazi yanayoashiria kumtambulisha mgombea au Chama cha Siasa katika eneo la mita mia mbili kutoka kwenvye kituo cha kupigia kura;
 - (g) atamzuia Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Mjumbe wa Kamati ya Rufaa au afisa wa umma aliyeulewa kusimamia Uchaguzi kutekeleza majukumu yake;
 - (h) atakiuka masharti ya kiapo chake chini ya Kanuni ya 44(1);
 - (i) atapatikana na karatasi za kupigia kura zaidi ya muja kwa nafasi moja inayogombewa;
 - (j) atavuruga ratiba ya mikutano ya kampeni ya Uchaguzi au atavurja masharti ya kampeni za Uchaguzi;
 - (k) atafanya jambo lolote kinyume cha Kanuni hizi;
 - (l) atakutwa na silaha kinyume cha Sheria kwenvye eneo la uteuzi wa wagombea, mikutano ya kampeni, eneo la usikilizaji wa rufaa za wagombea, kituo cha kuandikisha wapiga kura au kituo cha kupigia na kuhesabu kura; au
 - (m) atatangaza matokeo ya Uchaguzi kabla hayajatangazwa na Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo kwa mujibu wa Kanuni hizi.
- (2) Mtu ye yeyote atakayepatikana na hatia kwa kosa lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1) atahukumiwa adhabu ya faini isiyozidi shilingi laki tatu au kifungo kisichozidi miezi kumi na miwili au vyote kwa pamoja yaani faini na kifungo.

- Kinga
46. Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Wajumbe wa Kamati ya Rufaa au mtumishi ye yeyote wa umma aliyeusika na usimamizi wa Uchaguzi hatowajibika kwa jinai au madai au kuchukuliwa hatua za kinidhamu au kiutawala kwa jambo lolote alilofanya au kuacha kufanya kwa nia nje ma wakati wa kutekeleza majukumu yake chini ya Kanuni hizi.

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

**SEHEMU YA KUMI NA MBILI
MASUALA MENGINEYO**

- Waangalizi wa ndani wa Uchaguzi 47. (1) Waangalizi wa ndani wa Uchaguzi wataruhusiwa kuangalia uchaguzi baada ya kupata kibali cha Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya Serikali za Mitaa.
(2) Maombi ya kibali cha uangalizi wa Uchaguzi yatawasilishwa kwa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya Serikali za Mitaa ndani ya muda wa siku ishirini na moja baada ya Tangazo la Uchaguzi kutolewa.
(3) Waangalizi wa ndani wa Uchaguzi watafanya shughuli za uangalizi kwa gharama zao wenywewe na watatakiwa kuzingatia masharti ya Kanuni hizi na miongozo itakayotolewa ikiwa ni pamoja na kutoingilia kwa natinna yoyote shughuli ya Uchaguzi.
- Taratibu za Maadili 48. Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni hizi, kutakuwa na Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa zilizoainishwa katika Jedwali la Sita la Kanuni hizi ambazo zitatakiwa kufuatiwa na wadau wa Uchaguzi walioainishwa katika Taratibu hizo.
- Miongozo 49. Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni hizi, Waziri anaweza kutoa miongozo imbalimbali kuhusu Uchaguzi.
- Elimu ya Mpiga Kura 50. (1) Taasisi yoyote inayotaka kutoa elimu ya mpiga kura katika Uchaguzi itatakiwa kuwasilisha maombi ya kibali cha kutoa elimu ya mpiga kura kwa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya serikali za mitaa kwa kuzingatia miongozo itakayotolewa.
(2) Taasisi zitakazotoa elimu ya mpiga kura zitatoa elimu hiyo kwa gharama zao.
- Kutufwa kwa Kanuni za Uchaguzi Tangazo la Serikali Na. 320 la Mwaka 2014 51. (1) Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo za Mwaka 2014 zinafutwa.
(2) Bila kujali masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), matangazo, machapisho, miongozo, taratibu au kitu chochote kinachohusu Uchaguzi wa Serikali za Mitaa ambacho kilikuwa kinatumika kabla ya kuanza kutumika kwa Kanuni hizi, kitaendelea

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

kutumika hadi pale kitakapofutwa na matangazo, machapisho, miongozo, taratibu au kitu chochote kitakachotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi isipokuwa tu kama machapisho, miongozo, taratibu au kitu hicho kinakinzana na Kanuni hizi.

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

JEDWALI LA KWANZA

(Limetengenezwa chini ya Kamni ya 10(1))

FOMU Na. 1

JAMIIJURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

ORODHA YA WAPIGA KURA KWA AJILI YA UCHAGUZI WA MAMILAKA ZA SERIKALI ZA MITAA MWAKA 2019

MAMILAKA YA MJI MDODO.....

HALMASHAURI.....

KITONGOJI.....

Nr.	Jina la Mpiga Kura (Majina mazuri)	Jinsi (Me/Ke)	Umri	Tarehe ya kuondikishwa	Saini/Dole gumba la aliyeandikishwa	Saini ya Mwandalikishwa
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

JEDWALI LA PILI

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 16 (5))

FOMU NA. II

**FOMU YA MAOMBI YA UTEUZI KUGOMBEA UENYEKITI WA KITONGOJI
MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

MAMILAKA YA MJINI MDOGO.....
HALMASHAURI
KITONGOJI.....

SEHEMU A: MAELEZO YA MGOMBEA
(Ifazwe na anayeoomba kugombea)

1. Jina la Uko.....
2. Jina la Kati.....
3. Jina la Mwanzo.....
4. Jinsi (Mc/Kc).....
5. Uraia
6. Tarehe ya kuzaliwa
7. Mahali unapoishi - Kitongoji.....
8. Namba ya Simu (kama ipo)
9. Kazi/shughuli yako
- 10.Uwezo wa Kusoma na Kuandika
 - (a) Kusoma Kiswahili Ndiyo Hapana
 - (b) Kuandika Kiswahili Ndiyo Hapana
 - (c) Kusoma Kiingereza Ndiyo Hapana
 - (d) Kuandika Kiingereza Ndiyo Hapana

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

11. Jina la Chama cha Siasa kinachomdhampini.....

12. Nama ya Kadi ya Uwanachama.....
tarche ilipotolewa.....mahali ilipotolewa.....

13. Nafasi anayoomba kugombea.....

Nathibitisha kwamba taarifa zote zilizoandikwa hapo juu ni sahibi kama nijuavyo.

Saini ya MgombeaTarehe

SEHEMU B: UDHAMINI WA CHAMA CHA SIASA

(Ijazwe na Chama cha Siasa)

Ihi ni kuthibitisha kuwa(Taja jina la Mgombea) nl
Mwanachama na amedhaminiwa na(Taja jina la
Chama)

1. Jina:

2. Saini:

3. Wadhibi:

4. Tarche:

5. Anwani:.....

6. Muhuri wa Chama cha Siasa:.....

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi)

1. Tarehe ya kupokea fomu.....

2. Muda (saa).

3. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....

4. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....

5. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

SEHEMU D: UTEUZI

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi na Uchaguzi siku ya mtenzi)

1. Mgombea ameteuliwa/hakuteuliwa.....kugombea nafasi
ya

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

2. Sababu.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi
5. Tarehe.....
6. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

FOMU Na. III

**TAMKO LA MGOMBEA LA KUHESHI MU NA KUTEKELEZA TARATIBU ZA
MAADILI YA UCHAGUZI WA SERIKALI ZA MITAA MWAKA 2019**

(Fomu hii ijazwe na kurudichwa pamoja na Fomu ya Utensi)

Mimi..... ambaye ninatarajia kuwa mgombea wa nafasi ya niliyependekezwa na Chama cha kilichosajiliwa kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Siasa. Sura ya 258 ninatumka kuwa nitaheshimu na kutekeleza Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019 wakati wote wa uchaguzi.

Ninatoa Tamko hili nikiamini kuwa yote niliyoeliza hapo juu ni kweli kwa kadri ya ushahamu wangu.

Saini ya Mgombca.....

Anwani.....

Namba ya Simu.....

Tamko hili limetolewa mbele yangu saa..... tarehe..... mwezi.....

Mwaka 20.....

Saini.....

Jida.....

Wadhifa MSIMAMIZI WA UCHAGUZI/MSIMAMIZI MSAJIDI WA UCHAGUZI*

*futa isiyohitajika.

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

JEDWALI LA TATU

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 32)

FOMU Na. IV

**KARATASI YA KUPIGIA KURA KWA NAFASI YA MWENYEKITI WA
KITONGOJI MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CILA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

JEDWALI LA NNE

(Limeteingenezwa chini ya Kanuni ya 38(3))

FOMU Na. V

**FOMU YA MATOKEO YA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA
KITONGOJI**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI(KE/ME)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

Idadi ya waliojiandikisha kupiga kura	
Idadi ya waliopiga kura	
Idadi ya kura halali	
Idadi ya kura zilizoharibika	
Jina la Msimamizi wa Kituo	

Kutani za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

Saini.....tarche.....

Muhuri wa Msimamizi wa Kituo.....

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

JEDWALI LA TANO

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 44(4))

VIAPO

(a) Kiapo cha Uaminifu

“Mimi naapa/natamka kwa dhati kwamba nitatumikia vyema na kwa moyo ihabiti Jamhuri ya Muungano wa Tanzania katika kazi yangu kama katika Haimushauri ya na katika kutimiza wajibu wa nafasi hiyo nitawatendea haki watu wote kwa mujibu wa Katiba, Sheria na Kanuni za Uchaguzi wa Serikali za Mitaa na kwa vyovyothe vile sitatoa siri zinazohusu majukumu yangu isipokuwa kwa mujibu wa sheria. Ewe Mwenyezi Mungu, nisaidie.”

Kiapo/Tamko hili limetolewa hapa:

na.....

Leo tarehe..... Mwezi wa..... Mwaka 20.....

Mbele ya:

Jina:.....

Saini:.....

Wadhibi:.....

Anuanii:.....

(b) Kiapo cha Utii na Uadilifu

Mimi naapa/natamka kwa dhati kwamba nitatumikia Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa wadhibi wangu wa kwa uaminifu, kwa uwezo na moyo wangu wote na kwamba nitahifadhi, nitalinda na kutetea Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Sheria za Tanzania na Masdili ya Viongozi wa Umma kama yalivyowekwa kwa mujibu wa Sheria. Ewe Mwenyezi Mungu nisaidie”

Kiapo/Tamko hili limetolewa hapa:

na.....

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mandaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

Leo tarehe..... Mwezi wa.....Mwaka 20.....

Mbele ya:.....

Jina:.....

Cheo:.....

Sainit:.....

Anuani:.....

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

JEDWALI LA SITA

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 48)

TARATIBU ZA MAADILI

1.0 Jina, Matumizi, Wahusika wa Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019

1.1 Jina na Tarehe ya kuanza kutumika

Taratibu hizi zitajulikana kama Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa za Mwaka 2019.

1.2 Wahusika wa Taratibu za Maadili

Wahusika wa taratibu za Maadili hizi watakuwa wafuatao:-

- (a) Vyama vya Siasa;
- (b) Wagombea;
- (c) Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania; na
- (d) Wasimamizi wa Uchaguzi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi.

2.0 Taratibu za Maadili

2.1 Wajibu wa Vyama vya Siasa na Wagombea

Kila Chama cha Siasa na Wagombea watalakiwa kuzingatia yafualayo:-

- (a) kuheshimu na kutekeleza Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi itakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni pamoja na kuzingatia matakwa ya Sheria nyingine za nchi katika kipindi chote cha Uchaguzi;
- (b) kuelimisha, kuhamasisha na kuwasilitiza wanachama na wafuasi wao kuheshimu Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi itakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni pamoja na Sheria nyingine za nchi katika kipindi chote cha Uchaguzi;
- (c) kuzingatia ratiba ya mikulano ya kampeni;
- (d) kwa kushirikiana na wanachama na waluesi wa Vyama vingine vya Siasa kuhakikisha kuwa wauachukua batua za makusudi ili:-
 - (i) kufanya Uchaguzi uwe huru na wa haki;
 - (ii) kuzuia vitendo vya vurugu na vilisho;
 - (iii) kukataa aina yoyote ya ubaguzi katika misingi ya jinsia, maumbile, ulemavu, ukahila, dini au rangi; na
 - (iv) kucucza taarifa sahihi kuhusu mchakato wa Uchaguzi;

- (e) kuchapisha vijitabu, vipeperushi, vitini, mabango na machapisho ya aina yoyote yanayoelezea sera zao haada ya kuidhinishwa na Msimamizi wa Uchaguzi;
- (f) kutumia vyombo vya habari kutangaza sera zao kwa kuzingatia sheria zinazosimamia vyombo vya habari na Miongozo ya Uchaguzi;
- (g) kujenga mazingira ambayo yatawezesha Uchaguzi kufanyika kwa uhuru na haki, ikiwa ni pamoja na kuwezesha makundi maalum kusbiriki kikamilifu katika Uchaguzi;
- (h) kuhakikisha hifadhi na usali wu mazingira katika kusambaza matangazo ya kampeni;
- (i) kuondoa mabango, matangazo na machapisho ya aina yoyote ile yaliyotunika wakati wa kampeni katika sehemu za wazi haada ya Uchaguzi;
- (j) kutoa taarifa mara moja kwa mamlaka husika wanupofahamu au wanapoona tukio linaloweza kusababisha vurugu au uvunjifu wa amani;
- (k) kuhakikisha kuwa wanafanya kampeni kwa kuzingatia misingi inayolenga kutangaza sera za Vyama vyao pasipo kujenga chuki, kusababisha misarakanu na migawanyiko katika jamii;
- (l) kuchukua hatua za lazima kuhakikisha kuwa hakuna inigongano ya mikutano ya kampeni na Vyama vingine;
- (m) kukataza wanachama au wafuasi kutamka kauli mbiu, kuonesha ishara za Vyama vyao, au kuvaa sara zenye rangi ya Chama chao katika mikutano ya hadhara ya Vyama vingine; na
- (n) kuwaelekeza Mawakala wao watakaokuwepo katika Vituo vya kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura kutekeleza majukumu yao kwa mojibu wu Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi.

2.2 Mambu yasiyotakiwa kufanya na Vyama vya Siasa na Wagonbea

Kila Chama cha Siasa au Mgombea hatatakiwa kufanya yafuatayo:-

- (a) kusababisha au kufanya fujo au vurugu ya aina yoyote katika Mkutano wake au wa Chama kingine;
- (b) kutumia lugha ya matusi, kashfa, kejeli, udhaliliishaji na vitisho au lugha inayochochea uvunjifu wa amani au kuashiria ubaguzi wa kijinsia, dini, rangi, ulemavu au msumbile kwenye mikutano ya kampeni;
- (c) kubeba sanamu, kinyago au kitu chochote ambacho kinaonyesha kudhalilisha, kukebehi, kuledhesheshi au kukejeli Chama kingine cha Siasa an Mgombea au Kiongozi wa Chama kingine cha Siasa au Serikali katika mikutano wowote wa kampeni za Uchaguzi;
- (d) kutumia vipaza sauri vya aina yoyote kwa shughuli za kislasa mara baada ya muda wa kampeni za Uchaguzi kumalizika;
- (e) kuchafua, kubandua au kuharibua kwa nantina yoyote ile matangazo ya kampeni ya Vyama vingine vya Siasa na matangazo mengine yanayotolewa na Mamiaka za Uchaguzi;

- (f) kubandika mabango ya kampeni, matangazo au mchoro wowote kwenye nyumba, majengo au vyombo vya usafiri vya watu binatasi au taasisi mbalimbali bila idhini ya wamiliki husika;
- (g) kubandika mabango ya kampeni, matangazo au mchoro wowote kwenye nyumba za ibada, taasisi za dini na majengo ya Serikali na taasisi zake;
- (h) kutoa rushwa ili kumshawishi mtu yeyote kupiga kura, kugombea au kujitoa katika kugombea nafasi ya uongozi;
- (i) kuzua mtu yeyote, waru au wafuasi wa vyama vingine kuhudhuria mikutano ya kampeni au kupiga kura;
- (j) kukodi au kutumia usafiri wa aina yoyote kubeba na kusafirisha wapiga kura kwa madhumuni ya kushawishi kupigiwa kura.

2.3 Maadili wakatt wa kupiga, kuhesabu, kujumlisha kura na kutangaza matokeo ya Uchaguzi

2.3.1. Yanayotakiwa Kulanywa

- (a) Vyama vya Siasa na Wagombea watahakikișa kuwa Mawakala wao wanakula kiaop na kukiwasilisha kwa Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kabla ya siku ya Uchaguzi;
- (b) Mawakala wa Vyama vya Siasa, Vyama vya Siasa na Wagombea watakuwa na wajibu wa kushirikiana na Wasimamizi wa Uchaguzi, Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi na Wasimamizi wa Vituo katika vituo vya kupigia kura kwa kuzingatia Kamuni za Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi;
- (c) Viongozi wa Vyama vya Siasa watakuwa na wajibu wa kuwaelimisha wanachama na wafuasi wao kuwa, walatakiwa kuondoka eneo la kupigia Kura mara tu warnaizapo kupiga kura na kama itawalazimu kubakia katika eneo hilo watatakiwa kukaa umbali wa mita mia mbiti kutuo kituo cha kupigia kura.

2.3.2 Mambo yasiyntakiwa kufanya

- (a) Kampeni za uchaguzi hazitaruhusiwa siku ya upigaji kura. Hii ni pamoja ua kuwa vazi lolote au kuwa na kitu chochote kinachoashiria kushawishi watu kumpigia kura Mgombea fulani au utambuzi wa Mgombea fulani au matumizi ya chombo cha usafiri kinachoashiria utambuzi wa Chama au Mgombea wa Chama chochote;
- (b) Viongozi wa Vyama vya Siasa, Wagombea na wafuasi wao watatakiwa kuijepusha na vitendo vinavyowozwa kusababisha fujo au vurugu katika vituo vya kupigia, kuhesabu na kujumlisha kura;
- (c) Ilakuna mtu atakayeruhusiwa kutumia simu ya kiganjani ndani ya kituo cha kuhesabu na kujumlisha kura isipokuwa Msimamizi na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi na mlinzi wa kituo cha kupigia kura ambao watatumia simu zao pale itakapobidi kwa shughuli za Uchaguzi

tu na simu bizo wakati wote ziwe zimeondolewa mlio na ziwe kwenye mtetemo;

(d) Kiongozi au Mtendaji au mwanachama au mfuasi wa Chama cha Siasa hatatakia:

- (i) kuvamia au kukaa kwa nguvu ndani ya kituo cha kupigia, kuhesabia ua kujumlishia kura;
- (ii) kuwahamasisha wanachama au wafuasi kupiga kura zaidi ya mara moja katika Uchaguzi mmoja;
- (iii) kumuoa kura an kutoa rushwa au aina yoyote ya malipo ya fedha au vifaa kwa mpiga kura au Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (iv) kutumia lugha ya matusi kwa Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo katika kituo cha kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura.

3.0 Wajibu wa Serikali ya Jamburi ya Muungano wa Tanzania

Serikali itakuwa na Wajibu wa:

- (a) kutoa fursa sawa kwa wadau wote wa Uchaguzi hususan Vyama vya Siasa na Wagombe ili kuendesha shughuli zao za kisiasa wakati wa Uchaguzi kwa uhuru na kuzingatia sheria za nchi;
- (b) kubakikisha hali ya usalama, amani na ntuliu wakati wote wa Uchaguzi;
- (c) kubakikisha kuwa viongozi na watendaji wake wanazingatia ipasavyo ukomo wa madaraka yao katika shughuli za Uchaguzi.

4.0 Taratibu za Maadili kwa Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi

4.1 Mambo wanayotakiwa Kufanya

Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi watakuwa na wajibu wa kupanga, kusimamia na kuendesha Uchaguzi katika misingi inayowezesha Uchaguzi kuwa huru ua wa haki kwa kufanya ya fuatayo:-

- (a) kuzingatia Katiba ya Nchi, Kanuni za Uchaguzi na Sheria nyiningine za nchi; kuvipatia Vyama vya Siasa ratiba na tuarifa za Uchaguzi mapema;
- (b) kutoa Elimu ya Mpiga Kura, kusimamia na kuratibu taasisi na watu wanaotoa Elimu ya Mpiga Kura;
- (c) kutoa mafunzo kwa wanachusike na Uchaguzi ili kuwawezesha kuendesha uchaguzi kwa ufanisi;
- (d) kuvipatia Vyama vya Siasa Kanuni, Miongozo ya Uchaguzi na Nyarakaa nyiningine zimazohusiana na Uchaguzi;
- (e) kukemca vitendo vyenye nia ya kubaribu Uchaguzi vinavyowezza kufanya na Viongozi wa Vyama vya Siasa, Wagombea au watuasi wao;
- (f) kuendesha na kuwiwzesha Kamati za kusimamia Maadili ya Uchaguzi na kusimamia utekelczaji wa maamuzi yanayotolewa na Kamati hizo;

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

- (g) kukutana na Vyama vya Siasa pale inapohidi kujadili masuala mbalimbali yanayohusu Kampeni za Uchaguzi na Uchaguzi wenye;c;
- (b) kuhakikisha kuwa hakuna mtu ye yeyote atakayefanyiwa uonevu au kukoseshwa haki wakati wa shughuli za Uchaguzi;
- (j) kutambua majukumu ya Vyama vya Siasa, Wagonbea na Mawakala wao;
- (j) kuandaa na kupeleka kwa wakati vifaa kwenye vituo vya kupigia kura;
- (k) kuendesha zoezi la Uchaguzi kwa uwazi, haki na uadilifu.

4.2 Mambo yasiyotakiwa kufanywa na Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi

- (a) kupendelea Chama chochote cha Siasa au Mgombea yeyote;
- (b) kubadili ratiba za Kampeni za Uchaguzi bila kuvishirikisha Vyama vya Siasa;
- (c) kucheleva au kupeleka vifaa pungufu katika vituo vya kupigia kura bila sababu za msingi;
- (d) kucheleva kutangaza Matokeo ya Uchaguzi bila sababu za msingi.

5.0 Usimamizi wa Utekelezaji wa Taratibu za Maadili ya Uchaguzi

- 5.1 Kamati za Maadili za kusimamia Utekelezaji wa Taratibu za Maadili ya Uchaguzi Kutakuwa na Kamati za Maadili zifuratazo zitakazoundwa na Msimamizi wa Uchaguzi:-
- (a) Kamati ya Maadili ya Halmashauri; na
 - (b) Kamati ya Maadili ya Kata.

5.2 Muundo wa Kamati za Taratibu za Maadili ya Uchaguzi

5.2.1 Kamati ya Maadili ya Halmashauri

Kamati ya Maadili ya Halmashauri itakuwa na wajumbe wafuatao:-

- (a) Msimamizi wa Uchaguzi katika Halmashauri ambaye atakuwa Mwenyekiti wa Kamati;
- (b) Mjumbe immoja kutoka kila Chama cha Siasa kinachoshiriki Uchaguzi katika Halmashauri;
- (c) Mjumbe immoja atakayewakilisha Serikali ambaye atateuliwa kwa maandishi na Katibu Tawala wa Wilaya husika; na
- (d) Afisa Uchaguzi ambaye atakuwa ni Katibu wa Kamati ya Maadili ya Uchaguzi.

5.2.2 Kamati ya Maadili ya Kata

Kamati ya Maadili ya Kata itakuwa na wajumbe wafuatao:-

- (a) Msimamizi Msaidizi ngazi ya Kata husika ambaye atakuwa Mwenyekiti wa Kamati;
- (b) Mjumbe immoja kutoka kila Chama cha Siasa kinachoshiriki katika Uchaguzi kwenye Kata;

- (c) Mjumbe mmoja atakayetiwakilisha Serikali atakayeteuliwa kwa maandishi na Katibu Tawala wa Wilaya husika; na
- (d) Katibu ambaye ni Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ngazi ya kijiji atakayeteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi.

5.2.3 Utoaji wa taarifa za Kamati za Maadili

Itakuwa ni marufuku kwa mtu, mgombea. Chama cha Siasa au injumbe wa Kamati ya Maadili ambaye sio Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili kutoa taarifa yoyote kuhusu maamuzi ya Kamati au suala lolote ililopo mhele ya Kamati.

5.3 Uwasilishaji wa Malalamiko

Mgombea yeyote, Wasimamizi au Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi, Serikali au Chama chenyeh Mgombea kunachoa minni kwamba Maadili ya Uchaguzi yamekiukwa kitawasilisha malalamiko kwa Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili ya Kata kwa maandishi.

5.4 Muda wa kuwasilisha Malalamiko

Malalamiko yoyote yataakiwa kuwasilishwa udani ya siku tatu tangu kutokea kwa tukio linalolalamikiwa.

5.5 Kuitisha kikan cha Kamati ya Maadili ya Uchaguzi

Mwenyekiti wa Kamati husika baada ya kupokea malalamiko na kujiridhisha kuwa Taratibu za Maadili zimekiukwa atatakiwa kuitisha kikao ndani ya siku mthi.

5.6 Namna ya kushughulikia Malalamiko

- (a) Malalamiko yote yatajadiliwa na kuamuliwa katika kikao cha Kamati ya Maadili ya Kata husika;
- (b) Kamati itashughulikia malalamiko na kutoa uamuvi wake mapema iwezekanavyo;
- (c) Baada ya kupokea malalamiko, Kamati itamtaka aliyeelalamikiwa kuwasilishwa utetezi wake kwa maandishi ndani ya siku mbili tangu kupokea malalamiko;
- (d) Katika kushughulikia malalamiko, Kamati inaweza kumwita mtu yeyote kutoa maelezo ili kusaidia Kamati kufikia maamuzi ya haki;
- (e) Akidi ya Kikao cha Kamati husika itakuwa zaidi ya nusu ya wajumbe wote wa Kamati;
- (f) Kamati ya Maadili ya Uchaguzi itaamua malalamiko yote baada ya kusikiliza au kupata maelezo ya utetezi kutoka kwa pande zote mbili anabazo ni mlalamikaji na mlalamikiwa ndani ya siku mbili isipokuwa karne upande unaolalamikiwa utashindwa kuwasilisha maelezo ya utetezi katika muda ulioainishwa Kamati inaweza kulinya uamuvi;
- (g) Maamuzi yatakayofikiwa na Kamati ya Maadili ya Kata yatakelezwa na pande zinazohusika na maamuzi hayo;

- (h) Ikitokea kuna umuhimu wa kufanya maamuzi kwa kupiga kura, wawakilishi wa Malamikaji na Mlalamikiwa hewataruhusiwa kupiga kura;
- (i) Malalamiko yatakayoshughulikiwa na Kamati za Maadili ni yale tu yaliyotoka katika kipindi cha Kampeni;
- (j) Malalamiko yatakayotoka siku ya Upigaji Kura yetashughulikiwa kwa kuzingatia Kamuni za Uchaguzi;
- (k) Kamati itakuwa na mamlaka ya kuchunguza malalamiko yote yatakayowasilishwa kabla ya kufanya maamuzi;
- (l) Kamati inaweza kuelekeza malalamiko mengine kwenye mamlaka zinazohusika kama itakavyoona inafaa kwa hatua zinazostahili.

5.7 Rufaa Dhidi ya Maamuzi

- (a) Upande ambao hautaridhika na uamuzi wa Kamati ya Maadili ya Kata utakuwa na haki ya kukata rufaa kwa Kamati ya Maadili ya Halmashauri ndani ya siku mhili tangu uamuizi wa Kamati ya Maadili ya Kata ulipotolewa; na
- (b) Uamuizi utakaotolewa na Kamati ya Maadili ya Halmashauri utakuwa ni wa mwisho.

5.8 Malalamiko dhidi ya Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

- (a) Pale ambapo malalamiko yaliyowasilishwa ni dhidi ya Msimamizi wa Uchaguzi, ambaye ni Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili ya Uchaguzi, Msimamizi au Msimamizi Msaidizi, Msimamizi wa Uchaguzi bataendesha Kikao hicho, isipokuwa Katibu Tawala wa Mkoa atatuwa Afisa yeyote wa Umma Mwandomizi kutoka Sokretarieti ya Mkoa kuwa Mwenyekiti wa kikao hicho;
- (b) Iwapo Kamati itaona kuwa Msimamizi amekosea Kamati itamitaka Msimamizi wa Uchaguzi kurekebisha taitizo linalolalamikiwa mapema iwezekanavyo.

5.9 Malalamiko dhidi ya Serikali

Kamati ya Maadili ya Kata itapoka malalamiko yatakayoiolwa dhidi ya Serikali na iwapo Kamati itaona kuwa Serikali imekosea itaitaka Serikali kurekebisha taitizo linalolalamikiwa mapema iwezekanavyo.

**5.10 Mamlaka ya Kamati za Maadili ya Uchaguzi ngazi ya Halmashauri na Kata katika kushughulikia Malalamiko na kutoa adhabu
Kamati za Maadili ya Uchaguzi ugazi ya Halmashauri na Kata zinaweza kuchukua hatua zisustazo:-**

- (a) kuagiza upande uliokiuka maadili kusahihisha kosa au makosa yaliyotendeka na iwapo italazimu, kuomba msamaha hadharani;
- (b) kutoa onyo au karipo kwa maandishi;
- (c) kutangaza jina la Chama au Mgombea aliye kiuka Maadili na kueleza kosa au makosa yake kwa njia za Taarifa kwa Umma, radio, televisheni, magazeli na njia nyingine za mawasiliano;

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji Midogo

Tangazo la Serikali Na. 371 (Linaendelea)

- (d) Kamati inaweza kukisimamisha Chama au Mgombea kuendelea kufanya Kampeni za Uchaguzi kwa muda itakavyoona inafaa.

5.11 Kushindwa Kutekeleza Maamuzi ya Kamati za Maadili

Pale ambapo Mgombes au Chama kitashindwa kutekeleza maamuzi ya Kamati busika, Kamati ya Maadili ya Uchaguzi inawaza kukisimamisha Chama husika kampeni za Uchaguzi.

DODOMA

25/04/2019

SELMANI S. JAFFO (Mb)

*Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais-Tawala za
Mikoa na Serikali za Mitaa*

TANGAZO LA SERIKALI NA. 372 la tarehe 26/04/2019

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI)

SURA 288

KANUNI ZA UCHAGUZI WA MWENYEKITI
WA MTAA NA WAJUMBE WA KAMATI YA
MTAA KATIKA MAMLAKA ZA MIJI ZA
MWAKA 2019

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

TANGAZO LA SERIKALI NA. 372 la tarehe 26/04/2019

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI)

SURA 288

Zimetungwa chini ya Kifungu 87A

**KANUNI ZA UCIIAGUZI WA MWENYEKITI WA MTAANNA WAJUMBE
WA KAMATI YA MTAANNA KATIKA MAMLAKA ZA MIJI ZA MWAKA 2019**

MPANGILIO WA KANUNI

Kutunzi	Jina	Uk
1	Jina	43
2	Eneo la matumizi na Tarehe ya kuanza kutumiika.....	43
3	Tafsiri.....	43
4	Tangazo la uchaguzi kwa umma	44
5	Majina na mipaka ya Mitaa.....	45
6	Mwenyekiti na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa.....	45
7	Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi	45
8	Kuzingatia sheria, kanuni, maelekezo na matangazo	45
9	Maelekezo kuhusu Uchaguzi	46
10	Orodha ya Wapiga Kura	46
11	Uandikishaji wa Wapiga Kura	47
12	Pingamizi kuhusu uandikishaji	47
13	Sifa za mpiga kura	48
14	Kupoteza sifa ya kupiga kura	48
15	Sifa za Mgombea	48
16	Kupoteza sifa ya kuwa Mgombea	49
17	Muda wa kuchukua na kurudisha formu za uteuzi	50
18	Utaratibu wa uteuzi wa Wagombea	50
19	Kupita biia kupingwa	51
20	Kujitoa kwa Mgombea	51
21	Kufariki kwa Mgombea	52

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

22	Ukomo wa kuwa madarakani	52
23	Pingamizi kuhusu uteuzi	52
24	Kamati ya Rufaa	53
25	Sifa za Wajumbe wa Kamati ya Rufaa	53
26	Majukumu ya Kamati ya Rufaa	53
27	Kampeni za Uchaguzi	54
28	Wajibu wa Jeshi ia Polisi	54
29	Mabadiliko ya ratiba	55
30	Masharti ya Kampeni	55
31	Mahali vituo na muda wa kupiga kura	55
32	Masanduku ya kura	56
33	Karatasi za kupigia kura	56
34	Utambulisho wa mpiga kura	56
35	Upigaji kura	57
36	Usaidizi kwa wenyewe mahitaji maalum	57
37	Kuahirisha upigaji kura	58
38	Kuhesabu kura	58
39	Matokeo ya Wajumbe wa Kamati ya Mtaa	59
40	Matoken ya Mwenyekiti wa Mtaa	60
41	Taratibu za kurudia Uchaguzi	60
42	Masuala yasiyobatilisha matokeo	60
43	Malalamiko kuhusu uendeshaji wa Uchaguzi	61
44	Nafasi wazi	61
45	Uchaguzi Mdogo	61
46	Kiapo	62
47	Makosa ya Uchaguzi	62
48	Kinga	63
49	Waanganzili wa ndani wa Uchaguzi	64
50	Taratibu za maadili	64
51	Mionguzo	64
52	Elimu ya Mpiga Kura	64
53	Kufutwa kwa Kanuni za Uchaguzi Tangazo la Serikali Na.322 la Mwaka 2014	64

**Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji**

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

**SEHEMU YA KWANZA
MASHAARI YA UTANGULIZI**

Jina	1. Kanuni hizi zitajuiikana kama Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika Mamiaka za Miji za Mwaka 2019.
Eneo la inatumizi
na Tarehe ya
kuanza kutumika	2. Kanuni hizi zitatumika katika Mitaa yote ilivyomo katika maeneo ya Mamiaka za Miji na zitaanza kutumika mara baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali.
Tafsiri	3. Katika Kanuni hizi isipokuwa pale itakavyoolezwa vinginevyo:- "Chama cha Siasa" maana yake ni Chama cha Siasa kilichopata usajili wa kudumu kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Siasa; "Mamiaka ya Uchaguzi" maana yake ni Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa:- "mkazi" maana yake ni rai wa Tanzania ambaye kwa anaishi katika kaya au taasisi iliyopo katika eneo la Mtaa; "Msimamizi wa Uchaguzi" maana yake ni Mtumishi ye yeyote wa umma atakayeteuliwa na Mamlaka ya Uchaguzi kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi; "Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi" maana yake ni afisa yeyote wa umma aliye teuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi kuwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi chini ya Kanuni hizi; "Mtaa" maana maana yake ni sehemu ya eneo la utawala katika Kata iliyoko kwenye eneo la Mamiaka ya Mji kwa mujibu wa Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Mji); "Mtendaji wa Mtaa" maana yake ni mtendaji mkuu wa shughuli za Serikali katika Mtaa na ni pamoja na mtumishi ye yeyote wa umma atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mtendaji wa Mtaa kwa mujibu wa Kanuni hizi;
Sura 258	
Sura ya 288	

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

"mtumishi wa umma" maana yake ni mitu yeyote aliyeajiriwa katika utumishi wa umma;

"Orodha ya Wapiga Kura" maana yake ni orodha ya majina ya wapiga kura iliyoundaliwa chini ya Kanuni hizi;

Sura 357

"raia" maana yake ni raia wa Tanzania kwa mujibu wa Sheria ya Uraia;"

"sehemu ya matangazo ya uchaguzi" maana yake ni sehemu maalum iliyoteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi kwa ajili ya kutolea matangazo au taarifa mbalimbali za uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi;

"siku ya uteuzi" maana yake ni siku ya kutangaza majina ya wanaostahili na wasiostahili kugombea nafasi za uongozi chini ya Kanuni hizi;

"Uchaguzi" maana yake ni uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika Mamlaka za Miji;

"Uchaguzi Mdogo" maana yake ni uchaguzi ambao utafanyika baada ya kuwepo kwa nafasi wazi ya Mwenyekiti wa Mtaa au Mjumbe wa Kamati ya Mtaa;

"wakati wa uchaguzi" maana yake ni muda ambao uchaguzi wa kawaida au uchaguzi mdogo unafanyika kwa mujibu wa Kanuni hizi na unaanzia tarehe ya tangazo la uchaguzi hadi matokeo ya uchaguzi yanapotangazwa;

"Waziri" maana yake ni Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa.

**SEHEMU YA PILI
TANGAZO LA UCHAGUZI**

Tangazo la
uchaguzi kwa
umma

4. (1) Kutakuwa na uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa ambao utafanyika kwa mujibu wa Kanuni hizi baada ya Waziri kutoa Tangazo la Uchaguzi kwa umma.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamiaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- (2) Tangazo la Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) litatolewa katika magazeti ya Kiswahili na Kiingereza yanayosambazwa nchi nzima na katika vyombo imbalimbali vya habari si chini ya siku tisini kabla ya siku ya uchaguzi.
- (3) Tangazo litakalotolewa na Waziri litaelekeza mambo yafuatayo:
- (a) ratiba ya uchaguzi na shughuli zinazohusika; na
 - (b) masharti muhimu ya uchaguzi kwa mujibu wa Sheria na Kanuni hizi.
- Majina na mipaka ya Mtaa 5. Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza katika sehemu ya matangazo ya uchaguzi majina na mipaka ya Mtaa iliyomo katika eneo la Halmashauri husika kwa kuzingatia orodha ya Mtaa iliyotangazwa katika Gazeti la Serikali siku sabini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi kwa ajili ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa.
- Mwenyekiti na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa 6. Kamati ya Mtaa itakuwa na Wajumbe wasiozidi sita ambao ni:
 - (a) Mwenyekiti wa Mtaa;
 - (b) Wajumbe wengine watano ambao kati yao Wajumbe wawili watakuwa wanawake.
- Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi 7. (1) Kutakuwa na Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo au mtumiishi wa umma atakayeteuliwa kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi.
(2) Mtu hatateuliwa kuwa Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi endapo ni:
 - (a) Kiongozi wa chama cha siasa;
 - (b) Mgombea;
 - (c) Hakimu au Jaji;
 - (d) Kiongozi wa dini;
 - (e) Askari wa jeshi lolote;
 - (f) Katibu Tawala wa Wilaya;
 - (g) Katibu Tawala wa Mkoa;
 - (h) Mkuu wa Wilaya; au
 - (i) Mkuu wa Mkoa.
- Kuzingatia sheria, kanuni, maelekozo na matangazo 8. Kila Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Wajumbe wa Kamati ya

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajambe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

Rufaa au mtumishi wa umma atakayeteuliwa kusimamia
Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi atasimamia
Uchaguzi kwa kuzingatia sheria, kanuni, maelekezo na
matangazo yatakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi.

**SEHEMU YA TATU
MAELEKEZO YA UCHAGUZI**

- Maelekezo kuhusu 9. uchaguzi (1) Msimamizi wa Uchaguzi atatoa maelekezo ya Uchaguzi siku sitini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi.
(2) Maelekezo ya Uchaguzi, kwa mujibu wa Kanuni hizi, yataelekeza maimbo yafuatayo:
(a) tarche ya kufanyika kwa Uchaguzi;
(b) muda na sehemu ya kuandikisha wapiga kura;
(c) muda na mahali pa kufanya Uchaguzi;
(d) kuwataka wakazi wote wenyewe sifa za kupiga kura washiriki Uchaguzi;
(e) kuwataka wakazi wenyewe umri wa miaka ishirini na moja au zaidi wanaotaka kugombea nafasi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa kuchukua fomu za kugombea zitakazopatikana kwenye ofisi ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(f) tarehe na muda wa kuchukua na kurudisha fomu za maombi ya kugombea uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(g) siku ambayo uteuzi utafanyika na sehemu ya matangazo ya uchaguzi ambapo fomu za wagombea zitabandikwa;
(h) muda wa kuweka pingamizi dhidi ya uteuzi na kusikilizwa kwa pingamizi;
(i) tarche ya kusikiliza rufaa dhidi ya uamuvi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(j) kipindi cha kuendesha mikutano ya kampeni za Uchaguzi; na
(k) masuala mengine yanayohusu Uchaguzi.
- Orodha ya Wapiga Kura 10. (1) Kutakuwa na Orodha ya Wapiga Kura kwa ajili ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa.
(2) Kwa madhumuni ya Kanuni Ndogo ya (1), Msimamizi wa Uchaguzi atafanya uteuzi wa Watumishi wa umma watakaoandikisha na kuanda

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

Orodha ya Wapiga Kura katika Mitaa siku hamsini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi.

- (3) Watendaji wa Mitaa na Kata hawatateuliwa wala hawataruhusiwa kuandikisha au kuandaa orodha ya wapiga kura.

*Uandikishaji wa
Wapiga Kura*

11. (1) Uandikishaji na uandaaji wa Orodha ya Wapiga Kura utaanza siku ya arbabini na saba kabla ya siku ya Uchaguzi na utafanyika kwa muda wa siku saba kwa kutumia formu iliyoinishwa katika Jedwali la Kwanza la Kanuni hizi katika majengo ya umma na pale ambapo hakuna jengo la umma, uandikishaji utafanyika kwenye sehemu ambayo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa amekubaliana na Viangozi wa Vyama vya Siasa;
- (2) Vituo vya uandikishaji wa wapiga kura vitafunguliwa saa mbili kamili asubuhi na kufungwa saa kumi na mbili kamili jioni.
- (3) Chama cha Siasa kitaruhusiwa kuteua wakala wake kwa kila kituo cha uandikishaji wa wapiga kura wakati wa uandikishaji wa wapiga kura.
- (4) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika sehemu ya matangazo ya uchaguzi nakala ya Orodha ya Wapiga Kura siku moja baada ya kukamilika kwa uandikishaji wa wapiga kura na ataturiza nakala halisi ya Orodha hiyo.
- (5) Mkazi ambaye amejiandikisha katika Orodha ya Wapiga Kura atakuwa na haki ya kukagua Orodha ya Wapiga Kura katika muda wa siku saba tangu tarehe ya Orodha hiyo kubandikwa sehemu ya matangazo ya uchaguzi ili:
- (a) kuweka pingamizi kuhusu usahihi wa Orodha hiyo;
- (b) kuomba Orodha irekebishiwe kwa:-
- (i) kuongeza jina lake;
- (ii) kubadilisha taarifa zilizoko katika Orodha hiyo; au
- (iii) kufuta jina lilioorodheshwa kwa vile aliyeorodheshwa amcsariki.

*Pingamizi kuhusu
uandikishaji*

12. (1) Mkazi ambaye amejiandikisha katika Orodha ya wapiga Kura anaweza kuweka pingamizi dhidi ya mtu kuandikishwa kuwa mpiga kura kabla ya kumalizika kwa muda wa kukagua Orodha ya Wapiga Kura.
- (2) Pingamizi chini ya Kanuni Ndogo ya (1) litawasilishwa kwa Msimamizi Msaidizi wa

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

Uchaguzi ambaye atatakiwa kutoa uamuzi kuhusu pingamizi liliowekwa ndani ya siku mbili tangu tarehe ya mwisho ya ukaguzi wa Orodha ya Wapiga Kura.

- (3) Endapo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataridhika na pingamizi liliowekwa chini ya Kanuni hii, atarekebisha Orodha ya Wapiga Kura iliyo tangazwa baada ya muda wa siku mbili isipokuwa kama uamuzi wake umekatiwa rufaa.
- (4) Endapo mtu aliywewka pingamizi au aliywewkewa pingamizi hatoridhika na uamuzi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kuhusu pingamizi liliowasilishwa kwake, mtu huyo atawasilisha rufaa kwa Msimamizi wa Uchaguzi ndani ya muda wa siku mbili tangu kutolewa kwa uamuzi wa pingamizi.
- (5) Msimamizi wa Uchaguzi, baada ya kupokea rufaa hiyo, ataishughulikia na kuitolea uamuzi ndani ya muda wa siku nne tangu siku ya kupokea rufaa hiyo.
- (6) Uamuzi wa Msimamizi wa Uchaguzi kuhusu rufaa iliyo wasilishwa chini ya Kanuni Ndogo ya (4) utakuwa wa mtwishi.

- Sifa za mpiga kura 13. Mkazi ye yote wa Mtaa atakuwa na haki ya kupiga kura endapo atakuwa na sifa zifuatizo:
- (a) ni rai wa Tanzania;
 - (b) ana umri wa miaka kumi na nane au zaidi;
 - (c) ni mkazi wa eneo la Mtaa;
 - (d) hana ugonjwa wa akili uliothibitishwa na Daktari anayetambulika na Serikali au Bodi ya Utalibuu; na
 - (e) awe amejandikisha kupiga kura katika Mtaa husika.
- Kupoteza sifa ya 14. Mtu hatakuwa na haki ya kupiga kura endapo:
- (a) hana mojawapo ya sifa zilizoainishwa katika Kanuni ya 13; au
 - (b) amejandikisha kupiga kura katika kituo zaidi ya kimoja.
- Sifa za Mgombaa 15. Mkazi ye yote wa Mtaa anaweza kugombea uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa endapo:
- (a) ni rai wa Tanzania;
 - (b) ana umri wa miaka ishirini na moja au zaidi;
 - (c) ana uwemo wa kusoma na kuandika Kiswahili au Kiingereza;

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- (d) ana shughuli halali ya kumwezesha kuishi;
- (e) ni mkazi wa eneo la Mtaa;
- (f) ni mwanachama wa Chama cha Siasa na amedhaminiwa na Chama hicho;
- (g) hajawahi kupatikana na hattia kwa kosa la utovu wa uaminifu katika kipindi cha miaka mitano kahla ya tarehe ya Uchaguzi; na
- (h) hana ugonjwa wa akili uliothibitishwa na Daktari anayetambulika na Serikali au Bodii ya Utabibu.

- Kupobera sifa ya
kuwa mgombea
16. (1) Mtu hatakuwa na sifa za kugombea nafasi ya
uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa
endapo:
- (a) amepoteza au hana sifa za mgombea
zilizoainishwa katika Kanuni ya 14;
 - (b) amehukumiwa hukumu ya kifo na Mahakama
za Tanzania au anatumikia kifungo cha zaidi
ya miezi sita jela;
 - (c) ana mkataba au maslahi kwenye kampuni
ambayo ina mkataba na Mamlaka ya Serikali
za Mitaa ambayo anagombea nafasi ya
uongozi na hajatangaza kuwepo kwa mkataba
au maslahi yake kupitia kwenye gazeti
linalopatikanä katika eneo husika au mbao za
matangazo katika ofisi ya Mtaa;
 - (d) amepoteza sifa ya kupiga kura chini ya
Kanuni hizi au kwa mujibu wa Sheria yeyote
inayohusu makosa ya uchaguzi;
 - (e) hatojaza formu ya tamko la kuheshimu
taratibu za maadili; au
 - (f) ataajiriwa au kuteuliwa katika wadhifa
wowote katika Utumishi wa Umma au
kuchaguliwa katika nafasi ya udiwani,
ubunge, uspika wa Bunge la Jamhuri ya
Muungano wa Tanzania, umakamu wa Rais
wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania au
urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.
- (2) Kwa madhununi ya Kanuni ya 16(1)(b):
- (a) adhabu mbili au zaidi za kifungo
zinazotakiwa kutumikiwa kwa kufuatana
zitachukuliwa kuwa ni adhabu tofauti iwapo
kati ya adhabu hizo hakuna inayozidi miezi
sita jela lakini endapo kati ya adhabu hizo
kuna inayozidi miezi sita jela itachukuliwa
kuwa ni adhabu moja; au

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- (b) kifungo cha jela kilichosababishwa na kushindwa kuiipa faini hakitohesabiwa kuwa ni adhabu ya kifungo.

**SEHEMU YA NNE
UTEUZI WA WAGOMBEA**

- Muda wa kuchukua na kurudisha somu za uteuzi
17. (1) Mtu yeyote anayekusudia kugombea nafasi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa atatakiwa kuchukua somu ya uteuzi wa kugombea nafasi husika siku zisizopungua ishirini na sita kabla ya siku ya uchaguzi kwa kadri itakavyoolekezwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
(2) Mtu aliyechukua somu kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) atatakiwa kurejesha somu husika ndani ya muda wa siku saba tangu siku ya kwanza ya uchukuaaji wa somu iliyotangazwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
(3) Somu za uteuzi wa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa zitatorewa na kupochelewa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kuanzia saa moja na nusu asubuhi hadi saa kumi kamili jioni.
(4) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi hatoruhusiwa kupochea kutoka kwa mtu yeyote somu za uteuzi zitakazowasilishwa baada ya saa kumi kamili jioni ya siku ya mwisho ya kurejesha somu.
(5) Somu ya uteuzi wa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa itakuwa kama ilivynainishwa katika Jedwali la Pili la Kanuni hizi.
- Utaratibu wa uteuzi wa Wagombea
18. (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atafanya uteuzi wa wagombea wa nafasi ya uenyekiti wa Mtaa na ujumbe wa Kamati ya Mtaa siku kumi na tisa kabla ya tarehe ya Uchaguzi kuanzia saa mbili kamili asubuhi hadi saa kumi kamili jioni.
(2) Baada ya uteuzi kufanyika, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika majina ya wagombea wenye sifa na wasio na sifa za kugombea nafasi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa sehemu ya matangazo ya uchaguzi.
(3) Endapo baada ya saa kumi kamili jioni ya siku ya uteuzi kutakuwa hakuna mwombaji aliyejitekeza au kama waombaji wote walijitokeza hawana sifa zinazostahili, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

atavitaarifu Vyama vya Siasa na wakazi wa Mtaa kuhusu kukosekana kwa waombaji au kutokuwepo kwa waombaji wenye sifa.

- (4) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni Ndogo ya (3), Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atavitaarifu Vyama vya Siasa na wakazi wa Mtaa husika kuhusu kurudiwa kwa mchakato wa uchaguzi baada ya siku arobaini kuanzia tarehe ya uteuzi.

Kupita bila
kupingwa

19. (1) Endapo siku ya uteuzi kutakuwa na mwombaji mmoja aliyejitokeza katika nafasi ya uenyekiti wa Mtaa na mwombaji huyo akatculiwa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mwombaji huyo kuwa ni mshindi wa nafasi aliyoomba kugombea kwa kupita bila kupingwa..
(2) Endapo idadi ya waombaji wa nafasi ya ujumbe wa Kamati ya Mtaa kwa kundi mchanganyiko yaani wanaume na wanawake au kwa kundi la wanawake waliojitokeza na kuteuliwa itakuwa sawa na idadi ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni ya 6 ya Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza waombaji hao kuwa ni washindi wa nafasi ya ujumbe wa Kamati ya Mtaa kwa kupita bila kupingwa.
(3) Endapo idadi ya waombaji wa nafasi ya ujumbe wa Kamati ya Mtaa kwa kundi mchanganyiko yaani wanaume na wanawake au kwa kundi la wanawake itakuwa chini ya idadi ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni ya 6 ya Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa uchaguzi atawatangaza waombaji hao kuwa ni washindi wa nafasi ya ujumbe wa Kamati ya Mtaa kwa kupita bila kupingwa na taratibu za kujaza nafasi zilizobaki zitaanza baada ya siku arobaini kuanzia tarehe ya uteuzi .

Kujitoa kwa
Mgombea

20. (1) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea aliyeeteuliwa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Mtaa atajitoa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi wa mgombea huyo na wagombea waliobaki watapigwa kura ili kupata mshindi.
(2) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea aliyeeteuliwa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Mtaa atajitoa na kubaki mgombea mnua wa nafasi hiyo, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mgombea aliyebakari kuwa mshindi wa nafasi iliyoombwa kwa kupita bila kupingwa.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- (3) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya ujumbe wa Kamati ya Mtaa atajitua, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi huo na wagombea walioabaki wataendelea na hatua ya uchaguzi ili kumpata mshindi.
- 21.** (1) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Mtaa atafariki, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha Uchaguzi wa nafasi hiyo na Chama cha Siasa kilichotoa mgombea aliyesariki kinaweza kuwasilisha jina la mwombaji mwingine ndani ya siku arobaini tangu kuahirishwa kwa Uchaguzi ili hatua za uteuzi wa mgombea huyo zifanyike.
(2) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya ujumbe wa Kamati ya Mtaa atafariki, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha Uchaguzi wa nafasi hiyo na Chama cha Siasa kilichotoa mgombea aliyesariki kinaweza kuwasilisha jina la mwombaji mwingine ndani ya siku arobaini tangu kuahirishwa kwa Uchaguzi ili hatua ya uteuzi wa mwombaji huyo zifanyike.
- 22.** Mwenyekiti wa Mtaa na Mjumbe wa Kamati ya Mtaa watakoma kushika nafasi hizo siku sababla ya siku ya kuchukua formu za kugombea uongozi chini ya Kanuni hitzi.
- SEHEMU YA TANO**
UTARATIBU WA KUSHUGHULIKIA PINGAMIZI NA RUFAA
- 23.** (1) Mtu yeyote aliyeomba kuteuliwa kuwa mgombea au mgombea yeyote ambaye hakuridhika na uamuza uliotolewa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au anapinga uteuzi wa mgombea yeyote, anaweza kuwasilisha pingamizi na kumwomba Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kupitia upya uamuza uliofanyika ili amteue kuwa mgombea au atengue uteuzi anaoupinga na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kupitia pingamizi husika, anaweza kukubali au kultkataa pingamizi hilo.
(2) Pingamizi chini ya Kanuni Ndogo ya (1) ya Kanuni hii litawasilishwa kwa maandishi kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi katika muda wa siku mbili

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

tangu uamuizi au uteuzi ulipofanyika na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atasikiliza na kutoa uamuizi katika muda usiozidi siku mbili kuanzia siku ya kupokea pingamizi hilo.

- (3) Mwombaji au mgombea ambaye hataridhika na uamuizi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa na haki ya kukata rufaa kwenye Kamati ya Rufaa iliyoanzishwa chini ya Kanuni ya 24 katika muda usiozidi siku nne kuanzia tarehe ya uamuizi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.

- Kamati ya Rufaa 24. (1) Kutakuwa na Kamati ya Rufaa katika kila Wilaya ambayo itasikiliza mapingamizi kuhusu uteuzi wa wagombea wa Uchaguzi katika Wilaya husika.
(2) Wajumbe wa Kamati ya Rufaa watateuliwa na Katibu Tawala wa Mkoa siku saba kabla ya siku ya uteuzi wa wagombea kwa kuzingatia sifa zilizoainishwa katika Kanuni ya 25.
(3) Kamati ya Rufaa itakuwa na wajumbe wafuatao:
(a) Katibu Tawala wa Wilaya ambaye atakuwa Mwenyekiti;
(b) mtumishi wanne wa umma kutoka taasisi za umma zilizopo katika Wilaya husika; na
(c) mtumishi mmoja wa umma ambaye atakuwa Katibu na hatakuwa na haki ya kupiga kura.
- Sifa za Wajumbe
wa Kamati ya
Rufaa 25. Mtu yeoyote hatateuliwa kuwa Mjumbe wa Kamati ya Rufaa endapo:
(a) anahusika na uteuzi wa wagombea
(b) ni Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo;
(c) ni mtumishi wa Halmashauri; au
(d) kiongozi wa Chama cha Siesa katika ngazi yoyote.
- Majukumu ya
Kamati ya Rufaa 26. (1) Kamati ya Rufaa itakuwa na majukumu ya kupokea, kusikiliza na kutoa uamuizi wa rufaa iliyowasilishwa chini ya Kanuni ya 23(3).
(2) Kamati ya Rufaa itatoa uamuizi wa rufaa ndani ya muda wa siku nne kuanzia siku ya kupokea rufaa na uamuizi wake utakuwa wa mwisho.
(3) Mtu aliyeomba kuteuliwa kuwa mgombea au mgombea ambaye hataridhika na uamuizi wa Kamati ya Rufaa atakuwa na haki ya kufungua shauri katika Mahakama ya

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

Wilaya ndani ya muda wa siku thelathini baada ya matokeo ya Uchaguzi kutangazwa.

SEHEMU YA SITA

KAMPENI ZA UCHAGUZI

Kampeni za Uchaguzi

27. (1) Kampeni za Uchaguzi zitafanyika siku saba kabla ya siku ya Uchaguzi.
- (2) Kila Chama cha Siasa kinachoshiriki Uchaguzi kitawasilisha ratiba yake ya mikutano ya kampeni ya uchaguzi kwa Msimamizi wa Uchaguzi si chini ya siku saba kabla ya kuanza kwa kampeni.
- (3) Msimamizi wa Uchaguzi ataunganisha ratiba za mikutano ya kampeni zilizowasilishwa na Vyama vya Siasa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (2) baada ya maridhiano na Vyama vya Siasa vinavyoshiriki Uchaguzi na atatakiwa kuwasilishwa ratiba ya mikutano ya kampeni za uchaguzi iliyounganishwa siku tatu kabla ya kampeni kuanza kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya.
- (4) Endapo Vyama vya Siasa vitashindwa kuridhiana wakati wa uunganishaji wa ratiba za mikutano ya kampeni. Msimamizi wa Uchaguzi ataunganisha ratiba za mikutano ya kampeni na uamuvi wake utakuwa wa mwisho.
- (5) Mgombea au mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenyeh mgombea kinaweza kuitisha na kuhutubia mikutano ya kampeni kwa mujibu wa ratiba ya mikutano ya kampeni iliyandaliwa na kuwasilishwa kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya na mikutano hiyo itaratibiwa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.

Wajibu wa Jeshi la Polisi

28. (1) Mkuu wa Polisi wa Wilaya atakuwa na wajibu wa kuhakikisha ulinzi na usalama unakuwepo katika mikutano ya kampeni.
- (2) Ratiba ya mikutano ya kampeni za uchaguzi itakayowasilishwa na Msimamizi wa Uchaguzi kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya chini ya Kanuni ya 27(3) itakuwa ni taarifa rasmi ya mikutano ya kampeni na mgombea au Chama chake hakitowajibika kutoa taarifa kwa Jeshi la Polisi.
- (3) Mikutano ya kampeni za uchaguzi kwa mujibu wa ratiba iliyopitishwa itaanza saa mbili asubuli na itamalizika saa kumi na mbili kamili jioni ya kila siku ya kampeni.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- Mabadiliko ya ratiba
29. (1) Endapo Mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea kitakusudia kufanya mabadiliko ya ratiba ya mikutano ya kampeni, mgombea au chama hicho kitafanya hivyo baada ya kuwasilisha kwa maandishi mapendekezo ya mabadiliko hayo kwa Msimamizi wa Uchaguzi na mapendekezo hayo kuridhiwa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (2).
(2) Msimamizi wa Uchaguzi ataitisha kikao na Vyama vya Siasa vinavyoshiriki uchaguzi ili kujadili maombi ya mabadiliko ya ratiba na na mabadiliko yatakayokubaliwa yatawasilishwa kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya kwa ajili ya kupatiwa ulinzi siku ya mukutano wa kampeni.
- Masharti ya kamponi
30. (1) Mgombea, mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea kitatikiwa kuendesha mikutano ya kamponi za uchaguzi kwa mujibu wa ratiba na kwa kuzingatia muda ultowekwa chini ya Kanuni hizi.
(2) Mgombea au mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea hakitaruhusiwa kuendesha kamponi za uchaguzi kwa:
(a) kutumia rushwa;
(b) kutoa maneno ya kashfa au lugha za matusi;
(c) kufanya ubaguzi wa jinsia, maumbile, ulemavu, dini, rangi, kabilu au ubaguzi mwiningine wa zima yoyote; au
(d) kutoa maneno ambayo yanaweza kusababisha uvunjifu wa amani au kusababisha vurugu.

SEHEMU YA SABA
TARATIBU ZA UPIGAJI KURA

- Mahali, vituo na muda wa kupigia kura
31. (1) Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa utafanyika katika Mtaa husika.
(2) Vituo vya kupigia kura vitakuwa katika majengo ya umma yaliyopo katika Mtaa husika na endapo Mtaa hauna majengo ya umma, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kushauriana na wagombea au vyama vya siasa vyenye wagombea, atateua eneo lingine kuwa kituo cha kupigia kura.
(3) Kura zitapigwa kuanzia saa mbili kamili asubuhi mpaka saa kumi kamili jioni.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- (4) Baada ya saa kumi kamili, askari ataka a nyuma ya mpiga kura wa mwisho ili kuzuia watu waliochelewa kupiga kura.
- Masanduku ya kura 32. (1) Kutakuwa na sanduku maalum la kupigia kura lilitengenezwa kwa namna itakayomwezesha mpiga kura kutumbukiza kura yake kwa urahisi kwa kila ngazi itakayopigia kura bila ya kuruhusu kura hiyo kutolewa ndani ya sanduku hilo.
(2) Kabla ya kuanza kupiga kura, Msimamizi wa Kituo atawaonesha wapiga kura sanduku la kupigia kura lililo wazi na atalifunga kwa lakiri kwa namna ambayo itazuia kufunguliwa bila kukata lakiri.
- Karatasi za kupigia kura 33. Kutakuwa na karatasi za kupigia kura kwa nafasi ya uenyekiti wa Mtaa, ujumbe wa Kamati ya Mtaa na ujumbe wa Kamati ya Mtaa kuititia kundi la wanawake ambazo zitakuwa kama zilivyoainishwa katika Jedwali la Tatu la Kanuni hizi.
- Utambulisho wa mpiga kura 34. (1) Msimamizi wa Kituo atatakiwa, kabla ya kumpatia mpiga kura karatasi za kupigia kura, kujiridhisha kama jina la mpiga kura huyo limeorodheshwa katika Orodha ya Wapiga Kura.
(2) Kwa madhumuni ya Kanuni Ndogo ya (1), Msimamizi wa Kituo anaweza kumtaka mpiga kura aoneshe kitambulisho kitakachoonesha kuwa jina la mpiga kura huyo ndilo litilomo kwenye Orodha ya Wapiga Kura.
(3) Aina ya kitambulisho ambacho Msimamizi wa Kituo anaweza kumtaka mpiga kura kuonesha ni pamoja na:
(a) kitambulisho cha mpiga kura;
(b) kitambulisho cha kazi;
(c) hati ya kusafiria;
(d) kadi ya bima ya afya;
(e) kitambulisho cha shule au chuo;
(f) kitambulisho cha mifuko ya hifadhi ya jamii;
(g) leseni ya udereva; au
(h) kitambulisho cha taifa.
(4) Endapo mpiga kura alakuwa hana kitambulisho cha aina yoyote kati ya vilivytajwa chini ya Kanuni Ndogo ya (3) lakini jina lake limo kwenye orodha ya

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 372 (Linaendelea)

wapiga kura ilioandaliwa kwa mujibu wa Kanuni hizi, Msimamizi wa Kituo atamruhusu mtu huyo kupiga kura baada ya kutambuliwa na wakazi wa eneo husika.

- Upigaji kura 35. (1) Kura zitapigwa katika namna itakayozingatia usiri.
(2) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni ya 34, Msimamizi wa Kituo atampatia mpiga kura karatasi tatu za kupiga kura kwa nafasi zifuatazo:-
(a) mwenyekiti wa Mtaa;
(b) wajumbe wa Kamati ya Mtaa; na
(c) wajumbe wa Kamati ya Mtaa kupitia kundi la wanawake.
(3) Mpiga kura, baada ya kupewa karatasi za kupigia kura, atapiga kura kwa utaratibu ufuatao:
(a) kura moja kwa nafasi ya uenyekiti wa Mtaa;
(c) kura kwa nafasi ya ujumbe wa Kamati ya Mtaa kwa idadi itakayoelekezwa na Msimamizi wa kituo; na
(d) kura kwa nafasi ya ujumbe wa Kamati ya Mtaa kupitia kundi la wanawake.
(4) Baada ya kupiga kura, mpiga kura atatakiwa kuchovya kidole cha mkono katika kidau cha wino.
(5) Wakati wa kupiga kura wato wafuatau wataruhusiwa kushuhudia kura zinavyopigwa:-
(a) Msimamizi wa Uchaguzi ambaye atatambuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(c) askari au afisa wa polisi, mgambo mwenye sare au afisa yeyote anayesimamia ulinzi ambaye atatambuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi; na
(d) wakala wa Chama cha Siasa chenye mgombea;
(e) mwangalizi wa Uchaguzi mwenye kitambulisho.
(6) Bila kuathiri masharti ya Kanuni hizi, mtu yeyote hatoruhusiwa kubaki katika eneo la Kituo cha Kupigia Kura baada ya kupiga kura.
- Usaidizi kwa
wenye mahitaji
maalum 36. (1) Mpiga kura ambaye:
(a) kwa sababu ya ulemavu wa macho au
ulemavu mwingine wowote; au

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- (b) hajui kusoma na kuandika, anaweza kumwomba mtu yeote kumsaidia kupiga kura; isipokuwa mpiga kura huyo hataruhusiwa kumchagua Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, mgombea au wakala wake.
- (2) Bila kuathiri masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), mtu mmoja hataruhusiwa kumsaidia mpiga kura zaidi ya mmoja.

- Kuahirisha upigaji kura** 37. Endapo siku ya kupiga kura kutatokea jambo lolote litakalozuia upigaji kura kuendelea kufanyika, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi baada ya kuwasiliana na Msimamizi wa Uchaguzi ataahirisha upigaji kura hadi siku inayofuata au siku nyingine anayoona inafaa ambayo haitazidi siku saba tangu siku ya Uchaguzi ulipoahirishwa.

**SEHENMU YA NANE
KUHESABU KURA NA KUTANGAZA MATOKEO**

- Kuhesabu kura** 38. (1) Kura zitahesabiwa na Msimamizi wa Kituo kwenye kituo cha kupigia kura mbele ya wagombea au mawakala wao.
- (2) Msimamizi wa Kituo, kabla ya kuanza kuhesabu kura, atafanya yafuatayo mbele ya wagombea au mawakala wao:
- (a) atahakiki idadi ya wakazi waliopiga kura;
- (b) atahesabu idadi ya karatasi za kupigia kura ambazo hazikutumika na kuziweka katika bahasha maalum;
- (c) atakagua lakiri na kuona kama hajafunguliwa;
- (d) atakata lakiri na;
- (e) atafungua sanduku la kupigia kura.
- (3) Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), wakati wa kuhesabu kura watu wafuatao wataruhusiwa kushuhudia kura zinavyohesabiwa:-
- (a) Msimamizi wa Uchaguzi;
- (b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (c) askari au Afisa wa Polisi, Mgambo wenyre sare au Afisa yeoyote anayesimamia ulinzi; na
- (d) mwangalizi wa Uchaguzi mwenye kitambulisho.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- Matokeo ya
Wajumbe wa
Kamati ya Mtaa
39. (1) Matokeo ya uchaguzi wa Wajumbe wa Kamati ya Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa kupitia kundi la wanawake yatajazwa kwenye fomu ya matokeo kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi ambayo itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi wa Kituo na nakala kubandikwa kwenye schemu ya matangazo ya uchaguzi na nakala halisi kuwasilishwa ofisi ya Serikali ya Mtaa kwa ajili ya kujumlishwa na kutangaza mshindi au washindi wa kila nafasi iliyogombewa.
- (2) Utaratibu wa kutangaza matokeo ya Wajumbe wa Kamati ya Mtaa wa kundi la wagombea mchanganyiko yaani wanawake na wanaume utakuwa kama ifuatavyo:
- (a) endapo idadi ya wagombea ni kubwa kuliko idadi ya nafasi za ujumbe zilizopo. Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea waliopata kura nyingi kuwa wajumbe wa Kamati ya Mtaa;
 - (b) endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea au kwa baadhi yao. Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea ambao wamepata kura nyingi kuwa washindi wa nafasi ya ujumbe wa Kamati ya Mtaa; au
 - (c) endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea lakini anahitajika mgombea minoja kati yao illi kupata idadi ya jumla ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni hizi. Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatangaza matoken hayo na kupanga tarehe nyingine ya Uchaguzi katika muda usiozidi siku kumi na nne tangu siku ya Uchaguzi.
- (3) Utaratibu wa kutangaza matokeo ya wajumbe wa Kamati ya Mtaa kwa kundi la wagombea wa kundi la wanawake utakuwa kama ifuatavyo:-
- (a) endapo idadi ya wajumbe ni kubwa kuliko idadi ya nafasi za ujumbe zilizopo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea waliopata kura nyingi kuwa wajumbe wa Kamati ya Mtaa;
 - (b) endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea au kwa baadhi yao. Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea ambao wamepata kura nyingi kuwa ni washindi wa nafasi ya ujumbe wa

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 372 (Linaendelea)

- (c) Kamati ya Mtaa; au endapo idadi ya kura italingana kwa wagombea lakini anahitajika mgombea mmoja kati yao ili kupata idadi ya jumla ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatangaza matokeo hayo na kupanga tarehe nyingine ya Uchaguzi katika muda usiozidi siku kumi na nne tangu siku ya Uchaguzi.
- Matokoo ya Mwenyekiti wa Mtaa**
40. (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kupokea fomu za matokeo ya kura za nafasi ya uenyekiti wa Mtaa kutoka kwa wasimamizi wa vituo vya kupigia kura, atajumlisha idadi ya kura kwa kila mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Mtaa na kujaza matokeo katika fomu ya matokeo kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi na fomu hiyo itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.
(2) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mgombea aliyeptata kura nyingi kuwa Mwenyekiti wa Mtaa na kubandika matokeo hayo kwenye sehemu ya matangazo ya uchaguzi.
(3) Endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea wanaongoza, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatangaza matokeo na kupanga tarehe nyingine ya Uchaguzi wa marudio utakaofanyika ndani ya siku kumi na nne tangu tarcho ya uchaguzi.
- Taratalibu za kurudia uchaguzi**
41. (1) Bila kuathiri masharti ya Kanuni hizi, Uchaguzi wa marudio unaotokana na kulingana kwa idadi ya kura utahusisha wagombea ambao idadi ya kura zao zimelingana na itachukuliwa kuwa wagombea hao wameshateuliwa kuwa wagombea kwa mujibu wa Kanuni hizi.
(2) Wagombea wanaoshiriki katika Uchaguzi wa marudio au Vyama vyao vya Siasa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) havitaruhusiwa kufanya kampeni za Uchaguzi wa marudio.
- Masuala yasiyobatilisha matokeo**
42. Masuala yafuatayo hayatobatilisha matokeo ya Uchaguzi au utekelezaji wa shughuli yoyote ya Uchaguzi:
(a) kutokeuweipo kwa mgombea au wakala wa mgombea wakati wa kupiga kura, kuhesabu kura au kutangaza matokeo; au
(b) mgombea au wakala wa mgombea kukataa kusaini fomu ya matokeo.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 372 (Linaendelea)

- Malamiko
kuhusu uendeshaji
wa Uchaguzi**
43. Mgombea yeьте ambaye hakuridhika na matokeo ya Uchaguzi au uendeshaji wa Uchaguzi atakuwa na haki ya kufungua shauri katika Mahakama ya Wilaya ndani ya siku thelathini tangu siku ya kutangaza matokeo ya uchaguzi.

**SEHEMU YA TISA
NAFASI WAZI NA UCHAGUZI MDOGO**

- Nafasi wazi**
44. (1) Nafasi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa itakuwa wazi endapo yatatokea mambo yafuatayo:
- (a) kifo cha Mwenyekiti au Mjumbe;
 - (b) Mwenyekiti au Mjumbe kujiuzulu wadhifa wake;
 - (c) Mwenyekiti au Mjumbe kukosa sifa za kuwa ingombea;
 - (d) kubatilishwa kwa matokeo ya Uchaguzi;
 - (e) Mwenyekiti au Mjumbe kukoma kuwa mwanachama wa Chama cha Siasa kilichomdhamini;
 - (f) Mwenyekiti au Mjumbe kuhama Mtaa;
 - (g) Mwenyekiti kutoitisha mikutano mitatu ya kawaida mfululizo bila kuwa na sababu za msingi;
 - (h) Mwenyekiti au Mjumbe kutohudhuria mikutano mitatu mfululizo ya kawaida bila kuwa na sababu ya msingi;
 - (i) kugawanywa kwa Mtaa;
 - (j) kufutwa kwa Mtaa;
 - (l) Mwenyekiti au Mjumbe kuvuliwa madaraka kwa mujibu wa Sheria.
- (2) Endapo litatokea jambo lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1) ya Kanuni hii, Mtendaji wa Mtaa atatoa taarifa kwa Msimamizi wa Uchaguzi katika kipindi kisichozidi siku saba tangu kutokea kwa jambo hilo.
- Uchaguzi Mdogo**
45. (1) Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza kuwepo kwa nafasi wazi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa ndani ya siku kumi na nne baada ya kupokea taarifa kutoka kwa Mtendaji wa Mtaa juu ya kuwepo kwa nafasi iliyochwa wazi.
- (2) Nafasi wazi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa itajazwa kwa kufanya Uchaguzi Mdogo kwa utaratibu uliopo katika Kanuni hizi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 372 (Linaendelea)

- (3) Nafasi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa itajazwa katika muda wa siku sitini baada ya kutangazwa kuwa wazi.
- (4) Uchaguzi Mdogo hautafanyika kwa nafasi yoyote ile chini ya Kanuni hizi endapo muda uliosalia kabla ya uchaguzi wə kawaida ni miezi sita au pungufu yake.

**SEHEMU YA KUMI
UTARATIBU WA KUAPISHWA**

- Kiapo
46. (1) Wafuatao watatakiwa kuapa kiapo cha uaminifu na kutunza siri mbele ya Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao chini ya Kanuni hizi:
(a) Msimamizi wa Uchaguzi;
(b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(c) Msimamizi wa kituo;
(d) Mwenyekiti na Wajumbe wa Kamati ya Rufaa;
(e) mawakala wa Vyama vya Siasa; na
(f) Mtumishi ye yeyote wa umma atakayeteuliwa kusimamia shughuli za uchaguzi chini ya Kanuni hizi.
(2) Endapo Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya hawezi kupatikana, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi anaweza kuwaapisha watu waliotajwa katika aya za (c), (d), (e) na (f) za Kanuni Ndogo ya (1).
(3) Wenyeviti wa Mitaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa, kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao, wataapa kiapo cha utii na uadilifu mbele ya Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya katika tarehe na sehemu itakayopangwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
(4) Viapo vilivyo tajwa katika Kanuni hii vitakuwa kama vilivyoainisbwu katika Jedwali la Tano la Kanuni hizi na watakaoapishwa watapewa nakala za viapo.

**SEHEMU YA KUMI NA MOJA
MAKOSA NA ADHABU**

- Makosa ya Uchaguzi
47. (1) Mtu ye yeyote atakuwa ametenda kosa la Uchaguzi endapo:
(a) ataharibu orodha ya wapiga kura au nyaraka zozote zinazohusiana na Uchaguzi;

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 372 (Linaendelea)

- (b) atatoa taarifa za uongo ili aweze kupiga kura au kugombea nafasi ya uenyekiti wa Mtaa au ujumbe wa Kamati ya Mtaa;
 - (c) atajiandikisha au kupiga kura zaidi ya mara moja kwa wagombea wa nafasi moja;
 - (d) atatishia wapiga kura au wagombea ili kuvuruga Uchaguzi;
 - (e) atafanya kampeni siku ya Uchaguzi;
 - (f) ataonyesha ishara au kuvala imavazi yanayoashiria kumtambulisha mgombea au Chama cha Siasa katika eneo la mita mia mbili kutoka kwenye kituo cha kupigia kura;
 - (g) atamzuia Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Mjumbe wa Kamati ya Rufaa au mtumishi wa umma aliyeteuliwa kusimamia uchaguzi kutekeleza majukumu yake;
 - (h) atakiuka masharti ya kiapo chake chini ya Kanuni ya 46(1);
 - (i) atapatikana na karatasi za kupigia kura zaidi ya moja kwa nafasi moja inayogombewa;
 - (j) atavuruga ratiba ya mikutano ya kampeni ya Uchaguzi au atavunja masharti ya kampeni za Uchaguzi;
 - (k) atafanya jambo lolote kinyume cha Kanuni hizi;
 - (l) atakutwa na silaha kinyume cha Sheria kwenye eneo la uteuzi wa wagombea, mikutano ya kampeni, eneo la usikilizaji wa rufaa za wagombea, kituo cha kuandikisha wapiga kura au kituo cha kupigia na kuhesabu kura; au
 - (m) Mtu yeyote ambaye atatangaza matokeo ya Uchaguzi kabla hayajatangazwa na Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo kwa mujibu wa Kanuni hizi.
- (2) Mtu yeyote atakayepatikana na hatia kwa kosa lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1) atahukumiwa adhabu ya faini isiyozidi shilingi laki tatu au kifungo kisichozidi miezi kumi na miwili au vyote kwa pamoja yaami faini na kifungo.

- Kinga 48. Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Wajumbe wa Kamati ya Rufaa au mtumishi yeyote wa umma aliyehusika na usimamizi wa Uchaguzi hatowajibika kwa jinai au madai

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

au kuchukuliwa hatua za kinidhamu au kiutawala kwa jambo lolote alilolifanya au kuacha kufanya kwa nia njema wakati wa kutekeleza majukumu yake chini ya Kanuni hizi.

**SEHEMU YA KUMI NA MBILI
MASUALA MENGINE**

- Waangalizi wa ndani wa uchaguzi 49. (1) Waangalizi wa ndani wa Uchaguzi wataruhusiwa kuangalia uchaguzi baada ya kupata kibali cha Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya Serikali za Mitaa.
(2) Maombi ya kibali cha uangalizi wa Uchaguzi yatawasilishwa kwa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya Serikali za Mitaa ndani ya muda wa siku ishirini na moja baada ya Tangazo la Uchaguzi kutolewa.
(3) Waangalizi wa ndani wa Uchaguzi watafanya shughuli za uangalizi kwa gharama zao wenywewe na watatakiwa kuzingatia masharti ya Kanuni hizi na miongozo itakayotolewa ikiwa ni pamoja na kutoingilia kwa namna yoyote shughuli ya Uchaguzi.
- Taratibu za Maadili 50. Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni hizi, kutakuwa na Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa zilizoainishwa katika Jedwali la Sita la Kanuni hizi ambazo zitatakiwa kufuatwa na wadau wa Uchaguzi walioainishwa katika Taratibu hizo.
- Miongozo 51. Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni hizi, Waziri anaweza kutoa miongozo mbalimbali kuhusu Uchaguzi.
- Elimu ya Mpiga Kura 52. (1) Taasisi yoyote inayotaka kutoa elimu ya mpiga kura katika Uchaguzi itatakiwa kuwasilisha maombi ya kibali cha kutoa elimu ya mpiga kura kwa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya serikali za mitaa kwa kuzingatia miongozo itakayotolewa.
(2) Taasisi zitakazotoa elimu ya mpiga kura zitatoa elimu hiyo kwa gharama zao.
- Kofutwa kwa
Kanuni za
Uchaguzi
Tangazo la Serikali
Na. 322 la Mwaka
2014 53. (1) Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika Mamlaka za Miji za Mwaka 2014 zinafutwa.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- (2) Bila kujali masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), matangazo, machapisho, miongozo, taratibu au kitu chochote kinachohusu Uchaguzi wa Serikali za Mitaa ambacho kilikuwa kinatumika kabla ya kuanza kutumika kwa Kanuni hizi, kitaendelea kutumika hadi pale kitakaposutwa na matangazo, machapisho, miongozo, taratibu au kitu chochote kitakachotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi isipokuwa tu kama machapisho, miongozo, taratibu au kitu hicho kinakinzana na Kanuni hizi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

JEDWALI LA KWANZA

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 11(1))

FOMU Na. I

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

**ORODHA YA WAPIGA KURA KWA AJILI YA UCHAGUZI WA MAMLAKA ZA
SERIKALI ZA MITAA MWAKA 2019**

EALMASIIAURI
KATA.....
MTAA.....

Na.	Jina la Mpiga Kura (Majina matala)	Jinsi (Me/Ke)	Uwezi	Tarehe ya kuandikishwa	Salif/Dole gumba ja aliyeandikishwa	Salif ya Mwamlikishaji
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6..						
7.						
8.						
9.						
10.						

JEDWALI LA PILI

(Limetengenzwa chini ya Kanuni ya 17 (5)

FOMU Na. II

**FOMU YA MAOMBI YA UTEUZI KUGOMBEA UENYEKITI WA MTAA MWAKA
2019**

NEMBO YA
HALMASHAURI

HALMASHAURI
KATA
MTAA

SEHEMU A: MAELEZO YA MGOMBEA
(Ijazwe na anayemba kugombea)

1. Jina la Ukoo
2. Jina la Kati
3. Jina la Mwanzo
4. Jinsi (Me/Ke)
5. Utaja
6. Tarehe ya kuzaliwa
7. Mahali unapoishi (a) Mtaa
- (b) Kata
8. Namba ya Simu (kama ipo)
9. Kazi/shughuli yako
10. Uwezo wa Kusoma na Kuandika
 - (a) Kusoma Kiswahili Ndiyo Hapana
 - (b) Kuandika Kiswahili Ndiyo Hapana
 - (c) Kusoma Kiingereza Ndiyo Hapana
 - (d) Kuandika Kiingereza Ndiyo Hapana

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 372 (Linaendelea)

11. Jina la Chama cha Siasa kinachomdhamini.....
 12. Namba ya Kadi ya Uwanachama.....
tarehe ilipotolewa.....mahali ilipotolewa.....
 13. Nafasi anayonomba kugombea.....
- Nathibitisha kwamba taarifa zote zilitoandikwa hapo juu ni sahihi kama nijuavyo.
- Saini ya MgombeaTarehe

SEHEMU B: UDHAMINI WA CHAMA CHA SIASA
(Ijazme na Chama cha Siasa)

Hii ni kuthibitisha kuwa(Taja jina la Mgombea) ni
Mwanachama na amedhaminiwa na(Taja jina la
Chama)

1. Jina:
2. Saini:
3. Wadhibia:
4. Tarehe:
5. Antwani:
6. Muhuri wa Chama cha Siasa:

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU
(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi)

1. Tarehe ya kupoklea fomu.....
2. Muda
3. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
5. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 372 (Linaendelea)

SEHEMU D: UTEUZI

(Ijazme na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi siku ya uteuzi)

1. Mgombea ameteuliwa/hakuteuliwa.....kugombea nafasi
ya
2. Sababu.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi
5. Tarehe.....
6. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

FOMU Na. III

FOMU YA UCHAGUZI

**FOMU YA MAOMBI YA UTELIZI KUGOMBEA UJUMBE WA KAMATI YA MAA
KUNDI MCHANGANYIKO NA KUNDI LA WANAWAKE MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

HALMASHAURI
KATA.....
MTAA.....

SEJIEMU A; MAELEZO YA MGOMBEA
(fiazwe na amayemba kugombea)

1. Jina la Ukoo.....
2. Jina la Kati.....
3. Jina la Mwanzo.....
4. Jinsi (Mc/Kc).....
5. Uraia
6. Tarche ya kuzaliwa.....
7. Mahali unapoishi (a) Mtaa.....
(b) Kata.....
8. Namba ya Simu (kama ipo)
9. Kazi/shughuli yako
10. Uwezo wa Kusoma na Kuendika
 - (a) Kusoma Kiswahili Ndiyo Hapana
 - (b) Kuendika Kiswahili Ndiyo Hapana
 - (c) Kusoma Kiingereza Ndiyo Hapana
 - (d) Kuendika Kiingereza Ndiyo Hapana
11. Jina la Chama cha Siasa kinachomdhmini
12. Namba ya Kadi ya Uanachama.....
Tarche ilipotolewa.....mahali ilipotolewa.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

13. Nafasi anayoomba kugombea.....

Nathibitisha kwamba taarifa zote zilizoandikwa hapo juu ni sahihi kama nijuavyo.

Saini ya MgombeaTarehe

SEHEMU B: UDILAMINI WA CHAMA CHA SIASA
(Ijazwe na Chama cha Siasa)

Hii ni kuthibitisha kuwa(Taja jina la Mgombea) ni
Mwanachama na amedhaminiwa na(Taja jina la
Chama)

1. Jina:
2. Saini:.....
3. Wadhibia:
4. Tarehe:
5. Anwani:.....
6. Muhuri wa Chama cha Siasa:.....

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU
(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi)

1. Tarehe ya kupokea fomu.....
2. Muda
3. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
5. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

SEHEMU D: UTEUZI
(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi siku ya uteuzi)

1. Mgombea ametequliwa/hakutequliwa....., kugombea nafasi
ya
2. Sababu.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi
5. Tache
6. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Maniaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

FOMU Na. IV

**TAMKO LA MGOMBEA LA KUHESHIMU NA KUTEKELEZA TARATIBU ZA
MAADILI YA UCHAGUZI WA SERIKALI ZA MITAA MWAKA 2019**

(Fomu hii ijazwe na kuruishwa pamoja na Foma ya Uteuzi)

Mimi.....ambaye ninatarajia kuwa mgombea wa nafasi ya.....niliyependekezwa na Chama cha.....kilichosajiliwa kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Siasa, Sura ya 258 ninatamka kuwa nitaheshimu na kutekeleza Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019 wakati wote wa uchaguzi.

Ninatua Tamko hili nikiamini kuwa yote niliyoeleza hapo juu ni kweli kwa kadri ya usahamu wangu.

Saini ya Mgombea.....

Anwani.....

Namba ya Simu.....

Tamko bili limetolewa mbele yangu saa.....Tarehe.....Mwezi.....
Mwaka 20.....

Saini.....

Jina.....

Wadhifa MSIMAMIZI WA UCHAGUZI/MSIMAMIZI MSAIDIZI WA UCHAGUZI*

*futa isiyohitajika.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

JEDWALI LA TATU

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 33)

FOMU Na. V

**KARATASI YA KUPIGIA KURA KWA NAFASI YA MWENYEKITI WA MTAAC
MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

FOMU Na. VI

**KARATASI YA KUPIGIA KURA NAFASI YA MIJUMBE WA KAMATI YA MTA
KUNDI MCHANGANYIKO MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

FOMU Na. VII

**KARATASI YA KUPIGIA KURA WAGOMBEA UJUMBE WA KAMATI YA
MTAA KUNDUA WANAWAKE MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

No.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

JEDWALI LA NNE

(Limetengenzia chini ya Kamti ya 39 na 40)

FOMU Na. VI

FOMU YA MATOKEO YA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA MTAAC

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBREA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI (KE/ME)	SAINI YA MGOMBREA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
Idadi ya waliojiandikisha kupiga kura					
Idadi ya waliopiga kura					
Idadi ya kura halali					
Idadi ya kura zilizoharibika					
Jina la Msimamizi wa Kituo					

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

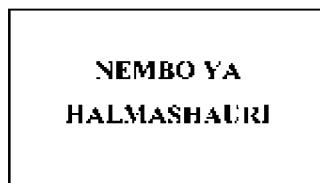
Saini.....tarehe.....
Muhuri wa Msimamizi wa Kituo

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

FOMU Na. VII

**FOMU YA MATOKEO YA UCHAGUZI WA WAJUMBE WA HALMASHAURI YA
KIJINI KUNDI MCHANGANYIKO/KUNDI LA WANAWAKE**

Na.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI (KE/ME)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					

Idadi ya waliojiandikisha kupiga kura

Idadi ya waliopiga kura

Idadi ya kura halali

Idadi ya kura zilizoharibika/kukataliwa

JUMLA

Jina la Msimamizi wa Kituo

Saini tarehe

Muburi wa Msimamizi wa Kituo

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

JEDWALI LA TANO

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 46(4))

VIAPO

(a) Kiapo cha Uaminifu

"Mimi naapa/natamka kwa dhati kwamba nitatumikia vyema na kwa moyo thabiti Jamhuri ya Muungano wa Tanzania katika kazi yangu kama katika Halmashauri ya na katika kutimiza wajibu wa nafasi hiyo nitawatendea haki watu wote kwa mujibu wa Katiba, Sheria na Kanuni za Uchaguzi wa Serikali za Mitaa na kwa vyovyote vile sitatoa siri zinazohusu majukumu yangu isipokuwa kwa mujibu wa sheria. Ewe Mwenyezi Mungu, nisaidie."

Kiapo/Tamko hili limetolewa bapa:

na.....

Leo tarehe....., Mwezi wa....., Mwaka 20.....

Mbele ya:

Jinn:.....

Saini:.....

Wadhifa:.....

Anuani:.....

(b) Kiapo cha Utii na Dadilifi

"Mimi naapa/natamka kwa dhati kwamba nitatumikia Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa wadhila wangu wa kwa uaminifu, kwa uwemo na moyo wangu wote na kwamba nitahifadhi, nitalinda na kutetea Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Sheria za Tanzania na Maadili ya Viongozi wa Umma kama yalivyowekwa kwa mujibu wa Sheria. Ewe Mwenyezi Mungu nisaidie"

Kiapo/Tamko hili limetolewa bapa:

na.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangezo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

Leo Tarehe..... Mwezi Mwaka 20.....

Mbele ya:.....

Jina:.....

Cheo:.....

Saini:.....

Anuani:.....

JEDWALI LA SITA

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 50)

TARATIBU ZA MAADILI

1.0 Jina, Matumizi, Wahusika wa Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019

1.1 Jina na Tarehe ya kuanza kutumika

Taratibu hizi zitajulikana kama Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa za Mwaka 2019.

1.2 Wahusika wa Taratibu za Maadili

Wahusika wa taratibu za Maadili hizi watakuwa wafuatao:-

- (a) Vyama vya Siasa;
- (b) Wagombea;
- (c) Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania; na
- (d) Wasimamizi wa Uchaguzi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi.

2.0 Taratibu za Maadili

2.1 Wajibu wa Vyama vya Siasa na Wagombea

Kila Chama cha Siasa na Wagombea watatakiwa kuzingatia yafuatayo:-

- (a) kuheshimu na kutekeleza Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi itakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni pamoja na kuzingatia matakwa ya Sheria nyingine za oche katika kipindi chote cha Uchaguzi;
- (b) kuelimisha, kuhamasisha na kuwasisitiza wanachama na wafuasi wao kuheshimu Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi itakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni pamoja na Sheria nyingine za oche katika kipindi chote cha Uchaguzi;
- (c) kuzingatia ratiba ya mikutano ya kamponi;
- (d) kwa kushirikiana na wanachama na wafuasi wa Vyama vingine vya Siasa kuhakikisha kuwa wanachukua hatua za makusudi ili:-
 - (i) kufanya Uchaguzi uwe huru na wa haki;
 - (ii) kuzuia vitendo vya vurugu na vitisho;
 - (iii) kukataa aina yoyote ya ubaguzi katika misingi ya jinsia, maumbile, ulemavu, ukabila, dini au rangi; na
 - (iv) kueneza taarifa sahihi kuhusu mebakato wa Uchaguzi;

Kanuni za Uchaguzi wa Mwerenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika Mamiliaka za Mji

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendeleza)

- (e) kuchapisha vijabu, vipeperushii, vitini, mbabango na machapisho ya aina yoyote yanayociceza, sera zao baada ya kuidhinishwa na Misimaniizi wa Uchaguzi;
- (f) kutumia vyombo vya habari kuitangaza sera zao kwa kuzingatia sheria zinazosimania vyombo vya habari na Miongozo ya Uchaguzi;
- (g) kujengwa mazingira ambayo yanawezesha Uchaguzi kufanyilika kwa uluru na haki, ikawa ni pamoja na kiwezesha meaumku maalum kushiriki kikamilifu katika Uchaguzi;
- (h) kuhakikisha hiidhi na usali wa meziogira katika kusambaza matangazo ya kamperi;
- (i) kuondoa mbabango, matangazo na machapisho ya aina yoyote ille yaliyotumika wakati wa kamiperi katika sehemu za wazi baada ya Uchaguzi;
- (j) kutoa tarifa mara moja kwa mammaka husika wanaposahamu au wanapoona tukio linaloewa kusahabisha yurugu au uvunjuu wa amani;
- (k) kuhakikisha kuwa wansafanya kampeni kwa kuzingatia misingi inayolemta kutangaza sera za Vyana vyao pasipo kujenga chuki, kusababisha mifarakano na nifurawanyiko katika jami;
- (l) kuchukua hatua za lazima kuhakikisha kuwa haka na mifurakanano ya mikulano ya kamperi na Vyama vlingine;
- (m) kuhataza wanachame au wafuasi kutamka kauli mbinu, kuonesha ishara za Vyama vyao, au kuvara sarsenye rangi ya Chama chao katika mikutano ya hadhara ya Vyama vlingine; na
- (n) kuwaelekeza Mawakala wao watokaukuwepo katika Vituo vya Kupigia, kuhcsabia na kujumlishia kura kuteleze majikumu yao kwa mujibu wa Kanuni za Uchaguzi, Taraiibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi,

2.2

Munbo yasiyotakiwa kufanywa na Vyama vya Siasa na Wagonibea

Kila Chama cha Siasa au Mgombea hatatikiwa kufanya yafuatayo:-

- (a) kusababisha au kufanya fujo au vunyaji ya aina yoyote katika Mkuu na wakc au wa Chama Kingini;
- (b) kutumia lugha ya matusi, kashifa, kejeli, udhalilishaji na vitisho au lugha inayochoecha uvunjifu wa amani au kuashiria ubaguzi wa kijinsia, dini, rangi, ulimau au mtauribile kwenye mkuu na kampeni;
- (c) kubeba sanamu, kinayego au kitu choochote armeboho kineneyesha kudhalilisha, kulekbechi, kufedhehesha au kukejeli Chama kingine cha Siasa au Mgombea au Kiongozi wa Chama Kingine cha Siasa au Serikali katika mkuu na wokotei wa kampeni za Uchaguzi;
- (d) kutumia vipaza sauti ya aina yoyote kwa shughuli za kisiasa mara baada ya muda wa kampeni za Uchaguzi kumalizika;
- (e) kuchafua, kubandua au kuharibu kwa namna yoyote ile matangazo ya kampeni ya Vyama vingine vya Siasa na matangazo mengin yanayotolewa na Mamlaka za Uchaguzi;

- (f) kubandika mabango ya kamjeni, matangazo au mchoro wowote kwenye nyumba, majengo au vyombo vya usafiri vya watu binafsi au taasisi ntbalimbali bila idhini ya wamiliki husika;
- (g) kubandika mabango ya kamjeni, matangazo au mchoro wowote kwenye nyumba za ibada, taasisi za dini na majengo ya Serikali na taasisi zake;
- (h) kutoa rushwa ili kumshawishi mtu ye yeyote kupiga kura, kugombea au kujitao katika kugombea nafasi ya viongozi;
- (i) kuzuia mtu yeyote, watu au wafuasi wa vyama vingine kuhudhuria mikulano ya kamjeni au kupiga kura;
- (j) kukodi au kutumia usafiri wa aina yoyote kubeba ua kusafirisha wapiga kura kwa madhununi ya kushawishi kupigia kura.

2.3 Maadili wakati wa kupiga, kuhesahu, kojumlisha kura na kutangaza mtokeo ya Uchaguzi

2.3.1. Yanayetuukiwa Kufanywa

- (a) Vyama vya Siasa na Wagombea watahakikisha kuwa Mawakala wao wanakula kinpo na kukiwasilisha kwa Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kabla ya siku ya Uchaguzi;
- (b) Mawakala wa Vyama vya Siasa, Vyama vya Siasa na Wagombea watakuwa na wajibu wa kushirikiana na Wasimamizi wa Uchaguzi, Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi na Wasimamizi wa Vituo katika vituo vya kupigia kura kwa kuzingatia Kanuni za Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi;
- (c) Viongozi wa Vyama vya Siasa watakuwa na wajibu wa kuwaclimisha wanachama na wafuasi wao kuwa, watatakiwa kuondoka eneo la kupigia Kura mara tu wamalizapo kupigia kura na kama itawalazimu kubakia katika eneo hilo watatakiwa kukaa umball wa mita mia mbili kutoka kituo cha kupigia kura.

2.3.2 Mambo yasiyotakiwa kufanywa

- (a) Kamjeni za uchaguzi hazitaruhusiwa siku ya upigaji kura. Hii ni pamoja na kuvaavazi lolote au kuwa na kitu chochote kimachowshiria kushawishi watu kumpigia kura Mgombea fulani au utambuzi wa Mgombea fulani au matumizi ya chombo cha usafiri kinachoashiria utambuzi wa Chama au Mgombea wa Chama chochote;
- (b) Viongozi wa Vyama vya Siasa, Wagombea na wafuasi wao watatakiwa kujiepusha na vitendo vinavyoweza kusababisha fujo au vurugu katika vituo vya kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura;
- (c) Hakuna mtu atakayeruhusiwa kutumia simu ya kiganjani ndani ya kituo cha kubesabu na kujumlishia kura isipokuwa Msimamizi na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi na mlinzi wa kituo cha kupigia kura ambao watatumia simu zao pale itakapobidi kwa shughuli za Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendeleo)

tu na simu hizo wakati wote ziwe zimeondolewa mlio na ziwe kwenye
mtetemo;

(d) Kiongozi au Mtendaji au mwanachama au mluasi wa Chama cha Siasa
hatatikiwa;

(i) kuvania au kukaa kwa nguvu ndani ya kituo cha kupigia,
kuhesabia na kujumlishia kura;

(ii) kuwahamasisha wanachama au wafuasi kupiga kura zaidi ya
mara moja katika Uchaguzi romoja;

(iii) kununua kura au kutoa rushwa au aina yoyote ya malipo ya
fedha au vifaa kwa mpiga kura au Msimamizi au Msimamizi
Msaidizi wa Uchaguzi;

(iv) kutumia lugha ya matusi kwa Msimamizi wa Uchaguzi,
Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo
katika kituo cha kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura.

3.0 Wajibu wa Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania

Serikali itakuwa na Wajibu wa:

(a) kutoa flursa sawa kwa wadau wote wa Uchaguzi bususan Vyama vya
Siasa na Wagombea ili kuendesha shughuli zao za kisiwa wakati wa
Uchaguzi kwa uhuru na kuzingatia sheria za nchi;

(b) kuhakikisha hali ya usalama, amani na utulivu wakati wote wa
Uchaguzi;

(c) kuhakikisha kuwa viongozi na watendaji wake wanazingatia ipasavyo
ukomo wa madaraka yao katika shughuli za Uchaguzi.

4.0 Taratibu za Maadili kwa Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi

4.1 Mambo wanayotakiwa Kufanya

Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi watakuwa na wajibu wa
kupanga, kusimamia na kuendesha Uchaguzi katika misingi inayowezesha
Uchaguzi kuwa huru na wa haki kwa kufanya yafuatayo:-

(a) kuzingatia Katiba ya Nchi, Kanuni za Uchaguzi na Sheria nyingine za
nchi;

(b) kuvipatia Vyama vya Siasa ratiba na taarifa za Uchaguzi mapema;

(c) kutoa Elimu ya Mpiga Kura, kusimamia na kuratibu taasisi na watu
wanaotea Elimu ya Mpiga Kura;

(d) kutoa mafunzo kwa wanachusika na Uchaguzi ili kuwawezesha
kuendesha uchaguzi kwa ufanisi;

(e) kuvipatia Vyama vya Siasa Kamuni, Miongozo ya Uchaguzi na
Nyarakau nyingine zinazohusiana na Uchaguzi;

(f) kukelea vitendo vyenye nia ya kuhariblu Uchaguzi vinavyoweza
kufanywa na Viongozi wa Vyama vya Siasa, Wagombea au wafuasi
wao;

- (g) kuendesha na kuziwezesha Kamati za kusimamia Maadili ya Uchaguzi na kusimamia utekelezaji wa maamuzi yanayotolewa na Kamati hizo;
- (h) kukutana na Vyama vya Siasa pale inapobidii kujadili masuala imbalimbali yanayohusu Kampeni za Uchaguzi na Uchaguzi wenye;
- (i) kuhakikisha kuwa hakuna mtu yeyote atakayefanyiwa uonevu au kukoseshwa haki wakati wa shughuli za Uchaguzi;
- (j) kutambua majukumu ya Vyama vya Siasa, Wagombea na Mewakala wao;
- (k) kuandaa na kipeleka kwa wakati vitaa kwenye vituo vya kupigia kura;
- (l) kuendesha zoezi la Uchaguzi kwa uwazi, haki na uadilifu.

4.2 Mambo yasiyotakiwa kufanya na Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi - wa Uchaguzi

- (a) kupendelea Chama chochote cha Siasa au Mgombea yeyote;
- (b) kubadili ratiba za Kampeni za Uchaguzi bila kuvishirikisha Vyama vya Siasa;
- (c) kuchelewaa au kipeleka vitaa pungufuli katika vituo vya kupigia kura bila sababu za msingi;
- (d) kuchelewaa kutangaza Matokco ya Uchaguzi bila sababu za msingi.

5.0 Usimamizi wa Utekelezaji wa Taratibu za Maadili ya Uchaguzi

5.1 Kamati za Maadili za kusimamia Utekelezaji wa Taratibu za Maadili ya Uchaguzi
Kutakuwa na Kamati za Maadili zifuatazo zitakazoundwa na Msimamizi wa Uchaguzi:-

- (a) Kamati ya Maadili ya Halmashauri; na
- (b) Kamati ya Maadili ya Kata.

5.2 Muundo wa Kamati za Taratibu za Maadili ya Uchaguzi

5.2.1 Kamati ya Maadili ya Halmashauri

Kamati ya Maadili ya Halmashauri itakuwa na wajumbe wafuatao:-

- (a) Msimamizi wa Uchaguzi katika Halmashauri ambaye atakuwa Mwenyekiti wa Kamati;
- (b) Mjumbe mmoja kutoka kila Chama cha Siasa kinachoshiriki Uchaguzi katika Halmashauri;
- (c) Mjumbe mmoja atakayewakilisha Serikali ambaye atateuliwa kwa maandishi na Kalibu Tawala wa Wilaya husika; na
- (d) Afisa Uchaguzi ambaye atakuwa ni Katibu wa Kamati ya Maadili ya Uchaguzi.

5.2.2 Kamati ya Maadili ya Kata

Kamati ya Maadili ya Kata itakuwa na wajumbe wafuatao:-

- (a) Msimamizi Msaidizi ngazi ya Kata husika ambaye atakuwa Mwenyekiti wa Kamati;

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- (b) Mjumbe mmoja kutoka kila Chama cha Siasa kinachoshiriki katika Uchaguzi kwerec Kata;
- (c) Mjumbe mmoja atakayeiwakilisha Serikali atakayeteuliwa kwa maandishi na Katibu Tawala wa Wilaya husika; na
- (d) Katibu ambaye ni Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ngazi ya kijiji atakayeteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi.

5.2.3 Utoaji wa taarifa za Kamati za Maadili

Itakuwa ni marufuku kwa mtu, mgombea, Chama cha Siasa au mjumbe wa Kamati ya Maadili ambaye sio Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili kutoa taarifa yoyote kuhusu maamuzi ya Kamati au suala lolote lilibopo imbele ya Kamati.

5.3 Uwasilishaji wa Malalamiko

Mgombea yeyote, Wasimamizi au Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi, Serikali au Chama chenye Mgombea kinachoamini kwamba Maadili ya Uchaguzi yamekiukwa kitawasilisha malalamiko kwa Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili ya Kata kwa maandishi.

5.4 Muda wa kuwasilishha Malalamiko

Malalamiko yoyote yatatakiwa kuwasilishwa ndani ya siku tatu tangu kutokea kwa tukio linalojalamikiwa.

5.5 Kultisha kikao cha Kamati ya Maadili ya Uchaguzi

Mwenyekiti wa Kamati husika baada ya kupokea malalamiko na kujiridhisha kuwa Taratibu za Maadili zimekiukwa atlakiwa kultisha kikao ndani ya siku mbili.

5.6 Namna ya kushughulikia Majalamiko

- (a) Malalamiko yote yatajadiliwa na kuamuliwa katika kikao cha Kamati ya Maadili ya Kata husika;
- (b) Kamati itashughulikia malalamiko na kutoa uamuzi wake mapema iwezekanavyo;
- (c) Baada ya kupokea malalamiko, Kamati itamtaka aliyalalannika kuwasilishha utetezi wake kwa maandishi ndani ya siku mbili tangu kupokea malalamiko;
- (d) Katika kushughulikia malalamiko, Kamati inaweza kumwita mtu yeyote kutoa maelezo ili kusaidia Kamati kufikia maamuzi ya haki;
- (e) Akidi ya Kikao cha Kamati husika itakuwa zaidi ya nusu ya wajumbe wote wa Kamati;
- (f) Kamati ya Maadili ya Uchaguzi itaamua malalamiko yote baada ya kusikiliza au kupala maelezo ya utetezi kutoka kwa pande zote mbili ambazo ni mlalamikaji na mlalamikiwa ndani ya siku mbili isipokuwa kama upande unaolalamikiwa utashindwa kuwasilishha maelezo ya utetezi katika muda ulioainishwa Kamati inawenza kufanya uamuzi;

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 372 (Linaendelea)

- (g) Maamuzi yatakayofikiwa na Kamati ya Maadili ya Kata yatakekelezwa na pande zinazohusika na maamuzi hayo;
- (h) Ikitoka kuna umuhimu wa kufanya maamuzi kwa kupiga kura, wawakilishi wa Mlalamikaji na Mlalamikiwa hawataruhusiwa kupiga kura;
- (i) Malalamiko yatakayoshughulikiwa na Kamati za Maadili ni yale tu yaliyotokea katika kipindi cha Kampeni;
- (j) Malalamiko yatakayotokea siku ya Upigaji Kura yacashughulikiwa kwa kuzingatia Kanuni za Uchaguzi;
- (k) Kamati itakuwa na mamiaka ya kuchunguza malalamiko yote yatakayowasilishwa kabla ya kufanya maamuzi;
- (l) Kamati inaweza kuelekeza malalemiko mengine kwenye mamlaka zinazohusika kama itakavyoona imafaa kwa hatua zimazostahili.

5.7 Rufaa Dhidi ya Maamuzi

- (a) Upande ambao hautaridhika na uamuvi wa Kamati ya Maadili ya Kata, utakuwa na haki ya kukata rufaa kwa Kamati ya Maadili ya Halmashauri ndani ya siku mbili tangu uamuvi wa Kamati ya Maadili ya Kata ulipotolewa; na
- (b) Uamuvi utakaotolewa na Kamati ya Maadili ya Halmashauri utakuwa ni wa mwisho.

5.8 Malalamiko dhidi ya Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

- (a) Pale ambapo malalamiko yaliyowasilishwa ni dhidi ya Msimamizi wa Uchaguzi, ambaye ni Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili ya Uchaguzi, Msimamizi au Msimamizi Msaidizi. Msimamizi wa Uchaguzi hataendesha Kikao hicho, isipokuwa Katibu Tawala wa Mkoa atatcua Afisa ye yeyote wa Umma Mwandumizi kutoka Sekretarleti ya Mkoa kuwa Mwenyekiti wa kikao hicho;
- (b) Iwapo Kamati itaona kuwa Msimamizi amekosea Kamati itamtaka Msimamizi wa Uchaguzi kurekebisha tatizo linalolalamiwi mapema iwezekanavyo.

5.9.1 Malalamiko dhidi ya Serikali

Kamati ya Maadili ya Kata itapokea malalamiko yatakayotolewa dhidi ya Serikali na iwapo Kamati itaona kuwa Serikali imekosea itaitaka Serikali kurekeblsha tatizo linalolalamiwi mapema iwezekanavyo.

5.10 Mamlaka ya Kamati za Maadili ya Uchaguzi ngazi ya Halmashauri na Kata katika kushughulikia Malalamiko na kutoa adhabu

Kamati za Maadili ya Uchaguzi ngazi ya Halmashauri na Kata zinaweza kuchukua hatua zifuatazo:-

- (a) kuagiza upande ulioikiuka maadili kusabihishwa kosa au makossa yaliyotendeka na iwapo italazimu, kuomba misamaba hadharani;
- (b) kutoa onyo au karipio kwa maandishi;

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Mtaa na Wajumbe wa Kamati ya Mtaa katika
Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

- (c) kutangaza jina la Chama au Mgombea aliyekiye Maadili na kueleza kosa au makosa yake kwa njia za Taarifa kwa Umma, radio, televisheni, magazeti na njia nyingine za mawasiliano;
- (d) Kamati inaweza kukisimamisha Chama au Mgombea kuendelea kufanya Kampeni za Uchaguzi kwa muda itakavyoona inafaa.

5.11 Kushindwa Kutekeleza Maainuzi ya Kamati za Maadili

Pale ambapo Mgombea au Chama kitashindwa kutekeleza maainuzi ya Kamati husika, Kamati ya Maadili ya Uchaguzi inaweza kukisimamisha Chama husika kufanya kampeni za Uchaguzi.

DODOMA
25/04/2019

SELEMANI S. JAFO (Mb)
*Waziri wa Nehi, Ofisi ya Rais-Tawala za
Mikoa na Serikali za Miraa*

TANGAZO LA SERIKALI NA. 373 la tarehe 26/04/2019

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)

SURA 287

**KANUNI ZA UCHAGUZI WA MWENYEKITI
WA KIJIJI, WAJUMBE WA HALMASHAURI
YA KIJIJI NA MWENYEKITI WA
KITONGOJI ZA MWAKA 2019**

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

TANGAZO LA SERIKALI NA. 373 Ia tarehe 26/04/2019

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)

SURA 287

Zinzungwa chini ya Kifungu 201A

**KANUNI ZA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA KIJJI, WAJUMBE WA
HALMASHAURI YA KIJJI NA MWENYEKITI WA KITONGOJI
ZA MWAKA 2019**

MPANGILIO WA KANUNI

Kanuni	Jina	Uk
1	Jina.....	91
2	Eneo la matumizi na tarehe ya kuanza kutumika.....	91
3	Tafsiri.....	91
4	Tangazo la uchaguzi kwa umma.....	93
5	Majina na mipaka ya Vijiji na Vitongoji.....	93
6	Mwenyekiti na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji.....	93
7	Wasimamizi na Wasimamizi Wasalidizi wa Uchaguzi.....	93
8	Kuzingattia sheria, kanuni, maelekezo na matangazo.....	94
9	Maelekezo kuhusu Uchaguzi.....	94
10	Orodha ya Wapiga Kura.....	95
11	Uandikishaji wa Wapiga Kura.....	95
12	Pingamizi kuhusu uandikishaji.....	96
13	Sifa za mpiga kura.....	97
14	Kupoteza sifa ya kupiga kura.....	97
15	Sifa za Mgombea.....	97
16	Kupoteza sifa ya kuwa Mgombea.....	97
17	Muda wa kuchukua na kurudisha fomu za uteuzi.....	98
18	Utaratibu wa uteuzi wa Wagombea.....	99
19	Kupita bila kupingwa.....	99
20	Kujitoa kwa Mgombea.....	100
21	Kufariki kwa Mgombea	100

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

22	Ukomo wa kuwa madarakani	100
23	Pingamizi kuhusu uteuzi	101
24	Kamati ya Rufaa	101
25	Sifa za Wajumbe wa Kamati ya Rufaa	102
26	Majukumu ya Kamati ya Rufaa	102
27	Kampeni za Uchaguzi	102
28	Wajibu wa Jeshi la Polisi	103
29	Mabadiliko ya ratiba	103
30	Masharti ya kampeni	103
31	Mahali, vituo na muda wa kupigia kura	104
32	Masanduku ya kura	104
33	Karatasi za kupigia kura	104
34	Utambulisho wa mpiga kura	104
35	Upigaji kura	105
36	Usaidizi kwa wenye mahitaji maalum	106
37	Kuahirisha upigaji kura	106
38	Kuhesabu kura	107
39	Matokeo ya Mwenyekiti wa Kitongoji	107
40	Matokeo ya Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji	108
41	Matokeo ya Mwenyekiti wa Kijiji	109
42	Taratibu za kurudia Uchaguzi	109
43	Masuala yasiyobatilisha matokeo	110
44	Malalamiko kuhusu uendeshaji wa uchaguzi	110
45	Nafasi wazi	110
46	Uchaguzi Mdogo	111
47	Kiapo	111
48	Makosa ya Uchaguzi	112
49	Kinga	113
50	Waangalizi wa Ndani wa Uchaguzi	113
51	Taratibu za Maadili	113
52	Miongozo	113
53	Elimu ya Mpiga Kura	114
54	Kufutwa kwa Kanuni za Uchaguzi Tangazo la Serikali Na.323 la Mwaka 2014.	114

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

**SEHEMU YA KWANZA
MASHARTI YA UTANGULIZI**

Jina	1. Kanuni hizi zitajulikana kama Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Wilaya za Mwaka 2019.
Eneo la matumizi
na tarehe ya
kuanza kutumika	2. Kanuni hizi zitatumika katika Vijiji na Vitongoji vyote viliivymo katika maeneo ya Mamlaka za Wilaya na ziteanza kutumika mara baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali.
Tafsiri	3. Katika Kanuni hizi isipokuwa pale itakavyoilezwa vinginevyo:
Sura 258	"Chama cha Siasa" maana yake ni Chama cha Siasa kilichopata usajili wa kudumu kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Siasa;
Sura 287	"Kijiji" maana yake ni Kijiji kilichomo katika eneo la Mamlaka za Wilaya na ambacho kimesajiliwa kwa mujibu wa Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Wilaya); "Kitongoji" maana yake ni sehemu ya eneo la utawala katika Kijiji kilichosajiliwa kwa mujibu wa Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Wilaya); "Mamlaka ya Uchaguzi maana yake ni hazini mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa;" "mkazi" maana yake ni rai wa Tanzania ambaye anaishi kwenye eneo la Kijiji au Kitongoji na ambaye ana kaya au anaishi katika kaya au taasisi iliyopo katika eneo la Kijiji au Kitongoji; "Msimamizi wa Uchaguzi" maana yake ni Mtumishi yeyote wa umma atakayeteuliwa na Mamlaka ya Uchaguzi kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi;" "Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi" maana yake ni Mtumishi yeyote wa umma aliyeteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi kuwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi chini ya Kanuni hizi; "Mtendaji wa Kijiji" maana yake ni mtendaji mkuu wa shughuli za Serikali katika Kijiji na ni pamoja na intumishi
	93

yeyote wa umma atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mtendaji wa Kijiji kwa mujibu wa Kanuni hizi;

"mtumishi wa umma" maana yake ni mtu yeyote aliyeajiriwa katika utumishi wa umma;

"Orodha ya Wapiga Kura" maana yake ni orodha ya majina ya wapiga kura iliyoandaliwa chini ya Kanuni hizi;

"raia" maana yake ni raia wa Tanzania kwa mujibu wa Sheria ya Uraia;

Sura 357

"sehemu ya matangazo ya uchaguzi" maana yake ni sehemu maalum iliyoteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi kwa ajili ya kutolea matangazo, au taarifa mbalimbali za uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi;

"siku ya uteuzi" maana yake ni siku ya kutangaza majina ya wanaostahili na wasiostahili kugombea nafasi za uongozi chini ya Kanuni hizi;

"Uchaguzi" maana yake ni Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji;

"Uchaguzi Mdogo" maana yake ni uchaguzi ambao utafanyika baada ya kuwepo kwa nafasi wazi ya Mwenyekiti wa Kijiji, Mwenyekiti wa Kitongoji au Mjumbe wa Halmashauri ya Kijiji;

"wakati wa uchaguzi" maana yake ni muda ambao uchaguzi wa kawaida au Uchaguzi Mdogo unaafanyika kwa mujibu wa Kanuni hizi na unaanzia tarehe ya tangazo la uchaguzi hadi matokeo ya uchaguzi yanapotangazwa;

"Waziri" maana yake ni Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

SEHEMU YA PILI
TANGAZO LA UCHAGUZI

Tangazo la uchaguzi kwa uruma	4. (1) Kutakuwa na uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji ambao utafanyika kwa mujibu wa Kanuni hizi baada ya Waziri kutoa Tangazo la Uchaguzi kwa uruma.
	(2) Tangazo la Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) litatolewa katika magazeti ya Kiswahili na Kiingereza yanayosambazwa nchi nzima na katika vyombo imbalimbali vya habari siku tisini kabla ya siku ya uchaguzi.
	(3) Tangazo litakalotolewa na Waziri litaelekeza mambo yafuatayo:
(a) ratiba ya uchaguzi na shughuli zinazohusika; na
(b) masharti muhimu ya uchaguzi kwa mujibu wa Sheria na Kanuni hizi.
Majina na mipaka ya Vijiji na Vitongoji	5. Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza katika scheme ya matangazo ya Uchaguzi majina na mipaka ya Vijiji na Vitongoji vilivymo katika eneo la Halmashauri husika kwa kuzingatia orodha ya Vijiji na Vitongoji iliyotangazwa katika Gazeti la Serikali siku sabini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi kwa ajili ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji.
Mwenyekiti na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji	6. (1) Halmashauri ya Kijiji itakuwa na Wajumbe ambao idadi yao haitazidi wajumbe ishirini na watano.
(2) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji watakuwa ni:
(a) Mwenyekiti wa Kijiji;
(b) Wenyevit wa Vitongoji vilivymo katika eneo la Kijiji; na
(c) Wajumbe watakaochagiliwa wakiwemo wanawake wasiopungua theluthi moja ya wajumbe wote wa Halmashauri ya Kijiji.
Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi	7. (1) Kutakuwa na Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo au mtumishi wa umma atakayeteuliwa kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

- (2) Mtu hatateuliwa kuwa Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo endapo ni:
- (a) kiongozi wa chama cha siasa;
 - (b) Mgombea;
 - (c) Hakimu au Jaji;
 - (d) kiongozi wa dini;
 - (e) askari wa jeshi lolote;
 - (f) Katibu Tawala wa Wilaya ;
 - (g) Katibu Tawala wa Mkoa;
 - (h) Mkuu wa Wilaya; au
 - (i) Mkuu wa Mkoa.

- Kuzingatia sheria, kanuni, maelekezo na matangazo
- B. Kila Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Wajumbe wa Kamati ya Rufani au intumishi wa umma atakayeteuliwa kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi atasimamia uchaguzi kwa kuzingatia sheria, kanuni, maelekezo na matangazo yatakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi.

**SEHEMU YA TATU
MAELEKEZO YA UCHAGUZI**

- Maelekezo kuhusu uchaguzi
9. (1) Msimamizi wa Uchaguzi atatoa maelekezo ya Uchaguzi siku sitini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi.
- (2) Maelekezo ya Uchaguzi, kwa mujibu wa Kanuni hizi, yataelekeza mambu yafuatayo:
- (a) tarehe ya kufanyika kwa Uchaguzi;
 - (b) muda na sehemu ya kuandikisha wapiga kura;
 - (c) muda na mahali pa kufanya Uchaguzi;
 - (d) kuwataka wakazi wote wenyewe sifa za kupiga kura kushiriki uchaguzi;
 - (e) kuwataka wakazi wenyewe umri wa miaka ishirini na moja au zaidi wanaotaka kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji kuchukua fomu za kugombea zitakazopatikana kwenye ofisi ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
 - (f) tarehe na muda wa kuchukua na kurudisha fomu za maombi ya kugombea uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

- (g) siku ambayo uteuzi utafanyika na sehemu ya matangazo ya uchaguzi ambapo fomu za wagombea zitabandikwa;
- (h) muda wa kuweka pingamizi dhidi ya uteuzi na kusikilizwa kwa pingamizi;
- (i) tarehe ya kusikiliza rufaa dhidi ya uamuvi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (j) kipindi cha kuendesha mikutano ya kamjeni za Uchaguzi; na
- (k) masuala mengine yanayohusu uchaguzi.

Orodha ya Wapiga Kura	10.	(1) Kutakuwa na Orodha ya Wapiga Kura kwa ajili ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji. (2) Kwa madhumuni ya Kanuni Ndogo ya (1), Msimamizi wa Uchaguzi atafanya uteuzi wa watumishi wa umma watakaoandikisha na kuandaa Orodha ya Wapiga Kura katika Vitongoji siku hamsini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi. (3) Watendaji wa Vijiji na Kata hawataleuliwa wala hawataruhusiwa kuandikisha au kuandaa Orodha ya Wapiga Kura.
Uandikishaji wa Wapiga Kura	11.	(1) Uandikishaji na uandaaji wa Orodha ya Wapiga Kura utaanza siku ya arobaini na saba kabla ya siku ya Uchaguzi na utafanyika kwa muda wa siku saba kwa kutumia fomu iliyoinishwa katika Jedwali la Kwanza la Kanuni hizi katika majengo ya umma na pale ambapo hakuna jengo la umma, uandikishaji utafanyika kwenye sehemu ambayo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa amekubaliana na Viongozi wa Vyama vya Stasa. (2) Vituo vya uandikishaji wa wapiga kura vitafunguliwa saa mbili kamili asubuhi na kufungwa saa kumi na mbili kamili jioni. (3) Chama cha Stasa kitaruhusiwa kuteua wakala wake kwa kila kituo cha uandikishaji wa wapiga kura wakati wa uandikishaji wa wapiga kura. (4) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika sehemu ya matangazo ya uchaguzi nakala ya Orodha ya Wapiga Kura siku moja baada ya kukamilika kwa uandikishaji wa wapiga kura na atatunza nakala halisi ya Orodha hiyo. (5) Mkazi ambaye amejiandikisha katika Orodha ya Wapiga Kura atakuwa na haki ya kukagua Orodha ya Wapiga Kura katika muda wa siku saba tangu tarehe ya Orodha hiyo kubandikwa sehemu ya matangazo ya uchaguzi ili:

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

- (a) kuweka pingamizi kuhusu usahihi wa Orodha hiyo;
- (b) kuomba Orodha irekebishwe kwa ili:-
 - (i) kuongeza jina lake;
 - (ii) kubadilisha taarifa zilitzoko katika Orodha hiyo; au
 - (iii) kufuta jina lilioorodheshwa kwa vile aliyeorodheshwa amefariki.

- Pingamizi kuhusu uandikishaji 12. (1) Mkazi ambaye amejandikisha katika Orodha ya Wapiga Kura anaweza kuweka pingamizi dhidi ya mtu kuandikishwa kuwa mpiga kura kabla ya kumalizika kwa muda wa kukagua Orodha ya Wapiga Kura.
(2) Pingamizi chini ya Kanuni Ndogo ya (1) litawasilishwa kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ambaye atatakiwa kutoa uamuvi kuhusu pingamizi liliowekwa ndani ya siku mbili tangu tarehe ya mwisho ya ukaguzi wa Orodha ya Wapiga Kura.
(3) Endapo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataridhika na pingamizi liliowekwa chini ya Kanuni hii, atarekebisha Orodha ya Wapiga Kura tiliyatangazwa baada ya muda wa siku mbili tsipokuwa kama uamuvi wake umekatiwa rufaa.
(4) Endapo mtu aliyweweka au aliywewkewa pingamizi hatoridhika na uamuvi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kuhusu pingamizi liliowasilishwa kwake, mtu huyo atawasilisha rufaa kwa Msimamizi wa Uchaguzi ndani ya muda wa siku mbili tangu kutolewa kwa uamuvi wa pingamizi.
(5) Msimamizi wa Uchaguzi, baada ya kupokea rufaa hiyo, ataishughultikia na kuitolea uamuvi ndani ya muda wa siku nne tangu siku ya kupokea rufaa hiyo.
(6) Uamuvi wa Msimamizi wa Uchaguzi kuhusu rufaa tiliowasilishwa chini ya Kanuni Ndogo ya (4) utakuwa wa mwisho.
- Sifa ya mpiga kura 13. Mkazi yeote atakuwa na haki ya kupiga kura endapo atakuwa na sifa zifuatazo:
(a) ni rai wa Tanzania;
(b) ana umri wa miaka kumi na nane au zaidi;
(c) ni mkazi wa eneo la Kitongoji;
(d) hena ugonjwa wa akili uliothibitishwa na Daktari anayetambulika na Serikali au Bodi ya Utabibu; na

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

- (e) awe amejiandikisha kupiga kura katika Kitongoji husika.

Kupoteza sifa ya 14. Mtu hatakuwa na haki ya kupiga kura endapo:

- (a) hana mojawapo ya sifa zilizoainishwa katika Kanuni ya 13; au
(b) amejiandikisha kupiga kura katika kituo zaidi ya kimaja.

Sifa za Mgombaa 15. Mkazi yeyote wa Kitongoji anaweza kugombea uenyekiti wa Kijiji au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji endapo:-

- (a) ni rai wa Tanzania;
(b) ana umri wa miaka ishirini na moja au zaidi;
(c) ana uwezo wa kusoma na kuandika Kiswahili au Kiingereza;
(d) ana shughuli halali ya kumwezesha kuishi;
(e) ni mkazi wa eneo la Kitongoji;
(f) ni mwanachama wa Chama cha Siasa na amedhaminiwa na Chama hicho;
(g) hajawahi kupatikana na hatia kwa kosa la utovu wa uaminiifu katika kipindi cha miaka mitano kabla ya tarehe ya uchaguzi; na
(h) hana ugonjwa wa akili uliothibitishwa na Daktari anayetambulika na Serikali au Bodii ya Utabibu.

Kupoteza sifa ya 16. (1) Mtu hatakuwa na sifa za kugombea nafasi ya au Uenyekiti wa Kijiji, Ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au Uenyekiti wa Kitongoji endapo:

- (a) amepoteza au hana sifa za mgombaa zilizoainishwa katika Kanuni ya 15;
(b) amehukumiwa hukumu ya kifo na Mahakama za Tanzania au anatumikia kifungo cha zaidi ya miezi sita jela;
(c) ana mkataba au maslahi kwenye kampuni ambayo ina mkataba na Mamiaka ya Serikali za Mitaa ambayo anagombea nafasi ya uongozi na hajatangaza kuwepo kwa mkataba au maslahi yake kupitia kwenye gazeti linalopatikana katika eneo husika au mbao za matangazo katika ofisi ya Kijiji;
(d) amepoteza sifa ya kupiga kura chini ya Kanuni hizi au kwa mujibu wa Sheria yeyote inayohusu makosa ya uchaguzi;
(e) hatojaza fomu ya tamko la kuheshimu taratibu za maadili; au

- (f) ataajiriwa au kuteuliwa katika wadhifa wowote katika Utumishi wa Umma au kuchaguliwa katika nafasi ya udiwani, ubunge, uspika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, umakamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania au urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.
- (2) Kwa madhumuni ya Kanuni ya 16(1)(b):
- (a) adhabu mbili au zaidi za kifungo zinazotakiwa kutumikiwa kwa kufuatana zitachukuliwa kuwa ni adhabu tofauti iwapo kati ya adhabu hizo hakuna inayozidi miezi sita jela lakini endapo kati ya adhabu hizo kuna inayozidi miezi sita jela itachukuliwa kuwa ni adhabu moja; au
- (b) kifungo cha jela kilichosababishwa na kushindwa kulipa faini hakitohesabiwa kuwa ni adhabu ya kifungo.

**SEHEMU YA NNE
UTEUZI WA WAGOMBEA**

- Muda wa kuehukua na kurudisha fomu za uteuzi
17. (1) Mtu yeote anayekusudia kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji atatakiwa kuehukua fomu ya uteuzi wa kugombea nafasi husika siku zisizopungua ishirini na sita kabla ya siku ya uchaguzi kwa kadri itakavyoeiekezwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
- (2) Mtu aliyechukua fomu kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) atatakiwa kurejesha fomu husika ndari ya muda wa siku saba tangu siku ya kwanza ya uchukuaaji wa fomu iliyotangazwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
- (3) Fomu za uteuzi wa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji zitatolewa na kupokelewa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kuanzia saa moja na nusu asubuhi hadi saa kumi kamili jioni.
- (4) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi hatoruhusiwa kupokea kutoka kwa mtu yeote fomu za uteuzi zitakazowasilishwa baada ya saa kumi kamili jioni ya siku ya mwisho ya kurejesha fomu.
- (5) Fomu ya uteuzi wa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji itakuwa kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Pili la Kanuni hizi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

Utaratibu wa
uteuzi wa
Wajumbe	18. (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atafanya uteuzi wa wagombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji siku kumi na tisa kabla ya tarehe ya Uchaguzi kuanzia saa mbili kamili asubuhi hadi saa kumi kamili jioni. (2) Baada ya uteuzi kufanyika, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika majina ya wagombea wenyewe sifa na wasio na sifa za kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya kijiji au uenyekiti wa Kitongoji sehemu ya matangazo ya uchaguzi. (3) Endapo baada ya saa kumi kamili jioni ya siku ya mwisho ya kurejesha fomu za uteuzi kutakuwa hakuna mwombaji aliyejitokeza au kama waombaji wote walijitokeza hawana sifa zinazostahili, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi katika siku iliyopangwa kwa ajili ya uteuzi atavitaarifu Vyama vya Siasa na wakazi wa Kijiji au Kitongoji kuhusu kukosekana kwa waombaji au kutokuwepo kwa waombaji wenyewe sifa. (4) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni Ndogo ya (3), Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atavitaarifu Vyama vya Siasa na wakazi Kijiji au wa Kitongoji husika kuhusu kurudiwa kwa mchakato wa uchaguzi baada ya siku arubaani kuanzia tarehe ya uteuzi.
Kupita bila
kupingwa	19. (1) Endapo siku ya uteuzi kutakuwa na mwombaji mmoja aliyejitokeza katika nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji na mwombaji huyo akateuliwa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamlangaza mwombaji huyo kuwa ni mshindi wa nafasi aliyoomba kugombea kwa kupita bila kupingwa. (2) Endapo idadi ya waombaji wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa kundi mchanganyiko yaani wanaume na wanawake au kwa kundi la wanawake walijitokeza na kuteuliwa itakuwa sawa na idadi ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni ya 6 ya Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza waombaji hao kuwa ni washindi wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa kundi husika kwa kupita bila kupingwa. (3) Endapo idadi ya waombaji wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji walijitokeza kwa kundi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

mchanganyiko yaani la wanaunne na wanawake au kwa kundi la wanawake na kuteuliwa itakuwa chirii ya idadi ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni ya 6 ya Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza waombaji hao kuwa ni washindi wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa kundi husika kwa kupita bila kupingwa na taratibu za kujaza nafasi zilizobaki zitaanza baada ya siku arobaini kuanzia tarehe ya uteuzi.

Kujitoa kwa mgombea	20. (1) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea aliyeteuliwa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au Kitongoji atajitoa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi wa mgombea huyo na wagombea waliobaki watapigiwa kura ili kupata mshindi. (2) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea aliyeteuliwa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au Kitongoji atajitoa na kubaki mgombea mmoja wa nafasi hiyo, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua mgombea aliyebakili kuwa mshindi wa nafasi iliyombwa kwa kupita bila kupingwa. (3) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya kijiji atajitoa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi huo na wagombea waliobaki wataendelea na hatua ya uchaguzi ili kumpata mshindi.
Kufariki kwa mgombea	21. (1) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au Kitongoji atafariki, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha Uchaguzi wa nafasi hiyo na Chama cha Siasa kilichotoa mgombea aliyesariki kinaweza kuwasilisha jina la mwombaji mwingine ndani ya siku arobaini tangu kuahirishwa kwa Uchaguzi ili hatua za uteuzi wa mwombaji huyo zifanyike. (2) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji atafariki, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha uchaguzi wa nafasi hiyo na Chama cha Siasa kilichotoa mgombea aliyesariki kinaweza kuwasilisha jina la mwombaji mwingine ndani ya siku arobaini tangu kuahirishwa kwa uchaguzi ili hatua ya uteuzi wa mwombaji huyo zifanyike.
Ukuu wa kuwa madarakani	22. Wenyeviti wa Vijiji, Wajumbe wa Halmashauri za Vijiji na Wenyeviti wa Vitongoji watakomia kushika nafasi hizo siku saba kabla ya siku ya kuchukua fomu za kugombea uongozi chini ya Kanuni hizi.

**SEHEMU YA TANO
UTARATIBU WA KUSHUGHULIKIA PINGAMIZI
NA RUFAA**

- Pingamizi kuhusu uteuzi **23.** (1) Mtu yeyote aliyeomba kuteuliwa kuwa mgombea au mgombea yeyote ambaye hakuridhika na uamuza uliotolewa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au anapinka uteuzi wa mgombea yeyote, anaweza kuwasilisha pingamizi na kumwomba Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kupitia upya uamuza uliofanyika ili amteue kuwa mgombea au atengue uteuzi anaoupinga na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kupitia pingamizi husika, anaweza kukubali au kuiikataa pingamizi hilo.
- (2) Pingamizi chini ya Kanuni Ndogo ya (1) litawaśilishwa kwa maandishi kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi katika muda wa siku mbili tangu uamuza au uteuzi ulipofanyika na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atasakiliza na kutoka uamuza katika muda usiozidi siku mbili kuanzia siku ya kupokea pingamizi hilo.
- (3) Mwombaji au mgombea ambaye hateridhika na uamuza wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa na haki ya kukata rufaa kwenye Kamati ya Rufani iliyozanzishwa chini ya Kanuni ya 24 katika muda usiozidi siku nne kuanzia tarehe ya uamuza wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.
- Kamati ya Rufaa **24.** (1) Kutakuwa na Kamati ya Rufaa katika kila Wilaya ambayo itasakiliza mappingamizi kuhusu uteuzi wa wagombea wa Uchaguzi katika Wilaya husika.
- (2) Wajumbe wa Kamati ya Rufaa watateuliwa na Katibu Tawala wa Mkoa siku saba kabla ya siku ya uteuzi wa wagombea kwa kuzingatia sifa zilizoainishwa katika Kanuni ya 25.
- (3) Kamati ya Rufaa itakuwa na wajumbe wafuatao:
- (a) Katibu Tawala wa Wilaya ambaye atakuwa Mwenyekiti;
 - (b) watumishi wanne wa umma kutoka taasisi za umma zilizopo katika Wilaya husika; na
 - (c) mtumishi mmoja wa umma ambaye atakuwa Katibu na hatakuwa na haki ya kupiga kura.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyeckiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyeckiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

- Sifa za Wajumbe wa Kamati ya Rufaa
25. Mtu yeyote hatateuliwa kuwa Mjumbe wa Kamati ya Rufaa endapo:
- (a) anahusika na uteuzi wa wagombea;
 - (b) ni Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo;
 - (c) ni mtumishi wa Halmashauri; au
 - (d) kiongozi wa Chama cha Siasa katika ngazi yoyote.
- Majukumu ya Kamati ya Rufaa
26. (1) Kamati ya Rufaa itakuwa na majukumu ya kupokea, kusikiliza na kutoa uamuza wa rufaa iliyowasiishwa chini ya Kanuni ya 23(3).
- (2) Kamati ya Rufaa itatoe uamuza wa rufaa ndani ya muda wa siku nne kuanzia siku ya kupokea rufaa na uamuza wake utakuwa wa mwisho.
- (3) Mtu aliyeomba kuteuliwa kuwa mgombea au ingombea ambaye hataridhika na uamuza wa Kamati ya Rufaa atakuwa na haki ya kufungua shauri katika Mahakama ya Wilaya ndani ya muda wa siku thelathini baada ya matokeo ya uchaguzi kutangazwa.
- Kampeni za Uchaguzi
27. (1) Kampeni za Uchaguzi zitafanyika siku saba kabla ya siku ya Uchaguzi.
- (2) Kila Chama cha Siasa kinachoshiriki Uchaguzi kitawasilisha ratiba yake ya mikutano ya kampeni ya Uchaguzi kwa Msimamizi wa Uchaguzi si chini ya siku saba kabla ya kuanza kwa kampeni.
- (3) Msimamizi wa Uchaguzi ataunganisha ratiba za mikutano ya kampeni zilitowasilishwa na Vyama vya Siasa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (2) baada ya maridhiano na Vyama vya Siasa vinavyoshiriki Uchaguzi na atatakiwa kuwasilisha ratiba ya mikutano ya kampeni za Uchaguzi iliyouganishwa siku tatu kabla ya kampeni kuanza kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya.
- (4) Endapo Vyama Vya Siasa vitashindwa kuridhiana wakati wa uunganishaji wa ratiba za mikutano ya kampeni, Msimamizi wa Uchaguzi ataunganisha ratiba za mikutano ya kampeni na uamuza wake utakuwa wa mwisho.

*Kanuni za Uchaguzi wa MwenyeKITI wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
MwenyeKITI wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

- (5) Mgombea au mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea kimaweza kuitisha na kuhutubia mikutano ya kampeni kwa mujibu wa ratiba ya mikutano ya kampeni iliyoandalishi na kuwasilishwa kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya na mikutano hivyo itaratibiwa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.
- Wajibu wa Jeshi la Polisi 28. (1) Mkuu wa Polisi wa Wilaya atakuwa na wajibu wa kuhakikisha ulinzi na usalama katika mikutano ya kampeni.
(2) Ratiba ya mikutano ya kampeni za Uchaguzi itakayowasilishwa na Msimamizi wa Uchaguzi kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya chini ya Kanuni ya 27(3) itakuwa ni taarifa rasmi ya mikutano ya kampeni na mgombea au Chama chake hakitowajibika kutoa taarifa kwa Jeshi la Polisi.
(3) Mikutano ya kampeni za uchaguzi kwa mujibu wa ratiba iliyopitishwa itaaanza saa mbili asubuhi na itamalizika saa kumi na mbili kamili jioni ya kila siku ya kampeni.
- Mabadiliko ya ratiba 29. (1) Endapo Mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea kitakusudia kufanya mabadiliko ya ratiba ya mikutano ya kampeni, mgombea au chama hicho kitafanya hivyo baada ya kuwasilisha kwa maandishi mapendekozu ya mabadiliko hayo kwa Msimamizi wa Uchaguzi na mapendekozu hayo kuridhiwa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (2).
(2) Msimamizi wa Uchaguzi ataitisha kikao na Vyama vya Siasa vinavyoshiriki uchaguzi ili kujadili maombi ya mabadiliko ya ratiba na mabadiliko yatakayokubaliwa yatawasilishwa kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya kwa ajili ya kupatiwa ulinzi siku ya mikutano wa kampeni.
- Mosharti ya kampeni 30. (1) Mgombea, mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea kitatikiwa kuendesha mikutano ya kampeni za uchaguzi kwa mujibu wa ratiba na kwa kuzingatia muda ultiowekwa chini ya Kanuni hizi.
(2) Mgombea au mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenye mgombea hakitaruhusiwa kuendesha kampeni za uchaguzi kwa:
(a) kutumia rushwa;
(b) kutoa maneno ya kashfa au lugha za matusi;
(c) kufanya ubaguzi wa jinsia, maumbile,

ulemavu, dini, tangi, kabila au ubagazi
mwingine wa aina yoyote; au

(d) kutoa maneno ambayo yanaweza kusababisha
uvunjifu wa amani au vurugu.

**SEHEMU YA SABA
TARATIBU ZA UPICAJI KURA**

- Mahall, vituo na
muda wa kupigia
kura
31. (1) Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Mwenyekiti wa
Kitongoji na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji
utafanyika katika Vitongoji vilitvymo katika Kijiji.
(2) Vituo vya kupigia kura vitakuwa katika majengo ya
umma yaliyopo katika Kitongoji husika na endapo
Kitongoji hakina majengo ya umma, Msimamizi
Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kushauriana na
wagombea au vyama vya siasa vyenye wagombea,
atauea eneo lingine kuwa kituo cha kupigia kura.
(3) Kura zitapigwa kuanzia saa mbili kamili asubuhi
mpaka saa kumi kamili jioni.
(4) Baada ya saa kumi kamili, askari atakaa nyuma ya
mpiga kura wa mwisho ili kuzuia watu
waliochelewa kupiga kura.
- Masanduku ya
kura
32. (1) Kutakuwa na sanduku maalum la kupigia kura
lililotengenezwa kwa namna itakayomwezesha
mpiga kura kutumbukiza kura yake kwa urahisi kwa
kila ngazi itakayopigiwa kura bila ya kuruhusu kura
hiyo kutolewa ndani ya sanduku hilo.
(2) Kabla ya kuanza kupiga kura, Msimamizi wa Kituo
atawaonesha wapiga kura sanduku la kupigia kura
lililo wazi na atalifunga kwa lakiri kwa namna
ambayo itazuia kufunguliwa bila kukata lakiri.
- Karatasi za kupigia
kura
33. Kutakuwa na karatasi za kupigia kura kwa nafasi ya
uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kundi
mchanganyiko la wanaume na wanawake, ujumbe wa
Halmashauri ya Kijiji kupitia kundi la wanawake na
uenyekiti wa Kitongoji ambazo zitakuwa kama
zilivyoainishwa katika Jedwali la Tatu la Kanuni hizi.
- Ubambulisho wa
mpiga kura
34. (1) Msimamizi wa Kituo atatakiwa, kabla ya kumpatia
mpiga kura karatasi za kupigia kura, kujiridhisha
kama jina la mpiga kura huyo limeorodheshwa
katika Orodha ya Wapiga Kura.

- (2) Kwa madhumuni ya Kanuni Ndogo ya (1), Msimamizi wa Kituo anaweza kumtaka mpiga kura aoneshe kitambulisho kitakachoonesha kuwa jina la mpiga kura huyo ndilo lililotmo kwenye Orodha ya Wapiga Kura.
- (3) Aina ya kitambulisho ambacho Msimamizi wa Kituo anaweza kumtaka mpiga kura kuonesha ni pamoja na:
(a) kitambulisho cha mpiga kura;
(b) kitambulisho cha kazi;
(c) hati ya kusafiria;
(d) kadi ya bima ya afya;
(e) kitambulisho cha shule au chuo;
(f) kitambulisho cha mifuko ya hifadhi ya jamii;
(g) leseni ya udereva; au
(h) kitambulisho cha taifa.
- (4) Endapo mpiga kura atakuwa hana kitambulisho cha aina yoyote kati ya vilivytajwa chirini ya Kanuni Ndogo ya (3) lakini jina lake limo kwenye Orodha ya Wapiga Kura iliyoandaliwa kwa mujibu wa Kanuni hizi, Msimamizi wa Kituo atamruhusu mtu huyo kupiga kura baada ya kutambuliwa na wakazi wa eneo husika.
- Upigaji kura 35. (1) Kura zitapigwa katika namna itakayozingatia usiri.
(2) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni ya 34, Msimamizi wa Kituo atampatia mpiga kura karatasi nne za kupigia kura kwa nafasi zifuatazo:-
(a) mwenyekiti wa Kijiji;
(b) wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji;
(c) wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji kupitia kundi la wanawake; na
(d) mwenyekiti wa Kitongoji.
(3) Mpiga kura, baada ya kupewa karatasi za kupigia kura, atapiga kura kwa utaratibu ufutao:
(a) kura moja kwa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji;
(b) kura moja kwa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji;
(c) kura kwa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa Idadi itakayoelekezwa naMsimamizi wa kituo; na

- (d) kura kwa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kupitia kundi la wanawake.
- (4) Baada ya kupiga kura, mpiga kura atatakiwa kuchovya kidole cha mkono katika kidau cha wino.
- (5) Wakati wa kupiga kura watu wafuatao wataruhusiwa kushuhudia kura zinavyopigwa:-
- (a) Msimamizi wa Uchaguzi;
 - (b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
 - (c) Askari au Afisa wa Polisi, Mgambo mwenye sare au afisa ye yeyote anayesimamia ulinzi ambaye atatambuliwa na Msimamizi wa uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
 - (d) Wakala wa Chama cha Siasa chenye Mgombea; na
 - (e) Mwangalizi wa Uchaguzi mwenye kitambulisho.
- (6) Bila kuathiri masharti ya Kanuni hizi, mtu yeyote hataruhusiwa kubaki katika eneo la Kituo cha Kupigia Kura baada ya kupiga kura.

Usaidizi kwa
wenye mahitaji
maalum

36. (1) Mpiga kura ambaye:
- (a) kwa sababu ya ulemavu wa macho au ulemavu mwingine wowote; au
 - (b) hajui kusoma na kuandika, anaweza kumwomba mtu yeyote kumsaidia kupiga kura; isipokuwa mpiga kura huyo hataruhusiwa kumchagua Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, mgombea au wakala wake.
- (2) Bila kuathiri masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), mtu immoja hataruhusiwa kumsaidia mpiga kura zaidi ya immoja.

Kuahirisha upigaji
kura

37. Endapo siku ya kupiga kura kutatokea jambo lolote litakalozua upigaji kura kuendelea kufanyika, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi baada ya kuwasiliana na Msimamizi wa Uchaguzi ataahirisha upigaji kura hadi siku inayofuata au siku nyingine anayoona inafaa ambayo haitazidi siku saba tangu siku Uchaguzi ulipoahirishwa.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

**SEI IEMU YA NANE
KUHESABU KURA NA KUTANGAZA MATOKEO**

- Kuhesabu kura 38. (1) Kura zitahesabiwa na Msimamizi wa Kituo kwenye kituo cha kupigia kura mbele ya wagombea au mawakala wao.
- (2) Msimamizi wa Kituo, kabla ya kuanza kuhesabu kura, atafanya yafuatayo mbele ya wagombea au mawakala wao:
- (a) atahakiki idadi ya wakazi waliopiga kura;
- (b) atahesabu idadi ya karatasi za kupigia kura ambazo hazikutumika na kuziweka katika bahasha maalum;
- (c) atakagua lakiri na kuona kama hajifunguliwa;
- (d) atakata lakiri; na
- (e) atafungua sanduku la kupigia kura.
- (3) Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), wakati wa kuhesabu kura watu wafuatao wataruhusiwa kushuhudia kura zinavyohesabiwa:-
- (a) Msimamizi wa Uchaguzi;
- (b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (c) Askari au Afisa wa Polisi, Mgambo mwenye sare au afisa ye yeyote anayesimamia ulinzi; na
- (d) Mwangalizi wa Uchaguzi mwenye kitambulisho.
- (4) Bila kuathiri masharti ya Kanuni lili, kura za wagombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji na ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji zitajumlishwa katika kituo cha kujumlisha kura kitakachokuwa katika ofisi ya Serikali ya Kijiji au mahali kwingine ambapo Msimamizi wa Uchaguzi ataaelekeza.
- (5) Kwa madhumuni ya Kisungu Kidogo cha (4), Mgombea au Wakala wake na watu walio tajwa katika kisungu kidogo cha (3) wanaweza kushuhudia kura zinavyojumlishwa.
- Matokeo ya
Mwenyekiti wa
Kitongoji 39. (1) Msimamizi wa Kituo atamlangaza mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji aliye pata kura nyingi kuwa Mwenyekiti wa Kitongoji.
- (2) Endapo idadi ya kura kwa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji italingana kwa wagombea waraoongoza, Msimamizi wa Kituo atatangaza matokeo hayo na kuwasilisha taarifa ya Uchaguzi huo kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ambaye atapanga tarehe nyingine ya uchaguzi ndani ya siku kumi na nne tangu tarehe ya uchaguzi.

- (3) Matokeo ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji yatajazwa kwenye formu ya matokeo kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi ambayo itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi wa Kituo na kubandikwa kwenye sehemu ya matangazo ya uchaguzi.
- Matoko ya
Wajumbe wa
Halmashauri ya
Kijiji
40. (1) Msimamizi wa Kituo atajaza matokeo ya Uchaguzi wa Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji kupitia kundi mchanganyiko la wanaume na wanawake na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji kupitia kundi la wanawake kwenye formu ya matokeo ilivoainishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi ambayo itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi wa Kituo na nakala kubandikwa kwenye sehemu ya matangazo ya uchaguzi na nakala halisi kuwasilishwa ofisi ya Serikali ya Kijiji.
- (2) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kupokea nakala halisi ya formu ya matokeo kutoka kwa Msimamizi wa Kituo, atajaza matokeo hayo katika formu ya matokeo ya jumla ilivoainishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi na kumtangaza mshindi au washindi wa kila nafasi iliyogombewa.
- (3) Formu ya matokeo ya jumla itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.
- (4) Utaratibu wa kutangaza matokeo ya Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji wa kundi la wagombea mchanganyiko yaani wanawake na wanaume utakuwa kama ifuatavyo:
- (a) endapo idadi ya wagombea ni kubwa kuliko idadi ya nafasi za ujumbe zilizopo, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea waliopata kura nyingi kuwa wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji;
- (b) endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea au kwa baadhi yao, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea ambao wamepata kura nyingi kuwa washindi wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji; au
- (c) endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea lakini anahitajika mgombea immoja kati yao ili kupata idadi ya jumla ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatangaza matokeo hayo na kupanga tarehe nyingine ya uchaguzi katika muda usiozidi siku kumi na nne tangu siku ya Uchaguzi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

- (5) Utaratibu wa kutangaza matokeo ya Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa kundi la wagombea wa ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kundi la wanawake utakuwa kama ifuatavyo:-
- (a) endapo idadi ya wajumbe ni kubwa kuliko idadi ya nafasi za ujumbe zilizopo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea waliopata kura nyingi kuwa Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji;
 - (b) endapo idadi ya kura italingana kwa wagombea au kwa baadhi yao, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea ambao wamepata kura nyingi kuwa ni washindi wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji; au
 - (c) endapo idadi ya kura italingana kwa wagombea lakini anahitajika mgombea mmoja kati yao ili kupata idadi ya jumla ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatangaza matokeo hayo na kupanga tarehe nyingine ya uchaguzi katika muda usiozidi siku kumi na nne tangu siku ya uchaguzi.
- Matokeo ya
Mwenyekiti wa
Kijiji
41. (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kupokea fomu za matokeo ya kura za nafasi ya uenyekiti wa Kijiji kutoka kwa wasimamizi wa vituo vya kupigia kura, atajumlisha idadi ya kura kwa kila mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji na kujaza matokeo katika fomu ya matokeo ya jumla iliyoinishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi na fomu hiyo itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.
(2) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mgombea aliyepata kura nyingi kuwa Mwenyekiti wa Kijiji na kubandika matokeo hayo kwenye sehemu ya matangazo ya uchaguzi.
(3) Endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea wanaongoza, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatangaza matokeo na kupanga tarehe nyingine ya uchaguzi wa marudio utakaofanyika ndani ya muda wa siku kumi na nne tangu tarehe ya Uchaguzi.
- Taratibu za
kurudia uchaguzi
42. (1) Bila kuathiri masharti ya Kanuni hizi, Uchaguzi wa marudio unaotokana na kulingana kwa idadi ya kura utahusisha wagombea ambao idadi ya kura zao zimelingana na itachukuliwa kuwa wagombea hao wameshateuliwa kuwa wagombea kwa mujibu wa Kanuni hizi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

- (2) Wagombea wanaoshiriki katika Uchaguzi wa marudio au Vyama vyao vya Siasa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) havitaruhusiwa kufanya kampeni za Uchaguzi wa marudio.
- Masuala
yaslyobatilisha
matokeo
43. Masuala yafuatayo hayatobatilisha matokeo ya Uchaguzi au utekelezaji wa shughuli yoyote ya Uchaguzi:
- kutokuwepo kwa mgombea au wakala wa mgombea wakati wa kupiga kura, kubesabu kura au kutangaza matokeo; au
 - mgombea au wakala wa mgombea kukataa kusaini fomu ya matokeo.
- Malalamiko
kuhusu uendeshaji
wa uchaguzi
44. Mgombea yeyote ambaye hakuridhika na matokeo ya Uchaguzi au uendeshaji wa Uchaguzi anaweza kufungua shauri katika Mahakama ya Wilaya ndani ya siku thelathini tangu siku ya kutangaza matokeo ya Uchaguzi.
- Nafasi wazi
- SEHEMU YA TISA
NAFASI WAZI NA UCHAGUZI MDOGO
45. (1) Nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itakuwa wazi endapo yatatokea mambo yafuatayo:
- kifo cha Mwenyekiti au Mjumbe;
 - Mwenyekiti au Mjumbe kujiuzulu wadhifa wake;
 - Mwenyekiti au Mjumbe kukosa sifa za kuwa mgombea;
 - kubatilishwa kwa matokeo ya Uchaguzi;
 - Mwenyekiti au Mjumbe kukoma kuwa mwanachama wa Chama cha Siasa kilichomdhamini;
 - Mwenyekiti au Mjumbe kuhama Kijiji au Kitongoji kwa kadri itakavyokuwa;
 - Mwenyekiti kutoitisha mikutano mitatu ya kawaida mfululizo bila kuwa na sababu za msingi;
 - Mwenyekiti au Mjumbe kutohudhuria mikutano mitatu mfululizo ya kawaida bila kuwa na sababu ya msingi;
 - kugawanywa kwa Kijiji au Kitongoji; au
 - Mwenyekiti au Mjumbe kuvuliwa madaraka kwa mujibu wa Sheria.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

- (2) Endapo litatokea jambo lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1), Mtendaji wa Kijiji atatoa taarifa kwa Msimamizi wa Uchaguzi katika kipindi kisichozidi siku saba tangu kutokea kwa jambo hilo.

- Uchaguzi Ndogo 46. (1) Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza kuwepo kwa nafasi wazi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji ndani ya siku kumi na nne baada ya kupokea taarifa kutoka kwa Mtendaji wa Kijiji juu ya kuwepo kwa nafasi wazi.
- (2) Nafasi wazi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itajazwa kwa kufanya Uchaguzi Ndogo kwa utaratibu uliopo katika Kanuni hizi.
- (3) Nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itajazwa katika muda wa siku sitini baada ya kutangazwa kuwa wazi.
- (4) Uchaguzi Ndogo hautafanyika kwa nafasi yoyote ile chini ya Kanuni hizi endapo muda uliosalia kabla ya Uchaguzi wa kawaida ni miezi sita au pungufu yake.

**SEHEMU YA KUMI
UTARATIBU WA KUAPISHWA**

- Kiapo 47. (1) Wafuatao watatakiwa kuapa kiapo cha uaminifu na kutunza siri mbele ya Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao chini ya Kanuni hizi:-
- (a) Msimamizi wa Uchaguzi;
- (b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (c) Msimamizi wa Kituo;
- (d) Mwenyekiti na Wajumbe wa Kamati ya Rufaa;
- (e) mawakala wa Vyama vya Siasa; na
- (f) mtumishi yeoyote wa umma atakayeteuliwa kusimamia shughuli za uchaguzi chini ya Kanuni hizi.
- (2) Endapo Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya hawezি kapatikana, Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi anaweza kuwaapisha watu waliotajwa katika aya za (c), (d), (e) na (f) za Kanuni Ndogo ya (1).
- (3) Wenyeviti wa Vijiji, Wenyeviti wa Vitongoji na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji, kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao, wataapa kiapo cha utii

na uadilifu mbele ya Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya katika tarache na schemu itakayopangwa na Msimamizi wa Uchaguzi.

- (4) Viapo viliviyotajwa katika Kanuni hii vitakuwa kama vilivyoainishwa katika Jedwali la Tano la Kanuni hizi na watakaoapishwa watapewa nakala za viapo.

**SEHEMU YA KUMI NA MOJA
MAKOSA NA ADHIABU**

- Makosa ya uchaguzi 48. (1) Mtu ye yote atakuwa ametenda kosa la uchaguzi endapo:
- (a) ataharibu Orodha ya Wapiga Kura au nyaraka zozote zimezolusiana na Uchaguzi;
 - (b) atatoa taarifa za uongo ili aweze kupiga kura au kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji;
 - (c) atajiandikisha au kupiga kura zaidi ya mara moja kwa wagombea wa nafasi moja;
 - (d) atatishia wapiga kura au wagombea ili kuvuruga Uchaguzi;
 - (e) atafanya kampeni siku ya Uchaguzi;
 - (f) ataonyesha ishara au kuvaa mavazi yanayoashiria kumtambulisha mgombea au Chama cha Slasa katika eneo la mita mia mbili kutoka kwenye kituo cha kupigia kura; atamzuia Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Mjumbe wa Kamati ya Rufaa au mtumishi wa umma aliyeulewa kusimamia Uchaguzi kutekeleza majukumu yake;
 - (g) atakiuka masharti ya kiapo chake chini ya Kanuni ya 47(1);
 - (h) atapatikana na karatasi za kupigia kura zaidi ya moja kwa nafasi moja inayogombewa;
 - (i) atavuruga ratiba ya mikutano ya kampeni ya Uchaguzi au atavunja masharti ya kampeni za Uchaguzi;
 - (j) atakutwa na silaha kinyume cha sheria kwenye eneo la uteuzi wa wagombea, mikutano ya kampeni, eneo la usikilizaji wa rufaa, kituo cha kuandikisha wapiga kura au kituo cha kupigia na kuhesabu kura;
 - (l) atafanya jambo lolote kinyume cha Kanuni hizi; au

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

- (m) atatangaza matokeo ya Uchaguzi kabla hayatangazwa na Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo kwa mujibu wa Kanuni hizi.
- (2) Mtu ye yote atakayepatikana na hatia kwa kosa lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1) atahukumiwa adhabu ya faini isiyozidi shilingi laki tatu au kifungo kisichozidi mizezi kumi na miwili au vyote kwa pamoja yaani faini na kifungo.
- Kinga 49. Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Wajumbe wa Kamati ya Rufaa au mtumishi ye yote wa umma aliyehusika na usimamizi wa uchaguzi hatowajibika kwa jinai au madai au kuchukuliwa hatua za kinidhamu au kiutawala kwa jambo lolote alilolifanya au kuacha kufanya kwa nia njema wakati wa kutekeleza majukumu yake chini ya Kanuni hizi.
- SEHEMU YA KUMI NA MBILI
MASUALA MENGINE**
- Waangalizi wa udani wa uchaguzi 50. (1) Waangalizi wa ndani wa Uchaguzi wataruhusisha kuangalia uchaguzi baada ya kupata kibali cha Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya Serikali za Mitaa.
(2) Maombi ya kibali cha uangalizi wa Uchaguzi yatawasilishwa kwa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya Serikali za Mitaa ndani ya muda wa siku ishirini na muja baada ya Tangazo la Uchaguzi kutolewa.
(3) Waangalizi wa ndani wa Uchaguzi watafanya shughuli za uangalizi kwa gharama zao wenywewe na watatakiwa kuzingatia masharti ya Kanuni hizi na miongozo itakayotolewa ikiwa ni pamoja na kutoingilia kwa namna yoyote shughuli za Uchaguzi.
- Taratibu za Maadili 51. Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni hizi, kutakuwa na Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa zilizoainishwa katika Jedwali la Sita la Kanuni hizi ambazo zitatakiwa kufuatwa na wadau wa uchaguzi walioainishwa katika Taratibu hizo.
- Miongozo 52. Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni hizi, Waziri anaweza kutoa miongozo mbalimbali kuhusu Uchaguzi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

Elimu ya Mpiga
Kura	53.	(1) Taasisi yoyote inayutaka kutoa elimu ya mpiga kura katika Uchaguzi itatakiwa kuwasilisha maombi ya kibali cha kutoa elimu ya mpiga kura kwa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya serikali za mitaa kwa kuzingatia miongozo itakayotolewa.
(2) Taasisi zitakazotoa elimu ya mpiga kura zitatoa elimu hiyo kwa gharama zao.
Kufutwa kwa
Kanuni za
Uchaguzi
Tangazo la Serikali
Na. 323 la Mwaka
2014	54.	(1) Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Wilaya za Mwaka 2014 zinafutwa.
(2) Bila kujali masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), matangazo, machapisho, miongozo, taratibu au kitu chochote kinachohusu Uchaguzi wa Serikali za Mitaa ambacho kilikuwa kinatumika kabla ya kuanza kutumika kwa Kanuni hizi, kitaendelea kutumika hadi pale kitakapofutwa na matangazo, machapisho, miongozo, taratibu au kitu chochote kitakachotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi isipokuwa tu kama machapisho, miongozo, taratibu au kitu hicho kinakinzana na Kanuni hizi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

JEDWALI LA KWANZA

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya II(1))

FOMU Na. I

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

**ORODHA YA WAPIGA KURA KWA AJILI YA UCHAGUZI WA MAMLAKA ZA
SERIKALI ZA MITAA MWAKA 2019**

HALMASHAURI
KATA.....
KILIFI.....
KITONGOJI.....

Nu.	Jina la Mpiga Kuria (Majina mara).....	Jinsi (MeKe).....	Umri.....	Tarehe ya kuandikishwa.....	Sini/Dole ganihwa la allyeandikishwa.....	Sini ya Mwandikishwa.....
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6..						
7.						
8.						
9.						
10.						

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

JEDWALI LA PILI

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 17 (5))

FOMU Na. II

**FOMU YA MAOMBI YA ITEUZI KUGOMBEA UENYEKITI WA
KITONGOJI/KIJIJI MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

HALMASHAURI

KATA.....

KIJIJI.....

KITONGOJI

SEHEMU A: MAELEZO YA MGOMBEA

(Jawé na anayéomha kugombea)

1. Jina la Ukoo.....

2. Jina la Kati.....

3. Jina la Mwanzo.....

4. Jinsi (Me/Ke).....

5. Uraia

6. Tarehe ya kuzaliwa.....

7. Mahali unapoishi (a) Kitongoji.....

(b)Kijiji.....

(c) Kata.....

8. Namba ya Simu (kama ipo)

9. Kazi/shughuli yako

10.Uwezo wa Kusoma na Kuandika

(a) Kusoma Kiswahili Ndiyo

Hapana

(b) Kuandika Kiswahili Ndiyo

Hapana

(c) Kusoma Klingereza Ndiyo

Hapana

(d) Kuandika Klingereza Ndiyo

Hapana

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

11. Jina la Chama cha Siasa kinachomdhamini.....
12. Nama ya Kadi ya Uwanachama.....
tarehe ilipotolewa.....mahali ilipotolewa.....
13. Nafasi anayoomba kugombea.....

Nathibitisha kwamba tserifa zote zilizoandikwa hapo juu ni sehihi kamu nijuavyo.

Saini ya MgombeaTarehe

SEHEMU B: UDHAMINI WA CHAMA CHA SIASA
(Ijazwe na Chama cha Siasa)

Hii ni kuthibitisha kuwa(Taja jina la Mgombea) ni
Mwanachama na amedhaminiwa na(Taja jina la
Chama)

1. Jina:
2. Saini:.....
3. Wadhibe:
4. Tarehe:
5. Anwani:.....
6. Muhuri wa Chama cha Siasa:.....

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU
(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi)

1. Tarehe ya kupokea fomu.....
2. Muda
3. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
5. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

SEHENMU D: UTEUZI

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi siku ya utenzi)

1. Mgombea ameteuliwa/bakuteuliwa..... kugombea nafasi
ya
2. Sababu.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi
5. Tarehe.....
6. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

FOMU YA UCHAGUZI

**FOMU YA MAOMBI YA UTEUZI KUGOMBEA UJUMBE WA
HALMASHAURI YA KIJJI KUNDI MCHANGANYIKO NA KUNDI LA
WANAWAKE MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

HALMASHAURI
KATA.....
KIJIJI.....
KITONGOJI

SEHEMU A: MAELEZO YA MGOMBEA
(*Jazee na anayeomba kugombea*)

1. Jina la Ukoo
2. Jina la Kati
3. Jina la Mwanzo
4. Jinsi (Me/Ke)
5. Utaja
6. Tarehe ya kuzaliwa
7. Mahali unapoishi (a) Kitongoji
- (b) Kijiji
- (c) Kata
8. Namba ya Simu (kama ipo)
9. Kazi/shughuli yako

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

10.Uwezo wako wa Kusoma na Kuandika

(a) Kusoma Kiswahili	Ndiyo	☐	Hapana	☐
(b) Kuandika Kiswahili	Ndiyo	☐	Hapana	☐
(c) Kusoma Kiingereza	Ndiyo	☐	Hapana	☐
(d) Kuandika Kiingereza	Ndiyo	☐	Hapana	☐

11. Jina la Chama cha Siasa kinachomdhamini.....

12. Namba ya Kadi ya Uanachama.....
tarehe ilipotolewa.....mahali ilipotolewa.....

13. Nafasi anayoomba kugombea.....

Nathibitisha kwamba taarifa zote zilizondikwa hapo juu ni sahihi kama nijuavyo.

Saini ya Mgombea Tarehe

SEHEMU B: UDHAMINI WA CHAMA CHA SIASA
(Ijazwe na Chama cha Siasa)

Hii ni kuthibitisha kuwa*(Taja jina la Mgombea)* ni
Mwanachama na amedhaminiwa na*(Taja jina la
Chama)*

1. Jina:
2. Saini:.....
3. Wadhibi:
4. Tarehe:
5. Anwani:.....
6. Muhuri wa Chama cha Siasa:.....

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU
(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi)

1. Tarehe ya kupokea fomu.....
2. Muda (saa).
3. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
5. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

SEKEMU D: UTEUZI

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi siku ya mteuzi)

1. Mgombea ameteuliwa/hakuteuliwa.....kugombea nafasi
ya
2. Sababu.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saimi ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi
5. Tarehe.....
6. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

FOMU Na. IV

**TAMKO LA MGOMBEA LA KUHESHIMU NA KUTEKELEZA TARATIBU ZA
MAADILI YA UCHAGUZI WA SERIKALI ZA MITAA MWAKA 2019**

(Formu hii ijazwe na kurudishwa pamoja na Formu ya Utensi)

Mimi.....ambaye ninatarajia kuwa mgombea wa nafasi
yaniliyependekezwa na Chama
cha..... kilichosajiliwa kwa mujibu wa
Sheria ya Vyama vya Siasa, Sura ya 258 ninatamka kuwa nitaheshimu na kutekeleza Taratibu
za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019 wakati wote wa uchaguzi.

Ninatoa Tamko hili nikiamini kuwa yote nilyoeleza hapo juu ni kweli kwa kadri ya ufahamu
wangu.

Saini ya Mgombea.....

Anwani.....

Namba ya Simu.....

Tamko hili limetolewa mbele yangu saa..... tarehe..... mwezi.....
Mwaka 20.....

Saini.....

Jina.....

Wadhifa **MSIMAMIZI WA UCHAGUZI/MSIMAMIZI MSAIDIZI WA UCHAGUZI***

*futa isiyohitajika.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

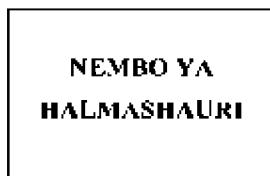
Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

JEDWALI LA TATU

(Limerengenzo wa chini ya Kanuni ya 33)

FOMU Na. V

**KARATASI YA KUPICIA KURA KWA NAFASI YA MWENYEKITI WA
KIJJI MWAKA 2019**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

FOMU Na. VI

**KARATASI YA KUPIGIA KURA KWA NAFASI YA MWENYEKITI WA
KITONGOJI 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA YEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

FOMU Na. VII

**KARATASI YA KUPIGIA KURA NAFASI YA UTUMBE WA HALMASHAURI YA
KIJJI KUNDI MCHANGANYIKO MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

POMU №. VIII

**KARATASI YA KUPIGIA KURA NAFASI YA IJUMBE WA
HALMASHAURI YA KIJJI KUNDI LA WANAWAKE MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

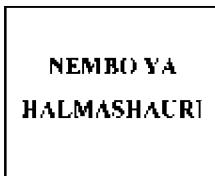
Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

JEDWALI LA NNE

(Limetengenzwa chini ya Kamati ya 39, 40 na 41)

FOMU Na. IX

**FOMU YA MATOKEO YA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA
KIJIKI/KITONGOJI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI(KE/ME)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10					

Idadi ya waliojiandikisha kupiga kura	
Idadi ya waliopiga kura	
Idadi ya kura halali	
Idadi ya kura zilizoharibika	
Jina la Msimamizi wa Kituo	

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

Saini..... Tarehe.....
Muhuri wa Msimamizi wa Kituo.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

FOMU Na. X

**FOMU YA MATOKEO YA UCHAGUZI WA WAJUMBE WA
HALMASHAURI YA KIJJI KUNDI MCHANGANYIKO/KUNDILA
WANAWAKE**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI (KE/MIE)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
	Idadi ya waliojianiandikisha kupiga kura				
	Idadi ya waliofiga kura				
	Idadi ya kura halali				
	Idadi ya kura zilizoharibika/kukatalifiwa				
	JUMLA				
	Jina la Msimamizi wa Kituo				

Saini..... Tarehe.....

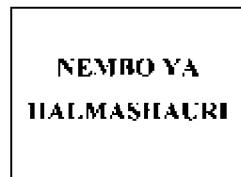
Muhuri wa Msimamizi wa Kituo.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

FOMU Na. XI

**FOMU YA MATOKEO YA JUMLA YA UCHAGUZI WA MWENYEKITI
WA KIJJI/KITONGOJI**

NR.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI(KE/ME)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10					
Idadi ya waliojisandikisha kupiga kura					
Idadi ya waliopiga kura					
Idadi ya kura halali					
Idadi ya kura zilizoharibika					
Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi					

Saini.....tarche.....
Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

FOMU Na. XII

**FOMU YA MATOKEO YA JUMLA YA UCHAGUZI WA WAJUMBE WA
HALMASHAURI YA KIJJI KUNDI MCHANGANYIKO/ KUNDI LA
WANAWAKE**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI (KE/ME)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
Idadi ya waliojijendikisha kupiga kura					
Idadi ya walijopiga kura					
Idadi ya kura halali					
Idadi ya kura zilitoharibika/kukataliwa					
JUMLA					
Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi					

Saini.....tarche.....

Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

JEDWALI LA TANO

(Limerengenezwa chini ya Kanuni ya 47(4))

VIAPO

(a) Kiapo cha Uaminifu

"Mimi naapa/natamka kwa dhati kwamba nitatumikia vyema na kwa moyo thabiti Jamhuri ya Muungano wa Tanzania katika kazi yangu kama katika Ilahimashauri ya na katika kutimiza wajibu wa nafasi hiyo nitawatendea haki watu wote kwa mujibu wa Katiba, Sheria na Kanuni za Uchaguzi wa Serikali za Mitaa na kwa vyovyothe vile sitatoa siri zinazohusu majukumu yangu isipokuwa kwa mujibu wa sheria. Ewe Mweneze Mungu, nisaidie."

Kiapo/Tamko hili limetolewa hapa:

Na.....

Leo tarehe..... Mwezi wa..... Mwaka 20.....

Mbele ya:

Jina:.....

Saini:.....

Wadhifa:.....

Anuanı:.....

(b) Kiapo cha Utii na Uadilifu

"Mimi naapa/natamka kwa dhati kwamba nitatumikia Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa wadhifa wangu wa kwa uaminifu, kwa uwendo na moyo wangu wote na kwamba nitahifadhi, nitalinda na kutetca Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Sheria za Tanzania na Maadili ya Viongozi wa Umma kama yalivyowekwa kwa mujibu wa Sheria. Ewe Mweneze Mungu nisaidie"

Kiapo/Tamko hili limetolewa hapa:

Na.....

*Kamuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Senkali Na. 373 (Linaendelea)

Loo tarche..... Mwezi wa.....Mwaka 20.....

Mbele ya:.....

Jinat:.....

Cheo:.....

Saini:.....

Anuani:.....

JEDWALI LA SITA

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 51)

TARATIBU ZA MAADILI

1.0 Jina, Mntumizi, Wahusika wa Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019

1.1 Jina na Tarehe ya kuanza kutumika

Taratibu hizi zitajulikana kama Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa za Mwaka 2019.

1.2 Wahusika wa Taratibu za Maadili

Wahusika wa taratibu za Maadili hizi watakuwa wafuatao:-

- (a) Vyama vya Siasa;
- (b) Wagombea;
- (c) Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania; na
- (d) Wasimamizi wa Uchaguzi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi.

2.0 Taratibu za Maadili

2.1 Wajibu wa Vyama vya Siasa na Wagombea

Kila Chama cha Siasa na Wagombea watatakiwa kuzingatia yafuatayo:-

- (a) kuheshimu na kutekeleza Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi itakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni pamoja na kuzingatia matakwa ya Sheria nyingine za nchi katika kipindi chote cha Uchaguzi;
- (b) kuelimisisha, kuhunaisisha na kuwasisitiza wanachama na wafuasi wao kuheshimu Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi itakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni pamoja na Sheria nyingine za nchi katika kipindi chote cha Uchaguzi;
- (c) kuzingatia ratiba ya mikurano ya kamjeni;
- (d) kwa kushirikiana na wanachama na wafuasi wa Vyama vingine vya Siasa kuhakikisha kuwa wanachukua hatua za makusudi ili:-
 - (i) kufanya Uchaguzi uwe huru na wa haki;

- (ii) kuzuia vitendo vya vurugu na vitisho;
 - (iii) kukataa aina yoyote ya ubaguzi katika misingi ya jinsia, maumbile, ulemavu, ukabila, dini au rangi; na
 - (iv) kueneza taari fa sahihi kuhusu mchukato wa Uchaguzi;
 - (e) kuchapisha vijitabu, vipeperushi, vitini, mabango na machapisho ya aina yoyote yanayoclezca sera zao baada ya kuidhinishwa na Msimamizi wa Uchaguzi;
 - (f) kutumia vyombo vya habari kutangaza sera zao kwa kuzingatia sheria zinazosimamia vyombo vya habari na Miongozo ya Uchaguzi;
 - (g) kujenga mazingira ambayo yatawezesha Uchaguzi kufanyika kwa uburu na haki, ikiwa ni pamoja na kuwezesha makundi maalum kushicikii kikamilifu katika Uchaguzi;
 - (h) kuhakikisha hijabhi na usali wa mazingira katika kusamheze matangazo ya kampeni;
 - (i) kuondoa mabango, matangazo na machapisho ya aina yoyote ile yaliyotumika wakati wa kampeni katika schemu za wazi baada ya Uchaguzi;
 - (j) kutoa taerila mara moja kwa mamlaka busika wanapofahamu au wanapoona tukio linalowezza kusubabisha vurugu au uvunjifu wa umani;
 - (k) kuhakikisha kuwa wanafanya kampeni kwa kuzingatia misingi inayolenga kutangaza sera za Vyama vyao pasipo kujenga chuki, kusababisha misarakanano na migawanyiko katika jamii;
 - (l) kuchukua hatua za Iazima kuhakikisha kuwa hakuna migongano ya mikutano ya kampeni na Vyema vingine;
 - (m) kukataza wanachama au wafiasi kutamka kauli mbiu, kuonesha ishara za Vyama vyao, au kucaa sare zenye rangi ya Chama chao katika mikutano ya hadhara ya Vyama vingine; na
 - (n) kuwaelekeza Mawakala wao watakaokuwepo katika Vituo vya kupigia, kuhesabia na kojumlishia kura kutekeleza majukumpu yao kwa mujibu wa Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi.
- 2.2 Mombio yasinyotakiwa kufanya na Vyama vya Siasa na Wagombe**
Kila Chama cha Siasa au Mgombea hatatakiwa kufanya yafuatayo:-
- (a) kusababisha au kufanya fujo au vurugu ya aina yoyote katika Mikutano wake au wa Chama kingine;
 - (b) kutumia lugha ya matusi, kashifa, kejeli, udhalilishaji na vitisho au lugha inayochochea uvunjifu wa amani au kuashiria ubaguzi wa kijinsia, dini, rangi, ulemavu au maumbile kwenye mikutano ya kampeni;

- (c) kubeba sanamu, kinyago au kitu chochote ambacho kinaonyesha kudhalilisha, kukebehi, kufedhehesha au kukejeli Chama kingine cha Siasa au Mgombes au Kiongozi wa Chama kingine cha Siasa au Serikali katika mukutano wowote wa kampeni za Uchaguzi;
- (d) kulimia vipaza sauli vya aina yoyote kwa shughuli za kisiwa mara baada ya muda wa kampeni za Uchaguzi kumalizika;
- (e) kuchafua, kubandua au kuharibü kwa namna yoyote ile matangazo ya kampeni ya Vyama vingine vya Siasa na matangazo mengine yanayotolewa na Mamlaka za Uchaguzi;
- (f) kubandika mabango ya kampeni, matangazo au mchoro wowote kwenye nyumba, majengo au vyombo vya usafiri vya watu bimafsi au taasisi mbalimbali bila idhini ya wamiliki busika;
- (g) kubandika mabango ya kampeni, matangazo au mchoro wowote kwenye nyumba za ibeda, taasisi za dini na majengo ya Serikali na taasisi zake;
- (h) kutoa rushwa ili kumshawishi mtu yeyote kupiga kura, kugombea au kujitoa katika kugombea nafasi ya uongozi;
- (i) kuzuia mtu yeyote, watu au wafuasi wa vyama vingine kubuduria mukutano ya kampeni au kupiga kura;
- (j) kukodi au kutumia usafiri wa aina yoyote kubeba na kusafirisha wapiga kura kwa madhumuni ya kushawishi kupigiwa kura.

2.3 Maadili wakati wa kupiga, kuhesabu, kujumlisha kura na kutangaza matokeo ya Uchaguzi

2.3.1. Yanayotakiwa Kufanywa

- (a) Vyama vya Siasa na Wagombea watahakikisha kuwa Mawakala wao wanakula kiaopo na kukiwasilisha kwa Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kabla ya siku ya Uchaguzi;
- (b) Mawakala wa Vyama vya Siasa, Vyama vya Siasa na Wagombea watakuwa na wajibu wa kushirikiana na Wasinamizi wa Uchaguzi, Wasinamizi Wasaidizi wa Uchaguzi na Wasinamizi wa Vituo katika vituo vya kupigia kura kwa kuzingatia Kaumi za Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi;
- (c) Viongozi wa Vyama vya Siasa walikuwa na wajibu wa kuwaelimisha wanachama na wafuasi wao kuwa, watatakiwa kuondoka eneo la kupigia Kura mara tu wamalizipo kupiga kura na kama ilewalsizmo kubakia katika eneo hilo watatakiwa kukaa umbali wa mita mia mbili kutoka kituo cha kupigia kura.

2.3.2 Mambo yasiyotakiwa kufanywa

- (a) Kampeni za uchaguzi huzilaruhusiwa siku ya upigaji kura. Hii ni pamoja na kuvaavazi lolote an kuwa na kitu chochote kinachoashiria kushawishi watu kumpigia kura Mgombes fulani au utambuzi wa

Mgombea fulani au matunizi ya chombo cha usafiri kinachoashiria utambuzi wa Chama au Mgombwea wa Chama chohote;

- (b) Viongozi wa Vyama vya Siasa, Wagonibea na wafuasi wao watatakiwa kujiepusha na vitendo vinavyoweza kusababisha fujo au vurugu katika vituo vya kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura;
- (c) Hakuna mtu atakayeruhusiwa kutumia simu ya kiganjani ndani ya kituo cha kuhesabu na kujumlishia kura isipokuwa Msimamizi na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi na mlini wa kituo cha kupigia kura ambao watalumia simu zao pale itakapobidi kwa shughuli za Uchaguzi tu na simu hizo wakati wote ziwe zimecondolewa mlilo na ziwe kwenye intetemo;
- (d) Kiangozi au Mtendaji au mwanaachama au mfuasi wa Chama cha Siasa hatatakiwa:
 - (i) kuvamia au kukaa kwa nguvu ndani ya kituo **cha kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura;**
 - (ii) kuwahamasisha wanachama au waliasi kupiga kura zaidi ya mara moja katika Uchaguzi mmoja;
 - (iii) kununua kura au kutoa rushwa au aina yoyote ya malipo ya fedha au vifaa kwa mpiga kura au Msimamizi na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
 - (iv) kutumia iugha ya matusi kwa Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo katika kituo cha kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura.

3.0 Wajibu wa Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania

Serikali itakuwa na Wajibu wa:

- (a) kutoa fursa sawa kwa wadau wote wa Uchaguzi bususan Vyama vya Siasa na Wagonibea ili kuendesha shughuli zao za kisiasa wakati wa Uchaguzi kwa uhuru na kuzingatia sheria za nchi;
- (b) kuhakikisha hali ya usalama, amani na utilifu wakati wote wa Uchaguzi;
- (c) kuhakikisha kuwa viongozi na watendaji wake wanazinguliu ipasavyo ukomo wa madaraka yao katika shughuli za Uchaguzi.

4.0 Taratibu za Maadili kwa Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi

4.1 Mambo wanayotakiwa Kufanya

Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi watakuwa na wajibu wa kupanga, kusimamia na kuendesha Uchaguzi katika misingi inayowezeshwa Uchaguzi kuwa huru na wa haki kwa kufanya yaafuatayo:-

- (a) kuzingatia Katiba ya Nchi, Kanuni za Uchaguzi na Sheria nyingine za nchi;
- (b) kuvipatia Vyama vya Siasa ratiba na taarifa za Uchaguzi mapema;
- (c) kutoa Elimu ya Mpiga Kura, kusimamia na kuratibu taasisi na watu wanaotoa Elimu ya Mpiga Kura;

- (d) kutoa mafunzo kwa wanaohusika na Uchaguzi ili kuwawczesha kuendesha uchaguzi kwa ufanisi;
- (e) kuvipatia Vyama vya Siasa Kanuni, Miongozo ya Uchaguzi na Nyaraka nyininge zinazohusiana na Uchaguzi;
- (f) kukemca vitendo vycinyc nia ya kuharib Uchaguzi vinavyowecza kufanywa na Viongozi wa Vyama vya Siasa, Wagombea au wafuasi wao;
- (g) kuendesha na kuziwezesha Kamati za kusimamia Maadili ya Uchaguzi na kusimamia utekelezaji wa msamuvi yanayotolewa na Kamati hizo;
- (h) kukutana na Vyama vya Siasa pale inapobidi kujadili masuala mbalimbali yanayohusu Kamponi za Uchaguzi na Uchaguzi wenyeewe;
- (i) kuhakikisha kuwa hakuna mtu yeyote atakayefanyiwa uonevu au kukoreshwa haki wakati wa shughuli za Uchaguzi;
- (j) kutambua majukumu ya Vyama vya Siasa, Wagombea na Mawakala wao;
- (k) kuandaa na kipeleka kwa wakati vifaa kwenye vituo vya kupigia kura;
- (l) kuendesha zoezi la Uchaguzi kwa uwazi, haki na uedili fu.

4.2 Mambo yasiyotakiwa kufanywa na Wasimamizi na Washinamizi Wasaidizi wa Uchaguzi

- (a) kuperendelea Chama chochote cha Siasa au Mgombwe yeyote;
- (b) kubadili ratiba za Kamponi za Uchaguzi bila kuvishirikisha Vyama vya Siasa;
- (c) kuchelawa au kipeleka vifaa punguhi katika vituo vya kupigia kura bila sababu za msingi;
- (d) kuchelawa kutangaza Matokeo ya Uchaguzi bila sababu za msingi.

5.0 Usimamizi wa Utekelezaji wa Taratibu za Maadili ya Uchaguzi

5.1 Kamati za Maadili za kusimamia Utekelezaji wa Taratibu za Maadili ya Uchaguzi

Kutakuwa na Kamati za Maadili zifuatazo zitakazoundwa na Msimamizi wa Uchaguzi:-

- (a) Kamati ya Maadili ya Halmashauri; na
- (b) Kamati ya Maadili ya Kata.

5.2 Muundo wa Kamati za Taratibu za Maadili ya Uchaguzi

5.2.1 Kamati ya Maadili ya Halmashauri

Kamati ya Maadili ya Halmashauri itakuwa na wajumbe wafuatazo:-

- (a) Msimamizi wa Uchaguzi katika Halmashauri ambaye atakuwa Mwenyekiti wa Kamati;
- (b) Mjumbe immoja kutoka kila Chama cha Siasa kinachoshiriki Uchaguzi katika Halmashauri;
- (c) Mjumbe immoja atakayewakilisha Serikali ambaye atateuliwa kwa maandishi na Katibu Tawala wa Wilaya husika; na

(d) Afisa Uchaguzi ambaye atakuwa ni Katibu wa Kamati ya Maadili ya Uchaguzi.

5.2.2 Kamati ya Maadili ya Kata

Kamati ya Maadili ya Kata itakuwa na wajumbe wafuatao:-

- (a) Msimamizi Msaidizi ngazi ya Kata husika ambaye atakuwa Mwenyekiti wa Kamati;
- (b) Mjumbe mmoja kutoka kila Chama cha Siasa kinachoshiriki katika Uchaguzi kwenye Kata;
- (c) Mjumbe mmoja atakayeiwakilisha Serikali atakayeteuliwa kwa maandishi na Katibu Tawala wa Wilaya husika; na
- (d) Katibu ambaye ni Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ngazi ya kijiji atakayeteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi.

5.2.3 Utouji wa taarifa za Kamati za Maadili

Itakuwa ni marufuku kwa mtu, mgombea, Chama cha Siasa au mjumbe wa Kamati ya Maadili ambaye siyo Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili kutoa taarifa yoyote kuhusu maamuzi ya Kamati au suala lolote lilibopo mbele ya Kamati.

5.3 Uwasilishaji wa Malalamiko

Mgombea yeyote, Wasimamizi au Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi, Serikali au Chama chenye Mgombea kinachoamini kwamba Maadili ya Uchaguzi yanockiukwa kitawasilisha malalamiko kwa Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili ya Kata kwa maandishi.

5.4 Muda wa kuwasilisha Malalamiko

Malalamiko yoyote yatalakiwa kuwasilishwa ndani ya siku tatu tangu kutokea kwa tukio linalolalamiikiwa.

5.5 Kuitisha kikao cha Kamati ya Maadili ya Uchaguzi

Mwenyekiti wa Kamati husika baada ya kupokea malalamiko na kujiridhisha kuwa Taratibu za Maadili zimekiukwa atatakiwa kuitisha kikao ndani ya siku mbili.

5.6 Namna ya kushughulikia Malalamiko

- (a) Malalamiko yote yatajadiliwa na kuanuliwa katika kikao cha Kamati ya Maadili ya Kata husika;
- (b) Kamati itashughulikia malalamiko na kutoa uamuzi wake mapema iwezekanavyo;
- (c) Baada ya kupokea malalamiko, Kamati itamtaka aliyelalamikiwa kuwasilisha utetezi wake kwa maandishi ndani ya siku mbili tangu kupokea malalamiko;

- (d) Katika kushughulikia malalamiko, Kamati inaweza kumwita mtu yeyote kutoa maelezo ili kusaidia Kamati kufikia maamuzi ya haki;
- (e) Akidi ya Kikao cha Kamati husika itakuwa zaidi ya nusu ya wajumbe wote wa Kamati;
- (f) Kamati ya Maadili ya Uchaguzi itaemua malalamiko yote baadu ya kusikiliza au kupata maelezo ya utetezi kutoka kwa pande zote mbili ambazo ni mlalamikaji na mlalamikiwa ndani ya siku mbili isipokuwa kama upande unaolalamikiwa utashindwa kuwasilisha maelezo ya utetezi katika moda ulioainishwa Kamati inaweza kulanya uamuza;
- (g) Maamuzi yatakayofikiwa na Kamati ya Maadili ya Kata yatakelezewa na pande zinazohusika na maamuzi hayo;
- (h) Ikitokea kuna umuhimu wa kufanya maamuzi kwa kupiga kura, wawakilishi wa Mlalamikaji na Mlalamikiwa hawaturuhusiwa kupiga kura;
- (i) Malalamiko yatakayoshughulikiwa na Kamati za Maadili ni yale tu yaliyotokea katika kipindi cha Kampeni;
- (j) Malalamiko yatakayotokena siku ya Upigaji Kura yateshughulikiwa kwa kuzingatia Kanuni za Uchaguzi;
- (k) Kamati itakuwa na mamlaka ya kuchunguza malalamiko yote yatakayowasilishwa kabla ya kufanya maamuzi;
- (l) Kamati insaweza kuelekeza malalamiko mengine kwenye mamiaka zinazohusika kama itakavyoona inafaa kwa hatua zinazostahili.

5.7 Rufaa Dhidi ya Maamuzi

- (a) Upande ambao bautaridhika na uamuza wa Kamati ya Maadili ya Kata, utakuwa na haki ya kukata rufaa kwa Kamati ya Maadili ya Halmashauri ndani ya siku mbili tangu uamuza wa Kamati ya Maadili ya Kata ulipotolewa; na
- (b) Uamuza utakaotolewa na Kamati ya Maadili ya Halmashauri utakuwa ni wa mwisho.

5.8 Malalamiko dhidi ya Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

- (a) Pale ambapo malalamiko yaliyowasilishwa ni dhidi ya Msimamizi wa Uchaguzi, ambaye ni Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili ya Uchaguzi, Msimamizi au Msimamizi Msaidizi, Msimamizi wa Uchaguzi hataendesha Kikao hicho, isipokuwa Katibu Tawala wa Mkoa atateua Afisa ycyote wa Umma Mwandamizi kutoka Sekretarieti ya Mkoa kuwa Mwenyekiti wa kikao hicho;
- (b) Iwapo Kamati itaona kuwa Msimamizi amekosea Kamati itamtaka Msimamizi wa Uchaguzi kurekebisha tatizo linalolalanikiwa mapema iwezekanavyo.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji*

Tangazo la Serikali Na. 373 (Linaendelea)

5.9 Malalamiko Dhidi ya Serikali

Kamati ya Maadili ya Kata itapokea malalamiko yatakayotolewa dhidi ya Serikali na iwepo Kamati iliona kuwa Serikali imekosea itailaka Serikali kurekebisha taitizo linalolalamikiwa mapema iwezekanavyo.

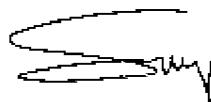
5.10 Mamlaka ya Kamati za Maadili ya Uchaguzi ngazi ya Halmashauri na Kata katika kashughulikia Malalamiko na kutoa adhabu

Kamati za Maadili ya Uchaguzi ngazi ya Halmashauri na Kata zinaweza kuchukua hatua zifuatazo:-

- (a) kuagiza upande ulio kiuka maadili kusahihisha kosa au makosa yaliyotendeka na iwepo ilalazimu, kuumba msamaha hadharani;
- (b) kutoa onyo au karipio kwa maandishi;
- (c) kutangaza jina la Chama au Mgombea aliye kiu ka Maadili na kueleza kosa au makosa yake kwa njia za Taarifa kwa Ummah, radio, televisiuni, magazeti na bina nyingine za mawasiliano;
- (d) Kamati inaweza kukisimamisha Chama au Mgombea kuendelea kufanya Kampeni za Uchaguzi kwa muda itakavyoona inafaa.

5.11 Kushindwa Kulekeleza Maamuzi ya Kamati za Maadili

Pale ambapo Mgombea au Chama kitashindwa kulekeleza maamuzi ya Kamati husika, Kamati ya Maadili ya Uchaguzi inaweza kukisimamisha Chama husika kufanya kampeni za Uchaguzi.

DODOMA

25/04/2019

SELEMANI S. JAFU (Mb)

*Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais-Tawala za
Mikoa na Serikali za Mitaa*

TANGAZO LA SERIKALI NA. 374 la tarehe 26/04/2019

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI)

SURA 288

KANUNI ZA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA
KIJINI, WAJUMBE WA HALMASHAURI YA KIJINI
NA MWENYEKITI WA KITONGOJI KATIKA
MAMLAKA ZA MIJI ZA MWAKA 2019

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

TANGAZO LA SERIKALI NA. 374 la tarehe 26/04/2019

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI)

SURA 288

Zimetungwa chini ya Kifungu 87A

**KANUNI ZA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA KIJJI, WAJUMBE WA
HALMASHAURI YA KIJJI NA MWENYEKITI WA KITONGOJI KATIKA
MAMLAKA ZA MIJI ZA MWAKA 2019**

MPANGILIO WA KANUNI

Kanuni	Jina	Uk
1	Jina	144
2	Eneo la matumizi na tarehe ya kuanza kutumika	144
3	Tafsiri	144
4	Tangazo la uchaguzi kwa umma	146
5	Majina na mipaka ya Vijiji na Vitongoji	146
6	Mwenyekiti na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji	146
7	Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi	146
8	Kuzingatia sheria, karuni, maelekezo na matangazo	147
9	Maelekezo kuhusu uchaguzi	147
10	Orodha ya Wapiga Kura	148
11	Uandikishaji wa Wapiga Kura	148
12	Pingamizi kuhusu uandikishaji	149
13	Sifa za mpiiga kura	150
14	Kupoteza sifa ya kupiga kura	150
15	Sifa za Mgombea	150
16	Kupoteza sifa ya kuwa Mgombea	150
17	Muda wa kuchukua na kurudisha fomu za uteuzi	151
18	Utaratibu wa uteuzi wa Wagombea	152

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendeleo)

19	Kupita bila kupingwa.....	152
20	Kujitoa kwa Mgombea.....	153
21	Kufariki kwa Mgombea.....	153
22	Ukomo wa kuwa madarakani.....	154
23	Pingamizi kuhusu uteuzi.....	154
24	Kamati ya Rufaa	155
25	Sifa za Wajumbe wa Kamati ya Rufaa	155
26	Majukumu ya Kamati ya Rufaa	155
27	Kampeni za Mchaguzi	156
28	Wajibu wa Jeshi la Polisi.....	156
29	Mabadiliko ya ratiba.....	156
30	Masharti ya kampeni.....	157
31	Mahali, vituo na muda wa kupigia kura.....	157
32	Masanduku ya kura.....	158
33	Karatasi za kupigia kura.....	158
34	Utambulisho wa mpiga kura.....	158
35	Upigaji kura.....	159
36	Usaidizi kwa wenyewe mahitaji maalum	160
37	Kuahirisha upigaji kura	160
38	Kuhesabu kura	160
39	Matokeo ya Mwenyekiti wa Kitongoji	161
40	Matokeo ya Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji	161
41	Matokeo ya Mwenyekiti wa Kijiji	163
42	Taratibu za kurudia Uchaguzi	163
43	Masuala yasiyobatilisha matokeo	163
44	Malalamiko kuhusu uendeshaji wa Mchaguzi	163
45	Nafasi wazi	164
46	Uchaguzi Mdogo	164
47	Kiapo	165
48	Makosa ya Mchaguzi	165
49	Kinga	166
50	Waangalizi wa ndani wa Mchaguzi	167
51	Taratibu za Maadili	167
52	Miongozo	167
53	Elimu ya Mpiga Kura	167
54	Kufutwa kwa Kanuni za Uchaguzi Tangazo la Serikali Na.321 la Mwaka 2014	167

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

**SEHEMU YA KWANZA
MASI IAKTI YA UTANGULIZI**

Jina	1. Kanuni hizi zitajulikana kama Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji za Mwaka 2019.
Eneo la maktumizi na tarehe ya kuanza kutumika	2. Kanuni hizi zitatumika katika Vijiji na Vitongoji vyote viliiyomo katika maeneo ya Mamlaka za Miji na zitaanza kutumika mara baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali.
Tafsiri	3. Katika Kanuni hizi isipokuwa pale itakavyoelezwa vinginevyo:-

“Chama cha Siasa” maana yake ni Chama cha Siasa kilichopata usajili wa kudumu kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Siasa;

“Kijiji” maana yake ni Kijiji kilichomo katika eneo la Mamlaka za Miji;

“Kitongoji” maana yake ni sehemu ya eneo la utawala katika Kijiji kilichopo ndani ya Mamlaka za Miji;

“Mamlaka ya Uchaguzi” maana yake ni Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa.

“mkazi” maana yake ni raja wa Tanzania ambaye anaishi kwenye eneo la Kijiji au Kitongoji na ambaye ana kaya au anaishi katika kaya au taasisi iliyopo katika eneo la Kijiji au Kitongoji;

“Msimamizi wa Uchaguzi” maana yake ni mtumishi yeyote wa umma atakayeteuliwa na Mamlaka ya Uchaguzi kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi;

“Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi” maana yake ni mtumishi yeyote wa umma aliyeleteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi kuwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi chini ya Kanuni hizi;

“Mtendaji wa Kijiji” maana yake ni mtendaji mkuu wa shughuli za Serikali katika Kijiji na ni pamoja na mtumishi yeyote wa umma atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mtendaji wa Kijiji kwa mujibu wa Kanuni hizi; |

katika utumishi wa umma;

"Orodha ya Wapiga Kura" maana yake ni orodha ya majina ya wapiga kura iliyoandalisha chini ya Kanuni hizi;

Sura 357

"raia" maana yake ni raia wa Tanzania kwa mujibu wa Sheria ya Uraia;

"sehemu ya matangazo ya uchaguzi" maana yake ni sehemu maalum iliyotekeliwa na Msimamizi wa Uchaguzi kwa ajili ya kutolea matangazo au taarifa mbalimbali za uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi;

"siku ya uteuzi" maana yake ni siku ya kutangaza majina ya wanaostahili na wasiostahili kugombea nafasi za uongozi chini ya Kanuni hizi;

"Uchaguzi" maana yake ni Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji;

"Uchaguzi Mdogo" maana yake ni uchaguzi ambao utafanyika baada ya kuwepo kwa nafasi wazi ya Mwenyekiti wa Kijiji, Mwenyekiti wa Kitongoji au Mjumbe wa Halmashauri ya Kijiji;

"wakati wa uchaguzi" maana yake ni muda ambao uchaguzi wa kawaida au Uchaguzi Mdogo unafanyika kwa mujibu wa Kanuni hizi na unaanzia tarehe ya tangazo la uchaguzi hadi matokeo ya uchaguzi yanapotangazwa;

"Waziri" maana yake ni Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

**SEHEMU YA PILI
TANGAZO LA UCHAGUZI**

Tangazo la
uchaguzi kwa
umma

4. (1) Kutakuwa na uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji ambao utafanyika kwa mujibu wa Kanuni hizi baada ya Waziri kutoa Tangazo la Uchaguzi kwa umma.
- (2) Tangazo la Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) litatolewa katika magazeti ya Kiswahili na Kiingereza yanayosambazwa nchi nzima na katika vyombo mbalimbali vya habari siku tisini kabla ya siku ya uchaguzi.
- (3) Tangazo litakalotolewa na Waziri litaelekeza mambo yafuatayo:
- (a) ratiba ya uchaguzi na shughuli zinazohusika na; na
- (b) masharti muhimu ya uchaguzi kwa mujibu wa Sheria na Kanuni hizi.

Majina na mipaka
ya Vijiji na
Vitongoji

5. Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza katika schemu ya matangazo ya Uchaguzi majina na mipaka ya Vijiji na Vitongoji viliwyomo katika eneo la Halmashauri husika kwa kuzingatia orodha ya Vijiji na Vitongoji iliyotangazwa katika Gazeti la Serikali siku sabini na mbili kabla ya siku ya

Uchaguzi kwa ajili ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji.

Mwenyekiti na
Wajumbe wa
Halmashauri ya
Kijiji

6. (1) Halmashauri ya Kijiji itakuwa na Wajumbe ambao idadi yao haitazidi wajumbe ishirini na watano.
- (2) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji watakuwa ni:
- (a) Mwenyekiti wa Kijiji;
- (b) Wenyeviti wa Vitongoji viliwyomo katika eneo la Kijiji; na
- (c) Wajumbe watakaochaguliwa wakiwemo wanawake wasiopungua theluthi moja ya wajumbe wote wa Halmashauri ya Kijiji.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

- Wasimamizi na
Wasimamizi
Wasaidizi wa
Uchaguzi
7. (1) Kutakuwa na Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo au mtumishi wa umma atakayeteuliwa kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi.
(2) Mtu hatateuliwa kuwa Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo endapo ni:
(a) Kiongozi wa chama cha siasa;
(b) Mgombea;
(c) Ilakimu au Jaji;
(d) Kiongozi wa dini;
(e) Askari wa jeshi lolote;
(f) Katibu Tawala wa Wilaya ;
(g) Katibu Tawala wa Mkoa;
(h) Mkuu wa Wilaya; au
(i) Mkuu wa Mkoa.
- Kuzingatia sheria,
kanuni, maelekezo
na matangazo
8. Kila Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Wajumbe wa Kamati ya Rufani au mtumishi wa umma atakayeteuliwa kusimamia Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi atasimamia Uchaguzi kwa kuzingatia sheria, kanuni, maelekezo na matangazo yatakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi.

**SEJIEMU YA TATU
MAELEKEZO YA UCHAGUZI**

- Maelekezo kuhusu
uchaguzi
9. (1) Msimamizi wa Uchaguzi atatoa maelekezo ya Uchaguzi siku sitini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi.
(2) Maelekezo ya Uchaguzi, kwa mujibu wa Kanuni hizi, yataelekeza mambo yafuatayo:
(a) tarehe ya kufanyika kwa Uchaguzi;
(b) muda na sehemu ya kuandikisha wapiga kura;
(c) muda na mahali pa kufanya Uchaguzi;
(d) kuwataka wakazi wote wenyewe sifa za kupiga kura kushiriki Uchaguzi;
(e) kuwataka wakazi wenyewe umri wa miaka ishirini na moja au zaidi wanaotaka kugombea nafasi ya uenyeKITI wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyeKITI wa Kitongoji kuchukua fomu za kugombea

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

zitakazopatikana kwenye ofisi ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;

- (f) tarehe na muda wa kuchukua na kurudisha fomu za maombi ya kugombea uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (g) siku ambayo uteuzi utafanyika na sehemu ya matangazo ya uchaguzi ambapo fomu za wagombea zitabandikwa;
- (h) muda wa kuweka pingamizi dhidi ya uteuzi na kusikilizwa kwa pingamizi;
- (i) tarehe ya kusikiliza rufaa dhidi ya uamuvi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (j) kipindi cha kuendesha mikutano ya kampeni za uchaguzi; na
- (k) masuala mengine yanayohusu Uchaguzi.

Orodha ya Wapiga Kura	10.	(1) Kutakuwa na Orodha ya Wapiga Kura kwa ajili ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji. (2) Kwa madhumuni ya Kanuni Ndogo ya (1), Msimamizi wa Uchaguzi atafanya uteuzi wa watumishi wa umma watakaoandikisha na kuandaa Orodha ya Wapiga Kura katika Vitongoji siku hamsini na mbili kabla ya siku ya Uchaguzi. (3) Watendaji wa Vijiji na Kata hawatateuliwa wala hawataruhusiwa kuandikisha au kuandaa Orodha ya Wapiga Kura.
Uandikishaji wa Wapiga Kura	11.	(1) Uandikishaji na uandaaji wa Orodha ya Wapiga Kura uteanza siku ya arobaini na saba kabla ya siku ya Uchaguzi na utafanyika kwa muda wa siku saba kwa kutumia fomu iliyoinishwa katika Jedwali la Kwanza la Kanuni hizi katika majengo ya umma na pale ambapo hakuna jengo la umma, uandikishaji utafanyika kwenye sehemu ambayo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa amekubaliana na Viongozi wa Vyama vya Siasa. (2) Vituo vya uandikishaji wa wapiga kura vitafunguliwa saa mbili kamili asubuhi na kufungwa saa kumi na mbili kamili jioni. (3) Chama cha Siasa kitaruhusiwa kuteua wakala wake kwa kila kituo cha uandikishaji wa wapiga kura wakati wa uandikishaji wa wapiga kura. (4) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika sehemu ya matangazo ya uchaguzi nakala ya Orodha ya Wapiga Kura siku moja baada ya

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

kukamilika kwa uandikishaji wa wapiga kura na atalunza nakala halisi ya Orodha hiyo.

- (5) Mkazi ambaye amejiandikisha katika Orodha ya Wapiga Kura atakuwa na haki ya kukagua Orodha ya Wapiga Kura katika muda wa siku saba tangu tarehe ya Orodha hiyo kubandikwa sehemu ya matangazo ya uchaguzi ili:
- (a) kuweka pingamizi kuhusu usalihii wa Orodha hiyo;
 - (b) kuomba Orodha irekebishwe kwa:-
 - (i) kuongeza jina lake;
 - (ii) kubadilisha taarifa zilizoko katika Orodha hiyo; au
 - (iii) kufuta jina lilieorodheshwa kwa vile aliyenorodheshwa amefariki.

- Pingamizi kuhusu
uandikishaji
12. (1) Mkazi ambaye amejiandikisha katika Orodha ya Wapiga Kura anaweza kuweka pingamizi dhidi ya mtu kuandikishwa kuwa mpiga kura kabla ya kumalizika kwa muda wa kukagua Orodha ya Wapiga Kura.
- (2) Pingamizi chini ya Kanuni Ndogo ya (1) litawasilishwa kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ambaye atatakiwa kutoa uamuvi kuhusu pingamizi lililowekwa ndani ya siku mbili tangu tarehe ya mwisho ya ukaguzi wa Orodha ya Wapiga Kura.
- (3) Endapo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataridhika na pingamizi lililowekwa chini ya Kanuni hii, atarekebisha Orodha ya Wapiga Kura iliyotangazwa baada ya muda wa siku mbili isipokuwa kama uamuvi wake umekatiwa rufaa.
- (4) Endapo mtu aliyweweka au aliywewekewa pingamizi hatoridhika na uamuvi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kuhusu pingamizi lililowasilishwa kwake, mtu huyo atawasilishwa rufaa kwa Msimamizi wa Uchaguzi ndani ya muda wa siku mbili tangu kutolewa kwa uamuvi wa pingamizi.
- (5) Msimamizi wa Uchaguzi, baada ya kupokea rufaa hiyo, ataishughulikia na kuitolea uamuvi ndani ya muda wa siku nne tangu siku ya kupokea rufaa hiyo. Uamuvi wa Msimamizi wa Uchaguzi kuhusu rufaa iliyowasilishwa chini ya Kanuni Ndogo ya (4) utakuwa wa mwisho.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

- Sifa za kupiga kura 13. Mkazi yeoyote atakuwa na haki ya kupiga kura endapo atakuwa na sifa zifuatazo:
- (a) ni rai wa Tanzania;
 - (b) ana umri wa miaka kumi na nane au zaidi;
 - (c) ni mkazi wa eneo la Kitongoji;
 - (d) hana ugonjwa wa akili uliothibitishwa na Dakfari anayetambulika na Serikali au Bodii ya Utabibu; na
 - (e) awe amejandikisha kupiga kura katika Kitongoji husika.
- Kupoteza sifa ya kupiga kura 14. Mtu hatakuwa na haki ya kupiga kura endapo:
- (a) hana mojawapo ya sifa zilizoainishwa katika Kanuni ya 13; au
 - (b) amejandikisha kupiga kura katika kituo zaidi ya kimoja.
- Sifa za Mgombaa 15. Mkazi yeoyote wa Kitongoji anaweza kugombea uenyekiti wa Kijiji au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji endapo:-
- (a) ni rai wa Tanzania;
 - (b) ana umri wa miaka ishirini na moja au zaidi;
 - (c) ana uwezo wa kusoma na kuandika Kiswahili au Kiingereza;
 - (d) ana shughuli halali ya kumwezesha kuishi;
 - (e) ni mkazi wa eneo la Kitongoji;
 - (f) ni mwanachama wa Chama cha Siasa na amedhaminiwa na Chama hicho;
 - (g) hajawahi kupatikana na hatia kwa kosa la utovu wa uaminifu katika kipindi cha miaka mitano kabla ya tarehe ya Uchaguzi; na
 - (h) hana ugonjwa wa akili uliothibitishwa na Dakfari anayetambulika na Serikali au Bodii ya Utabibu.
- Kupoteza sifa ya kuwa mgombea 16. (1) Mtu hatakuwa na sifa za kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji endapo:
- (a) amepoteza au hana sifa za mgombea zilizoainishwa katika Kanuni ya 15;
 - (b) amchukumiwa hukumu ya kifo na Mahakama za Tanzania au anatumikia kifungo cha zaidi ya miezi sita jela;
 - (c) ana mkataba au maslahi kwenye kampuni

ambayo ina mkataba na Mamlaka ya Serikali za Mitaa ambayo anagombea nafasi ya uongozi na hajatangaza kuwepo kwa mkataba au maslahi yake kupitia kwenye gazeti linalopatikana katika eneo husika au mbao za matangazo katika ofisi ya Kijiji;

- (d) amepoteza sifa ya kupiga kura chini ya Kanuni hizi au kwa mujibu wa Sheria ye yote inayohusu makosa ya uchaguzi;
- (e) hatojaza formu ya tamko la kuheshimu taratibu za maadili; au
- (f) ataa jiriwa au kuteuliwa katika wadhifa wowote katika Utumishi wa Umma au kuchaguliwa katika nafasi ya udiwani, ubunge, uspika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, umakamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania au urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.
- (2) Kwa madhumuni ya Kanuni ya 16(1)(b):
- (a) adhabu mbili au zaidi za kifungo zinazotakiwa kutumikiwa kwa kufuatana zitachukuliwa kuwa ni adhabu tofauti iwapo kati ya adhabu hizo hakuna inayozidi miezi sita jela lakini endapo kati ya adhabu hizo kuna inayozidi miezi sita jela itachukuliwa kuwa ni adhabu moja; au
- (b) kifungo cha jela kilichosababishwa na kushindwa kulipa faini hakitohesabiwa kuwa ni adhabu ya kifungo.

**SEHEMU YA NNE
UTEUZI WA WAGOMBEA**

Muda wa
kuchukua na
kurudisha formu za
uteuzi

17. (1) Mtu ye yote anayekusudia kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji atatakiwa kuchukua formu ya uteuzi wa kugombea nafasi husika siku zisizopungua ishirini na sita kabla ya siku ya uchaguzi kwa kadri itakavyoelkezwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
- (2) Mtu aliyechukua formu kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) atatakiwa kurejesha formu husika ndani ya muda wa siku saba tangu siku ya kwanza ya uchukuaji wa formu iliyotangazwa na Msimamizi wa Uchaguzi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

- (3) Fomu za uteuzi wa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji zitatolewa na kupokelewa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kuanzia saa moja na nusu asubuhi hadi saa kumi kamili jioni.
- (4) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi hatoruhusiwa kupokea kutoka kwa mtu yeyote fomu za uteuzi zitakazowasilishwa baada ya saa kumi kamili jioni ya siku ya mwisho ya kurejesha fomu.
- (5) Fomu ya uteuzi wa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itakuwa kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Pili la Kanuni hizi.
- Utaratibu wa uteuzi wa Wagombea**
18. (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atafanya uteuzi wa wagombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji siku kumi na tisa kabla ya tarehe ya Uchaguzi kuanzia saa mbili kamili asubuhi hadi saa kumi kamili jioni.
- (2) Baada ya uteuzi kufanyika, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika majina ya wagombea wenyewe sifa na wasio na sifa za kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya kijiji au uenyekiti wa Kitongoji sehemu ya matangazo ya uchaguzi.
- (3) Endapo baada ya saa kumi kamili jioni ya siku ya mwisho ya kurejesha fomu za uteuzi kutakuwa hakuna mwombaji aliyejitekeza au kama waombaji wote walijitekeza hawana sifa zinazostahili. Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi katika siku iliyopangwa kwa ajili ya uteuzi atavitaarifu Vyama vya Siasa na wakazi wa Kijiji au Kitongoji kuhusu kukosekana kwa waombaji au kutokuwepo kwa waombaji wenyewe sifa.
- (4) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni Ndogo ya (3), Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atavitaarifu Vyama vya Siasa na wakazi wa Kijiji au Kitongoji husika kuhusu kurudiwa kwa mchakato wa uchaguzi baada ya siku arobaini kuanzia tarehe ya uteuzi.
- Kupita bila kupingwa**
19. (1) Endapo siku ya uteuzi kutakuwa na mwombaji mmoja aliyejitekeza katika nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji na mwombaji huyo akateuliwa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mwombaji huyo kuwa ni mshindi wa

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

nafasi aliyoomba kugombea kwa kupita bila kupingwa.

(2) Endapo idadi ya waombaji wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa kundi mchanganyiko yaani wanaume na wanawake au kwa kundi la wanawake waliojitekeza na kuteuliwa itakuwa sawa na idadi ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni ya 6 ya Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza waombaji hao kuwa ni washindi wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa kundi husika kwa kupita bila kupingwa.

(3) Endapo idadi ya waombaji wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji waliojitekeza kwa kundi mchanganyiko yaani la wanaume na wanawake au kwa kundi la wanawake na kuteuliwa chini ya idadi ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni ya 6 ya Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza waombaji hao kuwa ni washindi wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa kundi husika kwa kupita bila kupingwa na taratibu za kujaza nafasi zilizobaki zitaanza baada ya siku arobaini kuanzia tarehe ya uteuzi.

Kujitoa kwa mgombea	20. (1)	Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea aliyeteuliwa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au Kitongoji atajitoa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi wa mgombea huyo na wagombea walibaki watapigiwa kura ili kupata mshindi.
	(2)	Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea aliyeteuliwa kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au Kitongoji atajitoa na kubaki mgombea mmoja wa nafasi hiyo, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mgombea aliyebakili kuwa mshindi wa nafasi iliyoombwa kwa kupita bila kupingwa.
	(3)	Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya kijiji atajitoa, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi huo na wagombea walibaki wataendelea na hatua ya uchaguzi ili kumpata mshindi.
Kufariki kwa mgombea	21. (1)	Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au Kitongoji atafariki, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha Uchaguzi wa nafasi hiyo na Chama cha Siasa kilichotoa mgombea aliyebariki kinaweza kuwasilisha

jina la mwombaji mwingine ndani ya siku arobaini tangu kuahirishwa kwa Uchaguzi ili hatua za uteuzi wa mwombaji huyo zifanyike.

- (2) Endapo, baada ya uteuzi kufanyika, mgombea wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji atafariki, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha uchaguzi wa nafasi hiyo na Chama cha Siasa kilichotoa mgombea aliyefariki kinaweza kuwasilisha jina la mwombaji mwingine ndani ya siku arobaini tangu kuahirishwa kwa Uchaguzi ili hatua ya uteuzi wa mwombaji huyo zifanyike.

- Ukomo wa kuwa madarakani 22. Wenyeviti wa Vijiji, Wajumbe wa Halmashauri za Vijiji na Wenyeviti wa Vitongoji watakomna kushika nafasi hizo siku saba kabla ya siku ya kuchukua fomu za kugombea uongozi chini ya Kanuni hizi.

SEHEMU YA TANO

UTARATIBU WA KUSI IUGHULIKIA PINGAMIZI

NA RUFAA

- Pingamizi kuhusu uteuzi 23. (1) Mtu ye yeyote aliyeomba kuteuliwa kuwa mgombea au mgombea yeyote ambaye hakuridhika na uamu ni uliotolewa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au anapinga uteuzi wa mgombea yeyote, anaweza kuwasilisha pingamizi na kumwomba Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kupitia upya uamu ni uliofanyika ili amteue kuwa mgombea au atengue uteuzi anaoupinga na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kupitia pingamizi husika, anaweza kukubali au kulikataa pingamizi hilo.
(2) Pingamizi chini ya Kanuni Ndogo ya (1) litawasilishwa kwa maandishi kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi katika muda wa siku mbili tangu uamu ni uteuzi ulipofanyika na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atasikiliza na kutoa uamu ni katika muda usiozidi siku mbili kuanzia siku ya kupokea pingamizi hilo.
(3) Mwombaji au mgombea ambaye hataridhika na uamu ni wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa na haki ya kukata rufaa kwenye Kamati ya Rufaa iliyoanzishwa chini ya Kanuni ya 24 katika muda usiozidi siku nne kuanzia tarehe ya uamu ni wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

- Kamati ya Rufaa 24. (1) Kutakuwa na Kamati ya Rufaa katika kila Wilaya ambayo itasikiliza mapingamizi kuhusu uteuzi wa wagombea wa Uchaguzi katika Wilaya husika.
- (2) Wajumbe wa Kamati ya Rufaa watateuliwa na Katibu Tawala wa Mkoa siku saba kabla ya siku ya uteuzi wa wagombea kwa kuzingatia sifa zilizoainishwa katika Kanuni ya 25.
- (3) Kamati ya Rufaa itakuwa na wajumbe wafuatao:
- (a) Katibu Tawala wa Wilaya ambaye atakuwa Mwenyekiti;
- (b) watumishi wanne wa umma kutoka taasisi za umma zilizopo katika Wilaya husika; na
- (c) mtumishi mmoja wa umma ambaye atakuwa Katibu na hatakuwa na haki ya kupiga kura.
- Sifa za Wajumbe
wa Kamati ya
Rufaa 25. Mtu ye yeyote hatateuliwa kuwa Mjumbe wa Kamati ya Rufaa endapo:
- (a) anahusika na uteuzi wa wagombea;
- (b) ni Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo;
- (c) ni mtumishi wa Halmashauri; au
- (d) kiongozi wa Chama cha Siasa katika ngazi yoyote.
- Majukumu ya
Kamati ya Rufaa 26. (1) Kamati ya Rufaa itakuwa na majukumu ya kupokea, kusikiliza na kutoa uamuvi wa rufaa iliyowasilishwa chini ya Kanuni ya 23(3).
- (2) Kamati ya Rufaa itatoa uamuvi wa rufaa ndani ya muda wa siku nne kuanzia siku ya kupokea rufaa na uamuvi wake utakuwa wa mwisho.
- (3) Mtu aliyeomba kuteuliwa kuwa mgombea au mgombea ambaye hataridhiwa na uamuvi wa Kamati ya Rufaa atakuwa na haki ya kufungua shauri katika Mahakama ya Wilaya ndani ya muda wa siku thiellathini baada ya matokeo ya uchaguzi kutangazwa.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

SEHEMU YA SITA
KAMPENI ZA UCHAGUZI

- Kampeni za Uchaguzi 27. (1) Kampeni za Uchaguzi zitafanyika siku saba kabla ya siku ya Uchaguzi.
- (2) Kila Chama cha Siasa kinachoshiriki Uchaguzi kitawasilisha ratiba yake ya mikutano ya kampeni ya uchaguzi kwa Msimamizi wa Uchaguzi si chini ya siku saba kabla ya kuanza kwa kampeni.
- (3) Msimamizi wa Uchaguzi ataunganisha ratiba za mikutano ya kampeni zilizowasilishwa na Vyama vya Siasa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (2) baada ya maridhiano na Vyama vya Siasa vinavyoshiriki Uchaguzi na atatakiwa kuwasilisha ratiba ya mikutano ya kampeni za Uchaguzi iliyunganishwa siku tatu kabla ya kampeni kuanza kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya.
- (4) Endapo Vyama Vya Siasa vitashindwa kuridhiana wakati wa uunganishaji wa ratiba za mikutano ya kampeni. Msimamizi wa Uchaguzi ataunganisha ratiba za mikutano ya kampeni na uanuzi wake utakuwa wa mwisho.
- (5) Mgombea au mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenyе mgombea kinaweza kuitisha na kuhutubia mikutano ya kampeni kwa mujibu wa ratiba ya mikutano ya kampeni iliyoandaliwa na kuwasilishwa kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya na mikutano hiyo itaratibiwa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.
- Wajibu wa Jeshi la Polisi 28. (1) Mkuu wa Polisi wa Wilaya atakuwa na wajibu wa kuhakikisha ulinzi na usalama katika mikutano ya kampeni.
- (2) Ratiba ya mikutano ya kampeni za Uchaguzi itakayowasilishwa na Msimamizi wa Uchaguzi kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya chini ya Kanuni ya 27(3) itakuwa ni taarifa rasmi ya mikutano ya kampeni na mgombea au Chama chake hakitowajibika kutoa taarifa kwa Jeshi la Polisi.
- (3) Mikutano ya kampeni za Uchaguzi kwa mujibu wa ratiba iliyopitishwa itaaniza saa mbili asubuhi na itamalizika saa kumi na mbili kamili jioni ya kila siku ya kampeni.
- Mabadiliko ya ratiba 29. (1) Endapo Mgombea au Chama cha Siasa chenyе mgombea kitakusudia kufanya mabadiliko ya ratiba ya mikutano ya kampeni, mgombea au Chama hicho kitafanya hivyo baada ya kuwasilisha kwa

maendishi mapendekezo ya mabadiliko hayo kwa Msimamizi wa Uchaguzi na mapendekezo hayo kuridhiwa kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (2).

- (2) Msimamizi wa Uchaguzi ataitisha kikao na Vyama vya Siasa vinavyoshiriki uchaguzi ili kujadili maombi ya mabadiliko ya ratiba na mabadiliko yatakayokubaliwa yatasasilishwa kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya kwa ajili ya kupatiwa ulimzi siku ya mukutano wa kampeni.

- Masharti ya kampeni 30. (1) Mgombea, mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenyе mgombea kitatakiwa kuendesha mikutano ya kampeni za uchaguzi kwa mujibu wa ratiba na kwa kuzingatia muda uliowekwa chini ya Kanuni hizi.
- (2) Mgombea au mwakilishi wa mgombea au Chama cha Siasa chenyе mgombea hakitaruhusiwa kuendesha kampeni za uchaguzi kwa:
- (a) kutumia rushwa;
 - (b) kutoa maneno ya kashfa au lugha za matusi;
 - (c) kufanya ubaguzi wa jinsia, maumbile, ulemavu, dini, rangi, kabila au ubaguzi mwininge wa aina yoyote; au
 - (d) kutoa maneno ambayo yanaweza kusababisha uvunjifu wa amani au vurugu.

**SEHEMU YA SABA
TARATIBU ZA UPICAJI KURA**

- Mahali, vituo na muda wa kupigia kura 31. (1) Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Mwenyekiti wa Kitongoji na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji utafanyika katika Vitongoji vilivymo katika Kijiji.
- (2) Vituo vya kupigia kura vitakuwa katika majengo ya umma yaliyopo katika Kitongoji husika na endapo Kitongoji hakina majengo ya umma, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kushauriana na wagombea au vyama vya siasa vyenye wagombea, atateua eneo lingine kuwa kituo cha kupigia kura.
- (3) Kura zitapigwa kuanzia saa mbili kamili asubuhi mpaka saa kumi kamili jioni.
- (4) Baada ya saa kumi kamili, askari atakaa nyuma ya mpiga kura wa mwisho ili kuzuia watu waliochelewa kupiga kura.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

- Masanduku ya kura 32. (1) Kutakuwa na sanduku maalum la kupigia kura lilitengenezwa kwa namna itakayomwezesha mpiga kura kutumbukiza kura yake kwa urahisi kwa kila ngazi itakayopigwa kura bila ya kuruhusu kura hiyo kutolewa ndani ya sanduku hilo.
- (2) Kabla ya kuanza kupiga kura, Msimamizi wa Kituo atawaonesha wapiga kura sanduku la kupigia kura lililo wazi na atalifunga kwa lakiri kwa namna ambayo itazuia kufunguliwa bila kukata lakiri.
- Karatasi za kupigia kura 33. Kutakuwa na karatasi za kupigia kura kwa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kundi mchanganyiko la wanaume na wanawake, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kuptitia kundi la wanawake na uenyekiti wa Kitongoji ambazo zitakuwa kama ziliivyoainishwa katika Jedwali la Tatu la Kanuni hizi.
- Utambulisho wa mpiga kura 34. (1) Msimamizi wa Kituo atatakiwa, kabla ya kumpatia mpiga kura karatasi za kupigia kura, kujiridhisha kama jina la mpiga kura huyo limeorodheshwa katika Orodha ya Wapiga Kura.
- (2) Kwa madhumuni ya Kanuni Ndogo ya (1), Msimamizi wa Kituo anaweza kumtaka mpiga kura aoneshe kitambulisho kitakachoonesha kuwa jina la mpiga kura huyo ndilo lilitome kwenye Orodha ya Wapiga Kura.
- (3) Aina ya kitambulisho ambacho Msimamizi wa Kituo anaweza kumtaka mpiga kura kuonesha ni pamoja na:
- (a) kitambulisho cha mpiga kura;
 - (b) kitambulisho cha kazi;
 - (c) hati ya kusafiria;
 - (d) kadi ya bima ya afya;
 - (e) kitambulisho cha shule au chuo;
 - (f) kitambulisho cha mifuko ya hifadhi ya jamii;
 - (g) leseni ya udereva; au
 - (h) kitambulisho cha taifa.
- (4) Endapo mpiga kura atakuwa hana kitambulisho cha aina yoyote kati ya viliivyoitajwa chini ya Kanuni Ndogo ya (3) lakini jina lake limo kwenye Orodha ya Wapiga Kura ilioandalishi kwa mujibu wa Kanuni hizi, Msimamizi wa Kituo atamruhusu mtu huyo kupiga kura baada ya kutambuliwa na wakazi wa eneo husika.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

- Upigaji kura
35. (1) Kura zitapigwa katika namna itakayozingatia usiri.
- (2) Kwa kuzingatia masharti ya Kanuni ya 34, Msimamizi wa Kituo atampatia mpiga kura karatasi nne za kupigia kura kwa nafasi zifuatazo:-
- (a) mwenyekiti wa Kijiji;
- (b) wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji;
- (c) wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji kupitia kundi la wanawake; na
- (d) mwenyekiti wa Kitongoji.
- (3) Mpiga kura, baada ya kupewa karatasi za kupigia kura, atapiga kura kwa utaratibu ufuataeo:
- (a) kura moja kwa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji;
- (b) kura moja kwa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji;
- (c) kura kwa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa idadi itakayo elekezwa na Msimamizi wa kituo; na
- (d) kura kwa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kupitia kundi la wanawake.
- (4) Baada ya kupiga kura, mpiga kura atatakiwa kuchovya kidole cha mkonono katika kidau cha wino.
- (5) Wakati wa kupiga kura watu wa suatao wataruhusiwa kushuhudia kura zinavyopigwa:-
- (a) Msimamizi wa Uchaguzi;
- (b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (c) Askari au Afisa wa Polisi, Mgambo mwenye sare au afisa yeyote arayesimamia ulinzi ambaye atatambuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (d) Wakala wa Chama cha Siasa chenye Mgomeba; na
- (e) Mwangalizi wa uchaguzi mwenye kitambulisho.
- (6) Bila kuathiri masharti ya Kanuni hizi, mtu yeyote hatoruhusiwa kubaki katika eneo la Kituo cha Kupigia Kura baada ya kupiga kura.

- Osaidizi kwa wenyewmatitaji maalum
36. (1) Mpiga kura ambaye:
- (a) kwa sababu ya ulemavu wa macho au ulemavu mwingine wowote; au
 - (b) hajui kusoma na kuandika, anaweza kumwomba mtu yeyote kumsaidia kupiga kura; isipokuwa mpiga kura huyo hataruhusiwa kunchagua Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, mgombea au wakala wake.
- (2) Bila kuathiri masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), mtu immoja hataruhusiwa kumsaidia mpiga kura zaidi ya immoja.
- Kushirishwa upigaji kura
37. Endapo siku ya kupiga kura kutatokea jambo lolote litakalozua upigaji kura kuendelea kufanyika, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi baada ya kuwasiliana na Msimamizi wa Uchaguzi ataahirisha upigaji kura hadi siku inayofuata au siku nyingine anayooma inafea ambayo haitazidi siku saba tangu siku Uchaguzi ulipoahirishwa.

SEHEMU YA NANE
KUHESABU KURA NA KUTANGAZA MATOKEO

- Kuhesabu kura
38. (1) Kura zitahesabiwa na Msimamizi wa Kituo kwenye kituo cha kupigia kura mbele ya wagombea au mawakala wao.
- (2) Msimamizi wa Kituo, kabla ya kuanza kuhesabu kura, atafanya yafuatayo mbele ya wagombea au mawakala wao:
- (a) atahakiki idadi ya wakazi waliopiga kura;
 - (b) atahesabu idadi ya karatasi za kupigia kura ambazo hazikutumika na kuziweka katika bahasha maalum;
 - (c) atakagua lakiri na kuona kama hajifunguliwa;
 - (d) atakata lakiri; na
 - (e) atafungua sanduku la kupigia kura.
- (3) Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), wakati wa kuhesabu kura watu wafuatao wataruhusiwa kushuhudia kura zinavyohesabiwa:-
- (a) Msimamizi wa Uchaguzi;
 - (b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

- (c) Askari au Afisa wa Polisi, Mgambu mwenye sare au afisa yeoyote anayesimamia ulinzi; na
- (d) Mwangalizi wa Uchaguzi mwenye kitambulisho.
- (4) Bila kuathiri masharti ya Kanuni hii, kura za wagombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji na ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji zitajumlishwa katika kituo cha kujumlishia kura kitakachokwa katika ofisi ya Serikali ya Kijiji au mahali kwininge ambapo Msimamizi wa Uchaguzi ataaelekeza.
- (5) Kwa madhumuni ya kifungu kidogo cha (4), Mgombea au Wakala wake na watu walintajwa katika kifungu kidogo cha (3) wanaweza kushuhudia kura zinavyojumlishwa.
- Matokeo ya Mwenyekiti wa Kitongoji**
39. (1) Msimamizi wa Kituo atamtangaza mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji aliyepeata kura nyingi kuwa Mwenyekiti wa Kitongoji.
(2) Endapo idadi ya kura kwa nafasi ya uenyekiti wa Kitongoji italingana kwa wagombea waraoongoza, Msimamizi wa Kituo atatangaza matokeo hayo na kuwasilisha taarifa ya uchaguzi huo kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ambaye atapanga tarehe nyininge ya Uchaguzi ndani ya siku kumi na nne tangu tarehe ya Uchaguzi.
(3) Matokeo ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji yatajazwa kwenye fomu ya matokeo kama ilivoainishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi ambayo itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi wa Kituo na kubandikwa kwenye sehemu ya matangazo ya uchaguzi.
- Matokeo ya Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji**
40. (1) Msimamizi wa Kituo atajaza matokeo ya Uchaguzi wa Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji kupitia kundi mchanganyiko la wanaume na wanawake na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji kupitia kundi la wanawake kwenye fomu ya matokeo ilivoainishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi ambayo itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi wa Kituo na nakala kubandikwa kwenye sehemu ya matangazo ya uchaguzi na nakala halisi kuwasilishwa ofisi ya Serikali ya Kijiji.
(2) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya kupokea nakala halisi ya fomu ya matokeo kutoka kwa Msimamizi wa Kituo, atajaza matokeo hayo katika fomu ya matokeo ya jumla ilivoainishwa

- katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi na kumtangaza mshindi au washindi wa kila nafasi iliyogombewa.
- (3) Fomu ya matokeo ya jumla itasainiwa na wagombea au mawakala wao pamoja na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.
- (4) Utaratibu wa kutangaza matokeo ya Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji wa kundi la wagombea mchanganyiko yaani wanawake na wanaume utakuwa kama ifuatavyo:
- (a) endapo idadi ya wagombea ni kubwa kuliko idadi ya nafasi za ujumbe zilizopo, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea waliopata kura nydingi kuwa wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji;
 - (b) endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea au kwa baadhi yao, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea ambao wamepata kura nydingi kuwa washindi wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji; au
 - (c) endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea lakini anahitajika mgombea immoja kati yao ili kupata idadi ya jumla ya wajumbe wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni hizi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza matokeo hayo na kupanga tarehe nyine ya uchaguzi katika muda usiozidi siku kumi na nne tangu siku ya Uchaguzi.
- (5) Utaratibu wa kutangaza matoken ya Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa kundi la wagombea wa ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kundi la wanawake utakuwa kama ifuatavyo:-
- (a) endapo idadi ya wajumbe ni kubwa kuliko idadi ya nafasi za ujumbe zilizopo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea waliopata kura nydingi kuwa Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji;
 - (b) endapo idadi ya kura italingana kwa wagombea au kwa baadhi yao, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea ambao wamepata kura nydingi kuwa ni washindi wa nafasi ya ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji; au
 - (c) endapo idadi ya kura italingana kwa wagombea lakini anahitajika mgombea immoja kati yao ili kupata idadi ya jumla ya wajumbe

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 374 (Linaendelea)

wanaohitajika kwa mujibu wa Kanuni hizi,
Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatangaza
matokeo hayo na kupanga tarehe nyingine ya
uchaguzi katika muda usiozidi siku kumi na
nne tangu siku ya Uchaguzi.

Matokeo ya
Mwenyekiti wa
Kijiji	<p>41. (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, baada ya
kupokea fomu za matokeo ya kura za nafasi ya
uenyekiti wa Kijiji kutoka kwa wasimamizi wa vituo
vya kupigia kura, atajumlisha idadi ya kura kwa kila
mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji na kujaza
matokeo katika fomu ya matokeo ya jumla
iliyoainishwa katika Jedwali la Nne la Kanuni hizi na
fomu hiyo itasainiwa na wagombea au mawakala
wao pamoja na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.   (2) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza
mgombea aliyepata kura nyingi kuwa Mwenyekiti
wa Kijiji na kubandika matokeo hayo kwenye
sehemu ya matangazo ya uchaguzi.   (3) Endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea
wanaongoza, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi
atatangaza matokeo na kupanga tarehe nyingine ya
uchaguzi wa marudio utakaofanyika ndani ya muda
wa siku kumi na nne tangu tarehe ya Uchaguzi.</p>
Taratibu za
kerudua uchaguzi	<p>42. (1) Bila kuathiri masharti ya Kanuni hizi, Uchaguzi wa
marudio unaotokana na kulingana kwa idadi ya kura
utahusisha wagombea ambaeo idadi ya kura zao
zimelingana na itachukuliwa kuwa wagombea hao
wameshateuliwa kuwa wagombea kwa mujibu wa
Kanuni hizi.   (2) Wagombea wanaoshiriki katika Uchaguzi wa
marudio au Vyama vyao vya Siasa kwa mujibu wa
Kanuni Ndogo ya (1) havitaruhusiwa kufanya
kampeni za Uchaguzi wa marudio.</p>
Masuala
yasijyobatilisha
matokeo	<p>43. Masuala yafuatayo hayatobatilisha matokeo ya Uchaguzi au
utekelezaji wa shughuli yoyote ya Uchaguzi: (a) kutukuwepo kwa mgombea au wakala wa
mgombea wakati wa kupiga kura, kuhesabu
kura au kutangaza matokeo; au   (b) mgombea au wakala wa mgombea kukataa
kusaini fomu ya matokeo.</p>
Malaamiko
kuhusu vendeshaji
wa uchaguzi	<p>44. Mgombea yeoyote ambaye hakuridhika na matokeo ya
Uchaguzi au vendeshaji wa Uchaguzi anaweza kufungua
shauri katika Mahakama ya Wilaya ndani ya siku thelathini
tangu siku ya kutangaza matokeo ya Uchaguzi.</p>

**SEHEMU YA TISA
NAPASI WAZI NA UCHAGUZI MDOGO**

- Nafasi wazi 45. (1) Nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itakuwa wazi endapo yataokea mambo yafuatayo:
- (a) kifo cha Mwenyekiti au Mjumbe;
 - (b) Mwenyekiti au Mjumbe kujiuzulu wadhifa wake;
 - (c) Mwenyekiti au Mjumbe kukosa sifa za kuwa mgombea;
 - (d) kubatilishwa kwa matokeo ya Uchaguzi;
 - (e) Mwenyekiti au Mjumbe kukoma kuwa mwanachama wa Chama cha Siasa kilichomdhamini;
 - (f) Mwenyekiti au Mjumbe kuhama Kijiji au Kitongoji kwa kadri itakavyokuwa;
 - (g) Mwenyekiti kutoitisha mikutano mitatu ya kawaida mfululizo bila kuwa na sababu za msingi;
 - (h) Mwenyekiti au Mjumbe kutohudhuria mikutano mitatu mfululizo ya kawaida bila kuwa na sababu ya msingi;
 - (i) kugawanya kwa Kijiji au Kitongoji; au
 - (j) Mwenyekiti au Mjumbe kuvuliwa madaraka kwa mujibu wa Sheria.
- (2) Endapo litatoka jambo lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1), Mtendaji wa Kijiji atatoa taarifa kwa Msimamizi wa Uchaguzi katika kipindi kisichozi idhi siku saba tangu kutokea kwa jambo hilo.
- Uchaguzi Mdogo 46. (1) Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza kuwepo kwa nafasi wazi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji ndani ya siku kumi na nine baada ya kupokea taarifa kutoka kwa Mtendaji wa Kijiji juu ya kuwepo kwa nafasi wazi.
- (2) Nafasi wazi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itajazwa kwa kufanya Uchaguzi Mdogo kwa utaratibu uliopo katika Kanuni hizi.
- (3) Nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itajazwa katika muda wa siku sitini baada ya kutangazwa kuwa wazi.

- (4) Uchaguzi Mdogo hautafanyika kwa nafasi yoyote ile chini ya Kanuni hizi endapo muda uliosalia kabla ya Uchaguzi wa kawaida ni miezi sita au pungufu yake.

**SEHEMU YA KUMI
UTARATIBU WA KUAPISHWA**

- Kiapo 47. (1) Wafuatao watatakiwa kuapa kiapo cha uaminifu na kutunza siri mbele ya Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao chini ya Kanuni hizi:-
(a) Msimamizi wa Uchaguzi;
(b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
(c) Msimamizi wa Kituo;
(d) Mwenyekiti na Wajumbe wa Kamati ya Rufaa;
(e) mawakala wa Vyama vya Siasa; na
(f) mtumishi yeyote wa umma atakayeteuliwa kusimamia shughuli za uchaguzi chini ya Kanuni hizi.
(2) Endapo Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya hawezি kupatikana, Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi anaweza kuwaapisha watu waliotajwa katika aya za (c), (d), (e) na (f) za Kanuni Ndogo ya (1).
(3) Wenyeviti wa Vijihi, Wenyeviti wa Vitongoji na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji, kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao, wataapa kiapo cha utii na uadilifu mbele ya Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya katika tarehe na sehemu itakayopangwa na Msimamizi wa Uchaguzi.
(4) Viapo viliviyotajwa katika Kanuni hii vitakuwa kama vilivyoainishwa katika Jedwali la Tano la Kanuni hizi na watakaoapishwa watapewa nakala za viapo.

**SEHEMU YA KUMI NA MOJA
MAKOSA NA ADHIABU**

- Makosa ya uchaguzi 48. (1) Mtu yeyote atakuwa ametenda kosa la Uchaguzi endapo:
(a) ataharibu Oroda ya Wapiga Kura au nyaraka zozote zinazohusiana na Uchaguzi;
(b) atatoa taarifa za uongo ili aweze kupiga kura au kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji;

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

- (c) atajandikisha au kupiga kura zaidi ya mara moja kwa wagombea wa nafasi moja;
- (d) atatishia wapiga kura au wagombea ili kuvuruga Uchaguzi;
- (e) atafanya kampeni siku ya Uchaguzi;
- (f) ataonyesha ishara au kuvaav mavazi yanayoashiria kumtambulisha mgombea au Chama cha Stasa katika eneo la mita mia mbili kutoka kwenye kituo cha kupigia kura;
- (g) atamzuia Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Mjumbe wa Kamati ya Rufaa au mtumishi wa umma aliyeulewa kusumamia uehaguzi kutekeleza majukumu yake;
- (h) atakiuka masharti ya kiapo chake chini ya Kanuni ya 47(1);
- (i) atapatikana na karatasi za kupigia kura zaidi ya moja kwa nafasi moja inayogombewa;
- (j) atavuruga ratiba ya mikutano ya kampeni ya Uchaguzi au atavunja masharti ya kampeni za Uchaguzi;
- (k) atakutwa na silaha kinyume cha sheria kwenye eneo la uteuzi wa wagombea, mikutano ya kampeni, eneo la uskilizaji wa Rufaa, kituo cha kuandikisha wapiga kura au kituo cha kupigia na kuhesabu kura;
- (l) atafanya jambo lolote kinyume cha Kanuni hizi; au
- (m) atatangaza matokeo ya Uchaguzi kabla hayajatangazwa na Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo kwa mujibu wa Kanuni hizi.
- (2) Mtu ye yeyote atakayepatikana na hatia kwa kosa lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1) atahukumiwa adhabu ya faini isiyozidi shilingi laki tatu au kifungo kisichozidi miezi kumi na miwili au vyote kwa pamoja yaani faini na kifungu.
49. Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Msimamizi wa Kituo, Wajumbe wa Kamati ya Rufaa au mtumishi yeyote wa umma aliyeusika na usimamizi wa Uchaguzi hatowajibika kwa jinai au madai au kuchukuliwa hatua za kinidhamu au kiutawala kwa jambo lolote alilolifanya au kuacha kufanya kwa nia njema wakati anatekeleza majukumu yake chini ya Kanuni hizi.

**SEHEMU YA KUMI NA MBILI
MASUALA MENGINE**

- Waangalizi wa ndani wa uchaguzi** 50. (1) Waangalizi wa ndani wa Uchaguzi wataruhusiwa kuangalia Uchaguzi baada ya kupata kibali cha Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya Serikali za Mitaa.
(2) Maombi ya kibali cha uangalizi wa Uchaguzi yatawasilishwa kwa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya Serikali za Mitaa ndani ya muda wa siku ishirini na moja baada ya Tangazo la Uchaguzi kutolewa.
(3) Waangalizi wa ndani wa Uchaguzi watafanya shughuli za uangalizi kwa gharama zao wenywewe na watatakiwa kuzingatia masharti ya Kanuni hizi na miongozo itakayotolewa ikiwa ni pamoja na kutoingilia kwa namna yoyote shughuli za Uchaguzi.
- Taratibu za Maadili** 51. Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni hizi, kutakuwa na Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa zilizoainishwa katika Jedwali la Sita la Kanuni hizi ambazo zitatakiwa kufuatwa na wadau wa Uchaguzi walioainishwa katika Taratibu hizo.
- Miongozo** 52. Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni hizi, Waziri anaweza kutoa miongozo mbalimbali kuhusu Uchaguzi.
- Elimu ya Mpiga Kura** 53. (1) Taasisi yoyote inayotaka kutoa elimu ya mpiga kura katika Uchaguzi itatakiwa kuwasilisha maombi ya kibali cha kutoa elimu ya mpiga kura kwa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya serikali za mitaa kwa kuzingatia miongozo itakayotolewa.
(2) Taasisi zitakazotoa elimu ya mpiga kura zitatoa elimu hiyo kwa gharama zao.
- Kufutwa kwa Kanuni za Uchaguzi Tangazo la Serikali Na. 321 la Mwaka 2014** 54. (1) Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji za Mwaka 2014 ziafutwa.
(2) Bila kujali masharti ya Kanuni Ndogo ya (1), matangazo, machapisho, miongozo, taratibu au kitu chochote kinachohusu Uchaguzi wa Serikali za Mitaa ambacho kilikuwa kinatumika kabla ya kuanza kutumika kwa Kanuni hizi, kitaendelea kutumika hadi pale kitakapofutwa na matangazo, machapisho, miongozo, taratibu au kitu chochote

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

kitakachotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi
isipokuwa tu kama machapisho, miongozo, taratibu
au kitu hicho kinakinzana na Kanuni hizi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

JEDWALI LA KWANZA

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya II(1))

FOMU Na. I

JAMIIURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

**ORODHA YA WAPIGA KURA KWA AJILI YA UCHAGUZI WA MAMLAKA ZA
SERIKALI ZA MITAA MWAKA 2019**

HALMASHAURI

KATA.....

KIJJI.....

KITONGOJI.....

N.	Jina la Mpiga Kura (<i>Majina matatu</i>)	Jinsi (<i>MeKe</i>)	Umri	Tarehe ya kuendikishwa	Salib/Dole gumba la aliyeendikishwa	Salib.....ya Mwandikishaji
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

JEDWALI LA PILI

(Limetengeneza wa chini ya Kamoni ya 17 (5))

FOMU Na. II

**FOMU YA MAOMBI YA UTEUZI KUGOMBEA UENYEKITI WA
KITONGOJI/KIJJI MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

HALMASHAURI
KATA
KIJJI
KITONGOJI

SEHEMU A: MAELEZO YA MGOMBEA
(Juzwe na anayemba kugombea)

1. Jina la Ukoo.....
2. Jina la Katil.....
3. Jina la Mwanzo.....
4. Jinsi (Me/Ke).....
5. Uraia
6. Tarehe ya kuzaliwa.....
7. Mahall unapoishi (a) Kitongoji.....
(b)Kijiji.....
(c) Kata.....
8. Namba ya Simu (kama ipo)
9. Kazi/shughuli yako
- 10.Uwezo wa Kusoma na Kuandika

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 374 (Linaendelea)

(a) Kusoma Kiswahili	Ndiyo	☐	Hapana	☐
(b) Kuandika Kiswahili	Ndiyo	☒	Hapana	☐
(c) Kusoma Kiingereza	Ndiyo	☐	Hapana	☐
(d) Kuandika Kiingereza	Ndiyo	☐	Hapana	☐

11. Jina la Chama cha Siasa kinachomdhamini.....

12. Namba ya Kadi ya Uwanachama.....
tarehe ilipotolewa.....mahali ilipotolewa.....

13. Nafasi anayoomba kugombea.....

Nathibitisha kwamba tsarifa zote zilizoandikwa hapo juu ni sahihi kama nijuavyo.

Saini ya MgombeaTarehe

SEHEMU B: UDHAMINI WA CHAMA CHA SIASA
(*Ijazwe na Chama cha Siasa*)

Hii ni kuthibitisha kuwa(*Taja jina la Mgombea*) ni
Mwanachama na amedhaminiwa na(*Taja jina la
Chama*)

1. Jina:
2. Saini:.....
3. Wadhibe:
4. Tarehe:
5. Anwanid:.....
6. Muhuri wa Chama cha Siasa:.....

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU
(*Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi*)

1. Tarehe ya kupokea fomu.....
2. Muda (saa).....
3. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
5. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

SEHENMU D: UTEUZI

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi siku ya utenzi)

1. Mgombea ameteuliwa/hakutculiwa.....kugombea na fasi
ya
2. Sababu.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi
5. Tarehe.....
6. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkali Na. 374 (Linaendelea)

FOMU Na. III

FOMU YA UCHAGUZI

**FOMU YA MAQMBI YA UTEUZI KUGOMBEA UJUMBE WA HALMASHAURI
YA KIJJI KUNDI MCHANGANYIKO NA KUNDI LA WANAWAKE MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

HALMASHAURI

KATA.....

KIJIJI.....

KITONGOJI

SEHEMI A: MAELEZO YA MGOMBEA

(Ifazwe na anayeomiba kugombea)

1. Jina la Ukeo.....

2. Jina la Kati.....

3. Jina la Mwanzo.....

4. Jinsi (Me/Ke).....

5. Uraia

6. Tarehe ya kuzaliwa.....

7. Mahali unapoishi (a) Kitongoji.....

(b)Kijiji.....

(c) Kata.....

8. Namba ya Simu (kama ipo)

9. Kazi/shughuli yako

10.Uwezo wa Kusoma na Kuandika

(e) Kusoma Kiswahili	Ndiyo	☐	Hapana	☐
(f) Kuandika Kiswahili	Ndiyo	☐	Hapana	☐
(g) Kusoma Kiingereza	Ndiyo	☐	Hapana	☐
(h) Kuandika Kiingereza	Ndiyo	☐	Hapana	☐

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

11. Jina la Chama cha Siasa kinachomdhaminii.....
 12. Namba ya Kadi ya Wanachama.....
tarchi ilipotolewa.....mahali ilipotolewa.....
 13. Nafasi anayoomba kugonbea.....
- Nathibitisha kwamba taarifa zote zilizoandikwa hepo juu ni sahihi kama nijuavyo.
- Saini ya Mgombea Tarehe

SEHEMU B: UDHAMINI WA CHAMA CHA SIASA
(*Ijazwe na Chama cha Siasa*)

Hii ni kuthibitisha kuwa(Taja jina la Mgombea) ni
Mwanachama na amedhaminiwa na(Taja jina la
Chama)

1. Jina:
2. Saini:.....
3. Wadhifa:
4. Tarche:
5. Anwani:.....
6. Muhuri wa Chama cha Siasa:.....

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU
(*Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi*)

1. Tarehe ya kupokea fomu.....
2. Muda (saa).....
3. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
5. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

SEHEMU D: UTEUZI
(*Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi siku ya uteuzi*)

1. Mgombea ameteuliwa/hakuteliwa.....kugombea nafasi
ya

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

2. Sababu.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi
5. Tarehe.....
6. Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

**TAMKO LA MGOMBEA LA KUHESHIMU NA KUTEKELEZA TARATIBU ZA
MAADILI YA UCHAGUZI WA SERIKALI ZA MITAA MWAKA 2019**

(Fomu hili ijazwe na kurudishwa pamoja na Fomu ya Utensi)

Mimi.....ambaye ninatarajia kuwa mgombea wa nafasi ya, niliyependekezwa na Chama cha.,..... kilichoseajiliwa kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Siasa, Sura ya 258 ninatamka kuwa nitaheshimu na kutekeleza Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019 wakati wote wa uchaguzi.

Ninatoa Tamko hili nikiamini kuwa yote niliyoeleza hapo juu ni kweli kwa kadri ya ushahamu wangu.

Saini ya Mgombea.....

Anwani.....

Namba ya Simu.....

Tamko hili kumetolewa mbele yangu saa..... tarehe..... mwezi.....

Mwaka 20.....

Saini.....

Jina.....

Wadhiba **MSIMAMIZI WA UCHAGUZI/MSIMAMIZI MSAIDIZI WA UCHAGUZI***

*futa isiyohitajika.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

JEDWALI LA TATU

(Litemtengenezwa chini ya Kanuni ya 33)

FOMU Na. V

**KARATAŠI YA KUPIGIA KURA KWA NAFASI YA MWENYEKITI WA KIJJI
MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA YEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

FOMU Na. VI

**KARATASI YA KUPIGIA KURA KWA NAFASI YA MWENYEKITI WA
KITONGOJI 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

FOMU Na. VII

**KARATASI YA KUPIGIA KURA NAFASI YA UJUMBE WA HALMASHAURI YA
KIJIKI KUNDI MCHANGANYIKO MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMTAKA (✓)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

FOMU Na. VIII

**KARATAŠI YA KUPIGIA KURA NAFAŠI YA UJUMBE WA HALMASHAURI YA
KIJJI KUNDI LA WANAWAKE MWAKA 2019**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA SIASA	WEKA ALAMA YA VEMA KWA MGOMBEA UNAYEMITAKA (N)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9				
10.				

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

JEDWALI LA NNE

(Limetengenzwa chini ya Kanuni ya 39, 40 na 41)

FOMU NA. IX

**FOMU YA MATOKEO YA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA
KIJJI/KITONGOJI**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI(KE/ME)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
Idadi ya waliojiani kisha kupiga kura					
Idadi ya waliopiga kura					
Idadi ya kura halali					

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

Idadi ya kura zilizoharibika	
Jina la Msimamizi wa Kituo	

Saini..... tarehe.....
Muhuri wa Msimamizi wa Kituo.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

FOMU Na. X

**FOMU YA MATOKEO YA UCHAGUZI WA WAJUMBE WA HALMASHAURI YA
KIJJI KUNDI MCHANGANYIKO/KUNDI LA WANAWAKE**

**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI (KE/ME)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
Idadi ya waliojiandikisha kupiga kura					
Idadi ya waliopiga kura					
Idadi ya kura halali					
Idadi ya kura zilizoharibika/kukataliwa					
JUMLA					
Jina la Msimamizi wa Kituo					

Saini....., tarehe.....

Muhuri wa Msimamizi wa Kituo.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tengazo la Serikali Na. 374 (Linaendeleo)

FOMU Na. XI

**EOMU YA MATOKEO YA JUMLA YA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA
KIJJI/KITONGOJI**

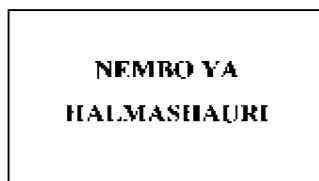
**NEMBO YA
HALMASHAURI**

Na.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI(KE/ME)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
1.0					
Idadi ya waliojiandikisha kupiga kura					
Idadi ya waliopiga kura					
Idadi ya kura balali					
Idadi ya kura zilizoharibika					
Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi					

Saini.....tarehe.....
Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....

FOMU Na. XII

**FOMU YA MATOKEO YA JUMLA YA UCHAGUZI WA WAJUMBE WA
HALMASHAURI YA KIJJI KUNDI MCHANGANYIKO/ KUNDI LA WANAWAKE**

Na.	JINA LA MGOMBEA	CHAMA CHA SIASA	KURA ALIZOPATA	JINSI (KE/ME)	SAINI YA MGOMBEA AU MWAKILISHI WAKE
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
Idadi ya waliojijandikisha kupiga kura					
Idadi ya waliofiga kura					
Idadi ya kura halali					
Idadi ya kura zilizoharibika/kukataliwa					
JUMLA					
Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi					

Saini..... tarehe.....

Muhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....

JEDWALI LA TANO

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 47(4))

VIAPO

(a) Kiapo cha Uaminifu

"Mimi naapa/natamka kwa dhati kwamba nitatumikia vyema na kwa moyo thabiti Jamhuri ya Muungano wa Tanzania katika kazi yangu kama katika Halmashauri ya na katika kutimiza wajibu wa nafasi hiyo nitawatendea haki watu wote kwa mujibu wa Katiba Sheria na Kanuni za Uchaguzi wa Serikali za Mitaa na kwa vyovyo vite sitatoa siri zinazohusu majukumu yangu isipokuwa kwa mujibu wa sheria. Ewe Mwenyezi Mungu, nisaidie."

Kiapo/Tamko hili limetolewa hapa:

na.....

Leo tarehe..... Mwezi wa..... Mwaka 20.....

Mbele ya:

Jina:.....

Saini:.....

Wadhifa:.....

Anuanı:.....

(b) Kiapo cha Utii na Uadilifu

Mimi naapa/natamka kwa dhati kwamba nitatumikia Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa wadhifa wangu wa kwa uaminifu, kwa uwezo na moyo wangu wote na kwamba nitahifadhi, nitalinda na kutetea Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Sheria za Tanzania na Maadili ya Viongozi wa Umma kama yalivyowekwa kwa mujibu wa Sheria. Ewe Mwenyezi Mungu nisaidie"

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Senkaii Na. 374 (Linaendelea)

Kiapo/Tamko hili limetolewa hapa:

Na.....

Leo tarehe..... Mwezi wa..... Mwaka 20.....

Mbele ya:.....

Jina:.....

Cheo:.....

Saini:.....

Anuani:.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na
Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji*

Tangazo la Serikali Na. 374 (Linaendelea)

JEDWALI LA SITA

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 5)

TARATIBU ZA MAADILI

**1.0 Jina, Matumizi, Wahusika wa Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa
Mwaka 2019**

1.1 Jina na Tarehe ya kuanza kutumika

Taratibu hizi zitejulikana kama Taratibu za Maadili ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa za
Mwaka 2019.

1.2 Wahusika wa Taratibu za Maadili

Wahusika wa taratibu za Maadili hizi watakuwa wafuatao:-

- (a) Vyama vya Siasa;
- (b) Wagombea;
- (c) Serikali ya Jamburi ya Muungano wa Tanzania; na
- (d) Wasimamizi wa Uchaguzi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi.

2.0 Taratibu za Maadili

2.1 Wajibu wa Vyama vya Siasa na Wagombea

Kila Chama cha Siasa na Wagombea watatakiwa kuzingatia yafuatayo:-

- (a) kuheshimu na kutekeleza Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi itakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni pamoja na kuzingatia matakwa ya Sheria nyingine za nchi katika kipindi chote cha Uchaguzi;
- (b) kuelimisha, kuhamasisha na kuwasilitiza wanachama na wafuasi wao kuheshimu Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi itakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni pamoja na Sheria nyingine za nchi katika kipindi chote cha Uchaguzi;
- (c) kuzingatia ratiba ya mikutano ya kamjeni;
- (d) kwa kushirikiana na wanachama na wafuasi wa Vyama vingine vya Siasa

- (e) kuhakikisha kuwa wanachukua hatua za makusudi ili:-
- (i) kufanya Uchaguzi uwe huru ua wa haki;
 - (ii) kuzuia vitendo vya vurugu na vitisho;
 - (iii) kukataa aina yoyote ya ubaguzi katika misingi ya jinsia, maumbile, ulemavu, ukabila, dimi au rangi; na
 - (iv) kueneza taarifa sabihi kuhusu mchakato wa Uchaguzi;
- (f) kuchapisha vijitabu, vipeperushi, vitini, mabango na machapisho ya aina yoyote yanayoelezea sera zao baada ya kuidhinishwa na Msimamizi wa Uchaguzi;
- (g) kutumia vyombo vya habari kutangaza sera zao kwa kuzingatia sheria zinazosimamia vyombo vya habari na Miongozo ya Uchaguzi;
- (h) kujenga mazingira ambayo yatawezesha Uchaguzi kufanyika kwa uhuru na haki, ikiwa ni pamoja na kuwczesha makundi maalum kushiriki kikamilifu katika Uchaguzi;
- (i) kuhakikisha hifadhi na usafi wa mazingira katika kusambaza matangazo ya kampeni;
- (j) kuondoa mabango, matangazo na machapisho ya aina yoyote ile yaliyotunika wakati wa kampani katika sehemu za wazi baada ya Uchaguzi;
- (k) kutoa taarifa mara moja kwa mamlaka husika wanapofahamu au wanapoona tukio tinaloweza kusababisha vurugu au uvunjifu wa amani;
- (l) kuhakikisha kuwa wanafanya kampani kwa kuzingatia misingi inayolenga kutangaza sera za Vyama vyao pasipo kujenga chuki, kusababisha mifarakanu na migawanyiko katika januu;
- (m) kuchukua hatua za lazima kuhakikisha kuwa hakuna migongano ya mikutano ya kampani na Vyama vingine;
- (n) kukataza wanachama au wafuasi kutamka kauli mbiu, kuonesha ishara za Vyama vyao, au kuvaas sare zenye rangi ya Chama chao katika mikutano ya hadhara ya Vyama vingine; na
- (o) kuwacelkeza Mawakala wao watakuokuwepo katika Vituo vya kupigia, kuhesabia na kujumiliishi kura kutekeleza majukumu yao kwa mujibu wa Kanuni za Uchaguzi, Taratibu za Maadili ya Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi.

2.2 Mombi yasiyotakiwa kufanya na Vyama vya Siasa na Wagonjiba
Kila Chama cha Siasa au Mgombea hatatakiwa kufanya yafuatayo:-

- (a) kusababisha au kufanya fujo au vurugu ya aina yoyote katika Mkutano wake au wa Chama kingine;

- (b) kutumia lugha ya matusi, kashfa, kejeti, udhahilishaji na vitisho au lugha inayochochea uvujifu wa amani au kuashiria ubaguzi wa kijinsia, dini, rangi, ulimavu au maumbile kwenye mikutano ya kamjeni;
- (c) kubeba sanamu, kinyago au kitu chechote ambacho kinaonyesha kudhatilisha, kukebchi, kufedhechesha au kukejeli Chama kingine cha Siasa au Mgombea au Kiongozi wa Chama kingine cha Siasa au Serikali katika mikutano wowote wa kamjeni za Uchaguzi;
- (d) kutumia vipaza sauti vya aina yoyote kwa shughuli za kisiasa mara baada ya muda wa kamjeni za Uchaguzi kumalizika;
- (e) kuchafua, kubandua au kuharibu kwa namna yoyote ile matangazo ya kamjeni ya Vyama vingine vya Siasa na matangazo mengin yanayotolewa na Mamlaka za Uchaguzi;
- (f) kubandika mabango ya kamjeni, matangazo au mchoro wowote kwenye nyumba za ibada, taasisi za dini na majeengo ya Serikali na taasisi zake;
- (g) kubandika mabango ya kamjeni, matangazo au mchoro wowote kwenye nyumba za ibada, taasisi za dini na majeengo ya Serikali na taasisi zake;
- (h) kutoa rushwa ili kumshawishi mitu yeyote kupiga kura, kugombea au kujitoa katika kngombea nafasi ya uongozi;
- (i) kuzuia mitu yeyote, walu au waliasi wa vyama vingine kuhudhuria mikutano ya kamjeni au kupiga kura;
- (j) kukodi au kutumia usafiri wa aina yoyote kubeba na kusafirisha wapiga kura, kwa madhumuni ya kushawishi kupigwa kura.

2.3 Maadili wakati wa kupiga, kuhesabu, kujnmlisha kura na kutangaza matokeo ya Uchaguzi

2.3.1. Yanayotakiwa Kufanywa

- (a) Vyama vya Siasa na Wagombea watahakikisha kuwa Mawakala wao wanakula kiapo na kukiwasilisha kwa Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kabla yu siku ya Uchaguzi;
- (b) Mawakala wa Vyama vya Siasa, Vyama vya Siasa na Wagombea watakuwa na wajibu wa kushirikiana na Wasimamizi wa Uchaguzi, Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi na Wasimamizi wa Vituo katika vituo vya kupigia kura kwa kuzingatia Kanuni za Uchaguzi na Miongozo ya Uchaguzi;
- (c) Viongozi wa Vyama vya Siasa watakuwa na wajibu wa kuwaelimisha wanachama na waliasi wao kuwa, wataktakiwa kuondoka eneo la kupigia Kura mara tu wanazilapo kupigia kura na kama itawalazimu kubakia katika eneo hilo wataktakiwa kukaa umbali wa mita mia mbili kutoka kituo cha kupigia kura.

2.3.2 Mambo yasinyotakiwa kufanya

- (a) Kampeni za uchaguzi hazitarubusiwa siku ya upigaji kura. Hii ni pamoja na kuvaa vazi loioti au kuwa na kitu chochote kinachoashiria kushawishi watu kumpigia kura Mgombea fulani au ulambuzi wa Mgombea fulani au matunizi ya chombo cha usafiri kinachoashiria utambuzi wa Chama au Mgombea wa Chama chochote;
- (b) Viongozi wa Vyama vya Siasa, Wagombea na wafuasi wao watatakiwa kujiepusha na vitendo vinavyowezza kusababisha fujo au vurugu katika vituo vya kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura;
- (c) Hakuna mtu atakayeruhusiwa kutumia simu ya kiganjani ndani ya kituo cha kuhesabu na kujumlishia kura isipokuwa Msimamizi na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi na mlinzi wa kituo cha kupigia kura amhao watatumia simu zao pale itakapobidi kwa shugbuli za Uchaguzi tu na simu hizo wakati wote ziwe zimeondolewa mlilo na ziwe kwenye miteleno;
- (d) Kiongozi au Mtendaji au mwanachama au mfuasi wa Chama cha Siasa hatatakiwa:
 - (i) kuvania au kukaa kwa nguvu ndani ya kituo cha kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura;
 - (ii) kuwahamasisha wanachama au wafuasi kupiga kura zaidi ya mara moja katika Uchaguzi mmoja;
 - (iii) kununwa kura au kutoa rushwa au aina yoyote ya malipo ya fedha au vifaa kwa mpiga kura au Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
 - (iv) kutumia lugha ya matusi kwa Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Msimamizi wa Kituo katika kituo cha kupigia, kuhesabia na kujumlishia kura.

3.0 Wajibu wa Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania

Serikali itakuwa na Wajibu wa:

- (a) kutoa fursa sawa kwa wadau wote wa Uchaguzi hususan Vyama vya Siasa na Wagombea ili kuendesha shughuli zan za kislasa wakati wa Uchaguzi kwa uhuru na kuzingatia sheria za nchi;
- (b) kuhakikisha hali ya usalama, amani na utulivu wakati wote wa Uchaguzi;
- (c) kuhakikisha kuwa viongozi na walendaji wake wanuzingatia ipasavyo ukomo wa madaraka yao katika shughuli za Uchaguzi.

4.0 Taratibu za Maadili kwa Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi

4.1 Mainbo wanayotakiwa Kufanya

Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi watakuwa na wajibu wa kupanga, kusimamia na kuendesha Uchaguzi katika misingi inayowchesha Uchaguzi kuwa huri na wa baki kwa kufanya yafuatayo:-

- (a) kuzingatia Katiba ya Nchi, Kanuni za Uchaguzi na Sheria nyingine za nchi;
- (b) kuvipatia Vyama vya Siasa ratiba na taarifa za Uchaguzi mapema;
- (c) kutoa Elimu ya Mpiga Kura, kusimamia na kuratibu taasisi na watu wanaotoa Elimu ya Mpiga Kura;
- (d) kutoa mafunzo kwa wanawhusika na Uchaguzi ili kuwawezesha kuendesha uchaguzi kwa ufanisi;
- (e) kuvipatia Vyama vya Siasa Kanuni, Miongozo ya Uchaguzi na Nyaraka nyingine zinazohusiana na Uchaguzi;
- (f) kukemca vitendo vyenye nia ya kuharibu Uchaguzi vinavyoweza kufanywa na Viongozi wa Vyama vya Siasa, Wagombea au wafuasi wao;
- (g) kuendesha na kuziwezesha Kamati za kusimamia Maadili ya Uchaguzi na kusimamia utekelezaji wa maamuzi yanayotolewa na Kamati hizo;
- (h) kukulana na Vyama vya Siasa pale inapobidi kujadili masuala imbalimbali yanayohusu Kampeni za Uchaguzi na Uchaguzi wenywewe;
- (i) kuhakikisha kuwa hakuna mtu yeyote atakayefanyiwa uonevu au kukoseshwa baki wakati wa shughuli za Uchaguzi;
- (j) kutambua majukumu ya Vyama vya Siasa, Wagombca na Mawakala wao;
- (k) kuandaa na kipeleka kwa wakati vifaa kwenye vituo vya kupigia kura;
- (l) kuendesha zoezi lu Uchaguzi kwa uwazi, haki na nadilifu.

4.2 Mambo yasiyotakiwa kufanywa na Wasimamizi na Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi

- (a) kuperdelea Chama chochote cha Siasa au Mgombca yeyote;
- (b) kubadili ratiba za Kampeni za Uchaguzi bila kuvishirikisha Vyama vya Siasa;
- (c) kuchelewa au kipeleka vifaa pungu'u katika vituo vya kupigia kura bila sababu za msingi;
- (d) kuchelewa kutangaza Matoko ya Uchaguzi bila sababu za msingi.

5.0 Usimamizi wa Utekelezaji wa Taratibu za Mandili ya Uchaguzi

5.1 Kamati za Mandili za kusimamia Utekelezaji wa Taratibu za Maadili ya Uchaguzi Kutakuwa ua Kamati za Mandili zifuatizo zitakazoundwa na Msimamizi wa Uchaguzi:-

- (a) Kamati ya Maadili ya Halmashauri; na
- (b) Kamati ya Maadili ya Kata.

5.2 Muundo wa Kamati za Taratibu za Maadili ya Uchaguzi

5.2.1 Kamati ya Maadili ya Halmashauri

Kamati ya Maadili ya Halmashauri itakuwa na wajumbe waluuatoo:-

- (a) Msimamizi wa Uchaguzi katika Halmashauri ambaye atakuwa Mwenyekiti wa Kamati;

- (b) Mjumbe mmoja kutoka kila Chama cha Siasa kinachoshiriki Uchaguzi katika Halmashauri;
- (c) Mjumbe mmoja atakayewakilisha Serikali ambaye atateuliwa kwa maandishi na Katibu Tawala wa Wilaya husika; na
- (d) Afisa Uchaguzi ambaye atakuwa ni Katibu wa Kamati ya Maadili ya Uchaguzi.

5.2.2 Kamati ya Maadili ya Kata

Kamati ya Maadili ya Kata itakuwa na wajumbe wafuatao:-

- (a) Msimamizi Msaidizi ngazi ya Kata husika ambaye atakuwa Mwenyekiti wa Kamati;
- (b) Mjumbe mmoja kutoka kila Chama cha Siasa kinachoshiriki katika Uchaguzi kwenye Kata;
- (c) Mjumbe mmoja alakayeiswakilisha Serikali alakayeteuliwa kwa maandishi na Katibu Tawala wa Wilaya husika; na
- (d) Katibu ambaye ni Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ngazi ya kijiji atakayeteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi.

5.2.3 Utoaji wa taarifa za Kamati za Maadili

Itakuwa ni marufuko kwa mtu, mgombea, Chama cha Siasa au mjumbé wa Kamati ya Maadili ambaye sio Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili kutoa taarifa yoyote kuhusu maamuzi ya Kamati au suala lolole liliopo mbele ya Kamati.

5.3 Uwasilishaji wa Malalamiko

Mgombea ye yote, Wasimamizi au Wasimamizi Wasaidizi wa Uchaguzi, Serikali au Chama chenyec Mgombea kinachoamini kwamba Maadili ya Uchaguzi yanckiuwa kitawasiliisha malalamiko kwa Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili ya Kata kwa maandishi.

5.4 Muda wa kuwasilishha Malalamiko

Malalamiko yoyote ya tatakiwa kuwasilishwa ndani ya siku tatu tangu kutokea kwa tukio linalolalamikiwa.

5.5 Kuitisha kikao cha Kamati ya Maadili ya Uchaguzi

Mwenyekiti wa Kamati husika baada ya kupokea malalamiko na kujiridhisha kuwa Taratibu za Maadili zimekiukwa atatakiwa kuitisha kikao ndani ya siku mibili.

5.6 Namua ya kushughulikia Malalamiko

- (a) Malalamiko yote yatajadiliwa na kuamuliwa katika kikao cha Kamati ya Maadili ya Kata husika;
- (b) Kamati itashughulikia malalamiko na kutoa uamuvi wake mapenzi iwezekanavyo;

- (c) Baada ya kupokea malalamiko, Kamati itamtaka aliyclalamikiwa kuwasilisha utetezi wake kwa maendishi ndani ya siku mbili tangu kupokea malalamiko;
- (d) Katika kushughulikia malalamiko, Kamati inawcza kumwita mtu yeyote kutoa maelezo ili kusaidia Kamati kufikia maamuzi ya haki;
- (e) Akidi ya Kikao cha Kamati husika itakuwa zaidi ya nusu ya wajumbe wote wa Kamati;
- (f) Kamati ya Maadili ya Uchaguzi itaanua malalamiko yote baada ya kusikiliza au kupata maclezo ya utetezi kutoka kwa punde zote mbili ambazo ni mlalamikaji na mlalamikiwa ndani ya siku mbili isipokuwa kama upande unaolalamikiwa utashindwa kuwasilisha maelezo ya utetezi katika muda ulioainishwa Kamati inawcza kufanya uamuvi;
- (g) Maamuzi yatakayoshughulikiwa na Kamati ya Maadili ya Kata yatakelezwana punde zinazohusika na maamuzi hayo;
- (h) Ikitokea kuna umuhimu wa kufanya maamuzi kwa kupiga kura, wawakilishi wa Mlalamikaji na Mlalamikiwa hawataruhusiwa kupiga kura;
- (i) Malalamiko yatakayoshughulikiwa na Kamati za Maadili ni yale tu yaliyotokea katika kipindi cha Kampeni;
- (j) Malalamiko yatakayotoka siku ya Upigaji Kura yashughulikiwa kwa kuzingatia Kanuni za Uchaguzi;
- (k) Kamati itakuwa na inamiska ya kuchunguzo malalamiko yote yatakayowasilitisha kabla ya kufanya maamuzi;
- (l) Kamati inawcza kuclekcza malalamiko mengine kwenye mamlaka zinazohusika kama itakavyoona inalua kwa halua zinazostahili.

5.7 Rufaa Dhidi ya Maamuzi

- (a) Upande ambao hautaridhika na uamuvi wa Kamati ya Maadili ya Kata, utakuwa na haki ya kukata rufaa kwa Kamati ya Maadili ya Halmashauri ndani ya siku mbili tangu uamuvi wa Kamati ya Maadili ya Kata ulipotolewa; na
- (b) Uamuvi utakaotolewa na Kamati ya Maadili ya Halmashauri utakuwa ni wa mwisho.

5.8 Malalamiko dhidi ya Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

- (a) Pale ambapo malalamiko yaliyowasilitisha ui dhidi ya Msimamizi wa Uchaguzi, ambayo ni Mwenyekiti wa Kamati ya Maadili ya Uchaguzi, Msimamizi au Msimamizi Msaidizi, Msimamizi wa Uchaguzi hataendesha Kikao hicho, isipokuwa Katibu Tawala wa Mkoa atateua Afisa yeyote wa Umma Mwandamizi kutoka Sekretarici ya Mkoa kuwa Mwenyekiti wa kikao hicho;
- (b) Iwapo Kamati itaona kuwa Msimamizi amekosea Kamati itamtaka Msimamizi wa Uchaguzi kurekebisha tatizo linololalamikiwa mapema iwezkanavyo.

5.9 Malalamiko dhidi ya Serikali

Kamati ya Maadili ya Kata itapokea malalamiko yatakayotolewa dhidi ya Serikali na iwapo Kamati itaona kuwa Serikali inekosca itaitaka Serikali kurekebisha taito linalolalamikiwa mapema iwezekanavyo.

5.10 Mamlaka ya Kamati za Maadili ya Uchaguzi ngazi ya Halmashauri na Kata katika kushinghulikia Malalamiko na kutua adhabu

Kamati za Maadili ya Uchaguzi ngazi ya Halmashauri na Kata zinaweza kuchukua hatua zifuatazo:-

- (a) kuagiza upande ulio kiuka maadili kusabihishia kosa au makosa yaliyotendeka na iwapo italazimu, kuomba insamaha hadharani;
- (b) kutoa onyo au karipio kwa maendishi;
- (c) kutangaza jina la Chama au Mgombea aliye kiuka Maadili na kueleza kosa au makosa yake kwa njia za Taarifa kwa Umma, radio, televisheni, magazeti na njia nyimigine za mawasiliano;
- (d) Kamati inaweza kukisimamisha Chama au Mgombea kuendelea kufanya Kampeni za Uchaguzi kwa muda itakavyoona inafaa.

5.11 Kushindwa Kutekeleza Maamuizi ya Kamati za Maadili

Pale ambapo Mgombea au Chama kitashindwa kutekeleza maamuizi ya Kamati busika, Kamati ya Maadili ya Uchaguzi inaweza kukisimamisha Chama husika kufanya kampeni za Uchaguzi.

DODOMA
25/04/2019

SELEMANI S. JAFU (Mb)

*Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais-Tavala za
Mikoa na Serikali za Mitaa*

